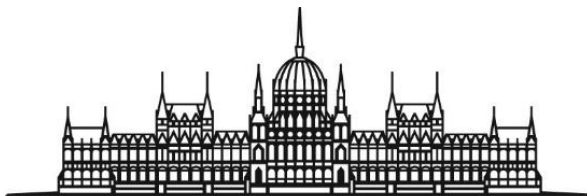

Országgyűlési Napló

Dúró Dóra és dr. Latorcai János
elnöklete alatt

Jegyzők: *Berki Sándor, Földi László*

Az ülésnap megnyitása.....	3501
----------------------------	------

„Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021” címmel benyújtott beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig	3501
--	------

Dr. Kozma Ákos , az alapvető jogok biztosa, a napirendi pont előadója	3501
--	------

Dr. Kovács Zoltán , az Igazságügyi Bizottság előadója, a napirendi pont előadója	3510
---	------

Kissné Köles Erika , a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója	3513
---	------

Giricz Vera , a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója	3515
--	------

Felszólalók:

Dr. Mészáros Lajos , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3517
--	------

Sebián-Petrovszki László , a DK képviselőcsoportja részéről.....	3520
---	------

Dr. Juhász Hajnalka , a KDNP képviselőcsoportja részéről	3524
---	------

Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	3527
--	------

Lócsei Lajos , a Momentum képviselőcsoportja részéről.....	3530
---	------

Dudás Róbert , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3531
--	------

Dócs Dávid , a Mi Hazánk képviselőcsoportja részéről.....	3535
--	------

Ritter Imre nemzetiségi képviselő	3537
--	------

Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3539
--	------

Dr. Kozma Ákos , az alapvető jogok biztosának előadói válasza.....	3542
---	------

Dr. Kovács Zoltán , az Igazságügyi Bizottság előadójának válasza	3549
---	------

Az Egyetemes Postaegyesület Alapokmánya Kilencedik, Tizedik és Tizenegyedik Pótjegyzőkönyvének, az Egyetemes Postaegyesület Egyetemes Postaegyezményének a 2012. évi dohai kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve, a 2016. évi isztambuli kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve, a 2018. évi addisz-abebai kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve, a 2019. évi genfi kongresszuson aláírt módosítása és Második Kiegészítő Jegyzőkönyve, valamint a 2021. évi abidjani kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve kihirdetéséről szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	3551
--	------

Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, a napirendi pont előadója	3551
--	------

Felszólalók:

Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3552
--	------

Dudás Róbert , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3553
--	------

Dr. Juhász Hajnalka , a KDNP képviselőcsoportja részéről	3555
---	------

Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	3556
--	------

Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)	3557
--	------

Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkárának előadói válasza	3557
--	------

A Magyarország Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között a Magyar Köztársaság Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás megszűnéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	3558
---	------

Azbej Tristan külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	3558
--	------

Felszólalók:

Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	3559
---	------

Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	3560
--	------

Dr. Juhász Hajnalka , a KDNP képviselőcsoportja részéről	3561
---	------

Az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény módosításának kihirdetéséről szóló törvényjavaslat, Az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény módosításának kihirdetéséről szóló törvényjavaslat, valamint Az 1998. évi L. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni, 1988. december 20-án, Bécsben kelt Egyezmény módosításának kihirdetéséről szóló törvényjavaslat együttes általános vitája a lezárásig.....	3561
--	------

Dr. Takács Péter belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	3562
---	------

Felszólalók:

Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3563
--	------

Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	3564
Hollik István , a KDNP képviselőcsoportja részéről	3565
Dudás Róbert , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3565
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)	3567
Dr. Takács Péter belügyminisztériumi államtitkárának előadói válasza	3567
Napirend utáni felszólalások:	
Dr. Brenner Koloman (Jobbik).....	3568
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3570
Az ülésnap bezárása	3572

Az ülésen jelen voltak:

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, DR. TAKÁCS PÉTER belügyminisztériumi államtitkár, AZBEJ TRISTAN külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár.

Az Országgyűlés őszi ülészakájának
4. ülésnapja
2022. október 5-én, szerdán
(9.02 óra - Elnök: Dúró Dóra
Jegyzők: Földi László és Berki Sándor)

ELNÖK: *(A teremben lévők felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.)* Az Országgyűlés őszi ülészakájának 4. **ülésnapját megnyitom.** Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Földi László és Berki Sándor jegyző urak lesznek segítségemre.

Köszöntök mindenkit, aki figyelemmel kíséri munkánkat.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **„Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021”** címmel benyújtott beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig. Az alapvető jogok biztosa által benyújtott beszámoló B/16. számon, az Igazságügyi Bizottság által benyújtott határozati javaslat pedig H/542. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Tisztelt Országgyűlés! Elsőként megadom a szót Kozma Ákos úrnak, az alapvető jogok biztosának, a beszámoló előterjesztőjének, 30 perces időkeretben. Parancsoljon!

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Nagy örömömmel szolgál, hogy ismét önök előtt mutathatom be hivatalunk előző esztendei tevékenységét, ezúttal a 2021-es évről szóló munkánk sarokpontjait. Köszönöm a lehetőséget, hogy előszóban is van módunk kiemelni mindazokat az eredményeket, kérdéseket, vizsgálatokat és ügyeket, tapasztalatainkat, amelyek képet adhatnak az önök számára az ombudsmani jogvédelem elmúlt esztendejéről.

Ahogy a tavalyi esztendőben, úgy idén is illő azzal kezdenem, hogy köszönetemet fejezem ki mindenekelőtt helyetteseimnek, Szalayné Sándor Erzsébet biztoshelyettes asszonynak, illetve Bándi Gyula biztoshelyettes úrnak, akik munkájukkal nagyban hozzájárultak hivatalunk eredményes munkájához, tevékenységéhez, nagyrabecsülésre méltó az a nemzetiségek jogainak és a jövő nemzedékek érdekeinek védelme kapcsán a hazai és nemzetközi szinten végzett munka, amely emeli a magyar ombudsmani intézmény presztízsét és elismertségét.

Ezen túlmenően szeretném megköszönni valamennyi munkatársamnak azt az elkötelezett, töretlen színvonalú szakmai munkát, amelyet ezúttal is egy kihívással teli esztendőben teljesített a hivatal. Köszönnet végül a bizalomért minden hozzánk fordulónak, hogy megosztották velünk a problémáikat, nehézségeiket,

amelyek a jogaik gyakorlását az elmúlt esztendőben nehezítették. Ha nem is mindig és mindenkor volt lehetőségünk vizsgálatot folytatni vagy intézkedést tenni, de válaszainkkal minden helyzetben igyekeztünk megfelelő magyarázatot és segítséget nyújtani a lehető leggyorsabban.

Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Végezetül engedjék meg, hogy megköszönjem önöknek is, az Országgyűlésnek, valamennyi képviselőnek azt a megkülönböztetett figyelmet, a kérdéseket, a jelzéseket, a figyelemfelhívásokat, amelyeket a tavalyi esztendőben kaptunk önöktől. Ezeket mindenkor a lehető leggyorsabban és legjobb tudásunk szerint igyekeztünk munkatársainkkal megválaszolni és áttekinteni. Igyekezni fogunk a továbbiakban is a felénk megfogalmazott magas elvárásoknak és az aktuális kihívásoknak megfelelni, a hivatalunkba vetett bizalmat megszolgálni az idei, 2022-es esztendőben is.

Beszámolómk előszava azzal a gondolattal kezdődik, hogy már olyan hosszú ideje élünk folytonos ideiglenességben, rendes rendkívüliségben, vagyis kihívások közepette, hogy szinte hozzászoktunk. Pedig amikor a beszámolómk szövege íródott, még nem volt háború, és az azzal járó humanitárius veszélyhelyzet, az azt kísérő gazdasági válság.

Tisztelt Országgyűlés! Azóta is szédítő gyorsasággal váltják egymást a történelmi léptékű események hazánkban és a nagyvilágban. A jelen ereje miatt kicsit talán furcsa a 2021-es „még csak” a járványhelyzettel összefüggő ombudsmani tevékenységről beszámolni, de a mostani mandátumom arról szól, hogy az Országgyűlést a 2021-es esztendőben végzett tevékenységünkről tájékoztassam.

Az ombudsmani beszámolóba belelapozva számos olyan apró történésről, eredményről, kisebb vagy nagyobb lépésről olvashatnak, amely reményre ad okot, amit a nyilvánosság zajában talán észre sem lehet venni. A pozitív, konstruktív megközelítés azonban nem egyenlő az elégedettséggel vagy a kritika hiányával. Beszámolómk azokat az ügyeket is megmutatja, ahol azonnali szakmai szintű lépésekre van szükség, vagy visszasság orvoslására teszünk javaslatot. Visszatükröződnek jelentéseink, megállapításaink - és ezekre igazán büszkék vagyunk - bírósági, alkotmánybírósági döntésekben, protokollokban vagy akár a törvényalkotási munkában, vagy bármely más kontextusban, például, ha jelentéseink oktatási anyagként segítik a jogalkalmazást.

Meggyőződésem, hogy nem kell mindenben egyetértenünk, ahogyan nem kell minden ombudsmani állásponttal sem egyetérteni. A nyilvános vita és a problémafelvetés akkor is előrevisz, ha nincsenek azonnali és kézzelfogható eredmények; ha nem valósul meg maradéktalanul minden biztosi ajánlás, de elindul az érdemi, alkotmányos párbeszéd, a szakmai előkészítő munka. Nem először és nem utoljára hangsúlyozom önök előtt, hogy ombudsmanként hivatalba lépésem óta abban hiszek, hogy a cselekvés, a személyes jelenlét kiegészíti emberi jogi

üzeneiteket. Az intézménylátogatások számomra azt bizonyítják, hogy a személyes tapasztalatok, a beszélgetések és találkozások, a nyíltság, az őszinteség és a bizalom nélkül jogvédelmi munkánk soha nem lehet teljes.

2020-hoz hasonlóan a Covid-járványhelyzet, illetve az azzal összefüggő veszélyhelyzeti intézkedések, korlátozások változó intenzitással, de jelentősen átszöttek az állampolgárok mindennapjait a 2021-es esztendőben is. Ennek eredményeként hivatalunk gyakorlatában már-már egyre kevésbé különülnek el egymástól a járvánnyal összefüggő és az attól különböző jellegű ügyek, panaszok. Működésünk tekintetében több irányú kihívással állunk szemben, ugyanis hivatalunknak nem pusztán technikailag kellett fenntartania a folyamatos működést 2021-ben, a növekvő számú panaszbeadvány fogadását, hanem állandóan képből kellett lennünk, nyomon követnünk a megváltozott helyzetben a szabályok gyors változását, az ösztetett jogalkalmazási helyzetet.

(9.10)

Minderre azért volt szükség, hogy adott esetben soron kívül állást tudjunk foglalni, eljárni, valamint közérthető módon tudjunk tájékoztatást adni a hozánk forduló panaszosok számára.

Tisztelt Országgyűlés! Jogvédelmi oldalról egyszerre kellett tekintettel lennünk a rendkívüli jogrend indokolta jogkorlátozások magyarázatára, egyúttal felhívni a hatóságok figyelmét az alapjogok érvényesülésének fontos szempontjaira. 2021-ben jelentős mennyiségű, kampányszerűen érkező, néhány hét alatt közel 800 beadvány kifogásolta például a védettségi igazolványok alkalmazásának szabályait; jogkorlátozást sérelmeztek általános jelleggel, mindenki természetesen a saját, egyedi élethelyzetében. A gyors és alapos válasz érdekében állásfoglalást adtunk ki, melyben a védettségi igazolványok alkalmazásakor érvényesítendő alkotmányossági követelményeket elemeztük, a konstruktív együttműködés jegyében felmerült problémák megoldását segítő javaslatokkal fordultunk az operatív törzset vezető belügyminiszterhez és az emberi erőforrások miniszteréhez.

A gyors ombudsmani reakcióra példa továbbá az is, amikor egy panaszos kérte a segítségünket az elektív egészségügyi ellátás igénybevételekor kötelezővé tett PCR- és antigéntesztelés szükségessége és önfinanszírozása tekintetében a jogi szabályozás hiányosságai miatt. Akkori jelentésünkben megállapítottuk, hogy a tesztelés kötelező elvégzését nem jogszabály, hanem körlevelek, illetve egyedi miniszteri utasítások írják elő, így a nem megfelelő szabályozási szint, illetve a további tartalmi bizonytalanságok okán sérülhet a jogállamiság elve. Pozitívként tudom tájékoztatni a tisztelt Országgyűlést, hogy a jelentésre reagálva a kormány rövid időn belül orvosolta a helyzetet, kihirdették a tervezhető fogászati

ellátások, rehabilitációs ellátások és a tervezhető invazív beavatkozások veszélyhelyzeti rendjéről szóló kormányrendeletet, mely kitért a jelentésünkben foglalt és vizsgált kérdések rendezésére.

Engedjék meg, hogy néhány statisztikai adatot mondjak! 2019-ben 57, 2020-ban 102, míg 2021-ben 147 ajánlást is tartalmazó jelentést adtunk ki, melyben összesen 260 ajánlást fogalmaztunk meg. A másik fontos mérőszám, amit kiemelnék a beszámolómból, az összes ügyszám mennyisége: míg 2019-ben 5963, 2020-ban 7190, '21-ben pedig 7354 beadvánnyal fordultak hozzánk, amelyből hivatalunk közel hatezer ügyet be is fejezett és lezárt 2021-ben.

A még 2020 tavaszán indított, sikeres és számos eredménnyel járó országos látogatássorozatot 2021-ben is folytattuk, a cél továbbra is az volt, hogy nyomon kövessük a járvány megelőzésével, kezeléssel kapcsolatban tett rendkívüli intézkedéseket, azok hatásait, különös tekintettel a társadalom sérülékeny csoportjainak jogvédelmére. Azért is fontos ez a látogatássorozat, mert ennek során megbeszéléseket folytattunk az intézmények vezetőivel, megismerkedtünk első kézből az ott élők, a gyermekek, az ellátottak, a fogyatékosokkal élők, valamint a fogvatartottak életkörülményeivel, megismerhettük az intézmények veszélyhelyzeti stratégiáját, annak gyakorlati alkalmazását.

A munka volumenét mutatja, tisztelt Országgyűlés, hogy tavaly január 1. és december 31. között összesen 86 helyszínrre, köztük bentlakásos szociális intézményekbe, büntetés-végrehajtási intézetekbe, gyermekotthonokba, speciális gyermekotthonokba látogattunk el, én személyesen is, és az eredményekről minden esetben jelentés formájában számoltunk be.

Engedjék meg, hogy a statisztikai adatok után néhány szakmai területről emeljek ki néhány példát! 2021 elején zárult le az a vizsgálatunk, melyben a szülői panaszbeadványok nyomán vizsgáltuk átfogó jelleggel az iskolakezdés elhalasztásának kérelmezésével kapcsolatos eljárásrendet, a gyakorlati alkalmazással kapcsolatos kérdéseket. A kiadott jelentésünk számos alapjogi aspektusú kritikát fogalmazott meg: az eljárásrend bevezetésének módja, annak közvetett és közvetlen hatásai, a jogi szabályozás bizonytalanságai, valamint az Oktatási Hivatal és a szakértői bizottságok eljárása kapcsán is feltártunk visszásságokat, és ajánlásokat fogalmaztunk meg. A jelentés érvelésének erejét és színvonalát mutatja, tisztelt Országgyűlés, hogy az abban szereplő megállapítások részben visszaköszöntek a tárgykörben kiadott alkotmánybírói határozatban is. Fontos, lényeges eredmény, hogy mindezek nyomán az iskolaérettség megállapítására vonatkozó eljárásrend szabályai átalakultak, a jogalkalmazási gyakorlat megváltozott.

A legnagyobb gondosság mellett kerestük a lehetőséget a tapasztalatgyűjtésre. Kiemelném számos olyan vizsgálatunkat, mely a járványhelyzet fókuszához kapcsolódott. Itt szintén panaszbeadványok vizsgálata nyomán kértük fel a szaktárcát arra, hogy

teremtse meg a maszkviselésre egészségügyi okból képtelen személyek egyedi szempontok alapján történő mentesítésének jogszabályi lehetőségeit. Egy másik jelentésben a digitális oktatásban való részvétel elmaradása miatt megszüntetett tanulói jogviszony kapcsán állapítottunk meg visszasságot. És egy harmadik ügy: a járványhelyzet miatti iskolai távolmaradás megítélésének kérdésében tettünk elvi jellegű megállapításokat. Számos panasz érintette az iskolai kötelező maszkhasználatra vonatkozó intézményi szabályokat, ezek nem kellően egyértelmű alkalmazását, túlzott szigorát. Jellemzőek voltak a szociális ellátásokkal kapcsolatos panaszok is.

2021-ben is, mint minden esztendőben, vizsgáltuk a fővárosi és néhány vidéki nagyváros hajléktalan-ellátó intézményrendszerének téli, krízisidőszaki működését is.

Az ombudsman, tisztelt Országgyűlés, folyamatosan keresi a lehetőséget az olyan együttműködések előmozdítására, melyek révén a visszás helyzetek orvosolhatók. Engedjék meg, és hadd büszkélkedjek a tisztelt Ház előtt azzal, hogy 2021-ben a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságát kértem fel arra, hogy a Vas megyei rumi különleges gyermekotthon, illetve a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató által fenntartott bajai speciális lakásotthon felújításában, renoválásában vegyenek részt. A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága aktív közreműködéséről az országos parancsnok úrral való egyeztetésen állapodtunk meg.

Ennek az ügynek a közvetlen előzménye az volt, hogy hivatalunk a rumi különleges gyermekotthonban egy előre be nem jelentett helyszíni vizsgálatot folytatott, amelynek során rögzítettük jelentésünkben, hogy az intézmény egyes helyiségei felújításra szorulnak, az udvar nincs körbekerítve.

A büntetés-végrehajtás személyi állományának és a fogvatartottaknak köszönhetően mind a két otthon 2021 karácsonyára megújulhatott. Ezt a büntetés-végrehajtásban lévő fogvatartottak, illetve jó néhány büntetés-végrehajtási dolgozó közös munkájával sikerült elérni, minden térítés és minden költség nélkül megvalósítani. Azt gondolom, hogy erre igazán büszkék lehetünk, szeretnénk folytatni ez irányú tevékenységünket a tárgyévben is.

Tisztelt Országgyűlés! Az ombudsmani vizsgálatok olykor gyors és kézzelfogható eredményekkel járnak. Erre jó példa, amikor jelentésünk kapcsán megállapítottuk, hogy a büntetés-végrehajtás alatt álló személyek telefonos kapcsolattartásának szabályozása, az irányadó díjtételek meghatározása a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot sértik. A helyzet rendezése érdekében a büntetés-végrehajtás országos parancsnokához fordultunk. Ennek nyomán a parancsnok úr jelezte, hogy a szolgáltatóval egyeztetve intézkedést tett a percdíjak csökkentésére. Az irányadó eljárásrend a fogvatartottak jogainak szempontjából kedvezően módosult.

Engedjék meg, hogy néhány szót szóljak a jogalkotással kapcsolatos tevékenységünkről. Hivatalunk az alkotmányos funkciójára, illetve hatáskörére tekintettel kifejezetten kodifikációs munkában csak kivételesen vesz részt. A jogalkotási javaslataink megfogalmazásával, jogszabálytervezetek alapjogi szempontú véleményezésével ugyanakkor lehetőségünk van érdeemben befolyásolni a jogszabályok előkészítését. 2021-ben 33 jogszabálytervezetet kaptunk meg véleményezésre, ami pontosan, szám szerint megegyezik a 2020-as adattal, ez azonban - és ezt ismét jelzem a tisztelt Országgyűlésnek - a harmadát sem éri el az előző években részünkre megküldött előterjesztéseknek.

(9.20)

Ennek természetesen tudatában vagyunk, és minden bizonnyal az volt az oka tavaly is, hogy a veszélyhelyzeti időszakban életbe lépett különleges jogrend 2021-ben is éreztette hatását a jogszabály-veleményezési gyakorlatban. A jogalkotó gyors válaszokat kívánt adni a szabályozást igénylő jogviszonyokra, így a jogszabályok egyeztetése sajnos háttérbe szorult. Jeleznem kell azonban a tisztelt Országgyűlésnek, hogy több olyan, alapjogi szempontból is fontos előterjesztés egyeztetése is elmaradt, amelyekben korábbi ombudsmani jelentés került kiadásra.

Engedjék meg, hogy néhány szót szóljak az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos tevékenységünkről. Ahogy az önök előtt is ismert, 2021. január 1-jével hivatalunk vette át az Egyenlő Bánásmód Hatóság korábbi feladatait, hivatalunk elkülönült szervezeti egysége végzi tavaly január 1-je óta ezt a feladatot. A tavalyi expozémban még csak jeleztem, idén azonban már meg tudom erősíteni, hogy a beolvadás gördülékenyen és zökkenőmentesen zajlott. Az önök előtt fekvő beszámolóknak része az e terület munkájáról szóló tájékoztatás is. Néhány statisztikai adattal majd szeretném alátámasztani ezeket a mondataimat. Rá kell mutatni, hogy ez egy nagyon sajátos eljárás. E hatáskörben eljárva, az egyenlő bánásmódról szóló törvény alapján lefolytatott eljárásainkban az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapítása esetén nemcsak javaslatot tehetünk a feltárt jogsértés orvoslására, hanem kötelező erővel bíró közigazgatási határozatot tudunk hozni, melyben szankciót is meg tudunk állapítani. A hatóság feladatainak átvételével minden korábbinál szélesebb vizsgálati és intézkedési jogkör áll rendelkezésre ahhoz, hogy felléphessünk az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesülése érdekében.

A statisztikai adatainkból kiderül, hogy a panasztétel tekintetében nem jelentett semmilyen törést az integráció. 2021-ben az egyenlő bánásmódot felelős főigazgatóság 462 ügygel foglalkozott, amelyek közül 265 volt hatósági ügy, ideértve természetesen a korábbi évekből áthúzódó hatósági ügyeket, bírósági felülvizsgálati és már a végrehajtási szakban

lévő ügyeket is. A főigazgatóságon 169 eljárást lezáró döntés, az érdemi határozatokat tekintve pedig 59 elutasító, 26 jogsértést megállapító határozat született, 5 esetben szankcióként bírságot szabtunk ki a 2021. évben.

A másik terület, amiről szólni szeretnék, a nemzeti megelőző mechanizmus. Az úgynevezett OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus alapján hivatalunk jár el Magyarországon a nemzeti megelőző mechanizmus feladatkörében. A járványhelyzet miatt a fogvatartási helyek korábbi szempontok szerinti vizsgálatán túl a tavalyi esztendőben feladatunknak tekintettük annak ellenőrzését, hogy a járvány terjedésének megelőzése érdekében alkalmazott intézkedések mennyire érintették a fogvatartottak jogait. A nemzeti megelőző mechanizmus vizsgálatának további szempontja volt, hogy a fogvatartási helyek hogyan biztosítják a fertőzés megelőzése és terjedése megakadályozásának feltételeit. A 2020-ban kialakított látogatási módszereket alkalmaztuk 2021-ben is. Kiemelt figyelmet fordítottunk a járványhelyzet által előidézett változásokra. A bánásmód tekintetében, a járványügyi intézkedésekről történő tájékoztatás tekintetében áttekintettük mindenhol a napirendet, különösen az oktatás, a munkavégzés, a szabadidő eltöltése, a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása, az egészségügyi ellátás járványhelyzetben történő garantálása témakörében. A vizsgálatok kitértek természetesen a kapcsolattartás lehetőségeire, a fertőzésveszély csökkentése érdekében tett korlátozások kompenzálása érdekében tett intézkedésekre. 2021-ben, tisztelt Országgyűlés, 23 fogvatartási helyszínen jártunk, ezeket személyesen látogattam meg munkatársaimmal, és valamennyi helyszínen ugyanazt a módszert alkalmaztuk.

Hadd szóljak néhány szót a rendészeti igazgatóságunk tevékenységéről. A tárgyévben a rendőrségi panaszok vizsgálatát érintő hatáskörünkkel összefüggésben ki szeretném emelni a tisztelt Országgyűlésnek a rendőrségi törvény szerinti panaszjárás körében tett jogorvoslatok kérdését, hiszen itt intézkedésként nevesített rendőrségi cselekményekkel, kényszerítő eszközök alkalmazásával szemben van módunk jelentésekben megállapításokat tenni. A tárgyévben 767 ügy keletkezett a rendészeti igazgatóságon. Rendőri intézkedéssel szemben 163 panasz, szabálysértési, büntetőeljárás, továbbá büntetés-végrehajtási cselekményekkel kapcsolatban pedig 529 beadvány érkezett hozzánk. A rendészeti igazgatóság tavaly 696 ügyet zárt le. 2021-ben rendőri intézkedéssel szembeni panasz tárgyában 21 esetben adtunk ki jelentést. Az érintett rendőri intézkedések mindegyikében az országos rendőrfőkapitány úr lefolytatta a jogszabályban előírt hatósági eljárást, és ki kell emeljem, tisztelt Országgyűlés, hogy a 21-ből 16 esetben a mi döntésünkkel teljesen egyező, 3 esetben a döntésünkkel részben egyező, 2 esetben pedig a mi döntésünkkel elentétes közizgatási határozatot hozott. A tárgyévben egyébként jó néhány határátkelőhelyet is felkerestünk, ahol szintén a járvány terjedésének megakadályozása

érdekeiben hozott intézkedések végrehajtását és a határvédelmet monitoroztuk.

Ki kell emeljem egy speciális tevékenységünket a rendészeti igazgatóság vonatkozásában. 2021 elején a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében működő iskolaőrök ellenőrzését kezdtük meg. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területéhez tartozó 75 oktatási intézményt kerestek fel kollégáink, jó részét jómagam is, ahol a megyében lévő összes olyan oktatási intézményt meglátogattuk, ahol iskolaőr működik. Meghallgattuk az intézmények vezetőit, a szolgálatot teljesítő iskolaőröket, megvizsgáltuk a tevékenységhez szükséges tárgyi feltételeket. A megyei szinten történt vizsgálat tapasztalata az volt, hogy az iskolai közösségek rövidebb vagy hosszabb idő után elfogadták az iskolaőr jelenlétét, elismerték az intézmény pozitív elemeit. A válaszadók elsősorban az intézmény konfliktusmegelőző jellegét emelték ki.

Néhány szót szeretnék szólni a közérdekűbejelentő-védelmi munkánkról. A közérdekű bejelentők jogainak védelmét érintő tevékenységünk kapcsán 2021-ben a közérdekű bejelentések megtételére szolgáló elektronikus rendszeren keresztül 537 beadvány érkezett hozzánk. Érdekes, hogy az elmúlt öt év átlagához képest ez 70 százalékos emelkedést mutat. A törvényi definíció nyomán 306 beadvány, azaz a beadványok közel 60 százaléka volt ténylegesen közérdekű bejelentés. A közérdekű bejelentő számára a rendszer által biztosított kiemelten fontos lehetőség, hogy a bejelentést kivizsgáló szerv felé névtelen, azaz anonim módon maradhat a bejelentő. Éppen ezért a bejelentők közel 90 százaléka kérte is, hogy személyes adatai kizárólag a hivatalunk részére legyenek hozzáférhetőek. A bejelentések kivizsgálását követően megállapítható volt, hogy a beadványok körülbelül az esetek felében voltak megalapozottak. Ezen ügyekben az eljáró szervek gondoskodnak az adott körülmény orvoslásáról a veszélyeztetett társadalmi érdek érvényesítése érdekében.

Végül, de semmiképpen nem utolsósorban néhány szót szeretnék szólni a helyetteseim tevékenységéről. Először a nemzetiségi biztoshelyettes asszony munkájáról hadd szóljak néhány szót. A világjárvány és az ennek nyomán elrendelt veszélyhelyzet után két évvel is megkerülhetetlenül jelen van a világban a járványhelyzet, így továbbra is nehezíti a hatóságok, intézmények és közszolgáltatók működését, de a gazdasági és társadalmi élet újraindulása a nemzetiségi közélet és a nemzetiségi közösségek többsége számára is az újrakezdés lehetőségét jelentette. A fenti folyamatok kettős hatást gyakoroltak a nemzetiségi jogterület ügyforgalmi tendenciáira. A klasszikus nemzeti jogi ügyekkel kapcsolatban közel egy évtizede fokozatosan alakuló, de hatásaiban csak közvetett módon érvényesülő trend 2020-ban egyszerre struktúrává állt össze, amely 2021-re megszilárdult. Az egyedi visszasságok helyett egyre inkább az általános, valamennyi nemzetiséget érintő panaszok vizsgálatát

kérő, alacsonyabb számú, de jóval nagyobb elvi jelentőségű beadványok érkeztek hivatalunkhoz. Ez a folyamat közvetlenül összefüggésbe hozható a nemzeti-ségi származású személyek jogtudatossá válásával, az online jogérvényesítési lehetőségek világjárvány által is generált robbanásszerű terjedésével és a nemzeti-ségi jogvédelem egyéb szerveinek, a helyi és országos önkormányzatok, a szószólók és a képviselő úr fokozódó aktivitásával.

(9.30)

Tapasztalataink szerint egyedi ügyekben az érintettek gyakrabban kértek segítséget választott vezetőiktől, testületeiktől, a nemzetiségi önkormányzatok, intézmények ugyanis jellemzően rendelkeztek megfelelő súlyú és tekintélyű szakemberekkel, infrastruktúrával a felmerülő kisebb súlyú problémák kezelésére és megoldására.

A nemzetiségi biztoshelyetteshez elsősorban kiemelt jogi jelentőségű kérdésekkel és visszacságokkal fordultak. Sok esetben pedig a nemzetiségi közösségek képviselői közösen kérték az ombudsmanhelyettes segítségét és közreműködését. Ezek az ügyek összetettebbek voltak, a struktúra teljes körű vizsgálatát célozták meg, illetve speciális szakértői tudást, nagyobb elemzési kapacitást vagy rendszerszintű ismereteket is igényeltek.

Fontos hangsúlyozni az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága és az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége szerepét a szakmai kapcsolattartásban: a megbízhatóság, a kiterjedt kapcsolati háló, a jog- és érdekérvényesítési tapasztalatok, valamint a nemzetiségpolitikai cselekvőképesség kiváló szakmai partnerré teszi ezeket a testületeket. Köszönjük munkájukat, és bízunk ezen a területen is az eredményes jövőbeni együttműködésben.

2021-ben egyébként a nemzetiségi érintettségű ügyek száma 391 volt, ami 11 százalékos növekedést jelent. Megnövekedett a levélforgalom is '21-ben: 2213 darab papíralapú vagy elektronikus dokumentumot kezeltek a nemzetiségi biztoshelyettesi titkárságon. Négy közös jelentés, öt elvi állásfoglalás, hét jogalkalmazási javaslat az eredménye biztoshelyettes asszonyék munkájának. Néhány kiemelt témát említenék: nevelés-oktatás, nemzetiségi felsőoktatás, egyetértési jog gyakorlása, nemzetiségi egyéni és közösségi névhasználat, súlyos szociális körülményekkel élő, nemzetiséggel összefüggő ügyek és panaszok, büntetés-végrehajtási ügyek vagy büntető-, szabálysértési és rendőrséget érintő ügyek.

Emellett a biztoshelyettesek tevékenységének második pontjában néhány szót szeretnék szólni biztoshelyettes úr tevékenységéről, a jövő nemzedékek érdekének védelmében ellátott munkájáról. 2021-ben a jövő nemzedékek érdekeinek védelme területén összesen 535 üggyel foglalkoztunk; a lezárt ügyek száma 449 volt. Az év során végzett elemző munkánkából, a biztoshelyettes úr munkájából szeretném kiemelni az

alábbi tételeket: nyolc közös jelentés, két elvi állásfoglalás, hat figyelemfelhívás. Tizenegy alkalommal tematikus közleményt adtak ki biztoshelyettes úrék, jó részt a fenntarthatóság egyes kérdéseinek vonatkozásában.

A jelentéssel zárult ügyek néhány témája: kármentesítés és környezetgazdálkodás, erdőgazdasági, erdőgazdálkodási bírság kiszabásával kapcsolatos hatósági eljárás, hulladékgyűjtés, levegőtisztaságvédelem, haszonállattartás, zajpanasz és műemlékvédelem. Az állampolgári panaszok területi eloszlása ezen a területen 30 százaléka Budapesthez és Pest megyéhez köthető, 27 százaléka országos probléma, 43 százalék pedig a többi megyéből érkezett panasz.

Ügytípusokat tekintve a leggyakoribb az általános környezetvédelmi panasz, a levegőtisztaság-védelem, zaj- és rezgésvédelem, illetve hulladékgyűjtéssel összefüggő panaszok.

Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Országgyűlés! Zárószóként, összegzésül szeretném megállapítani, az ombudsmani beszámolóknra nyilván sokféle módon lehet tekinteni, lehet vele vitatkozni, egyetérteni, továbbgondolni, egyet nem lehet: figyelmen kívül hagyni. Azért nem, mert a panaszokon keresztül az emberek, a társadalom aktuális kérdései, kétségei, a hatósági tevékenységek problémái jelennek meg benne egyfajta lakmuszpapírként. A beszámoló közvetlenül, jelentések és ajánlások formájában és közvetve - mint tapasztalat - üzennek a közhatalom mindenkori gyakorlóinak, így az Országgyűlésnek is. Azt gondolom, hogy 2021-ben a nehéz időszakokban a feladatok folyamatos bővülése mellett is igyekeztünk megfelelően helytállni, megtenni azt, amire lehetőségünk volt. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*

Ahogy tavaly is, most is azt tudom önöknek ígérni, hogy az embereket szolgáló jogvédelmi tevékenységünket ugyanilyen kitartással, ugyanilyen szakmai színvonalon szeretnénk 2022-ben is folytatni.

Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Végezetül azt szeretném kérni, hogy a 2021-es ombudsmani beszámolókat támogassák és fogadják el. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Kovács Zoltán úrnak, az Igazságügyi Bizottság előadójának, a határozati javaslat előterjesztőjének, szintén 30 perces időkeretben. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. KOVÁCS ZOLTÁN, az Igazságügyi Bizottság előadója, a napirendi pont előadója: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Biztos Úr és tisztelt Biztoshelyettesek! Tisztelt Képviselőtársak! Nem használom ki a 30 percet, a lényegről szeretnék beszélni. Az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága mint a feladat- és hatáskör szerinti illetékes bizottság feladata szerint az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek - hangsúlyozom - 2021. évi tevékenységéről szóló B/16. számú

beszámolót a júliusi ülésén megtárgyalta, azt elfogadásra alkalmasnak találta.

Az állampolgárok számára egyre ismertebbé válik az évek során az alapvető jogok biztosának tevékenysége, mely az Alaptörvény 30. cikke alapján alapvető tevékenységet lát el; eljárását bárki kezdeményezheti.

Ezen túl meghatározza általánosságban a biztos alapvető jogosítványait, miszerint az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszasságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, az orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez. Ezen túl az alapvető jogok biztosáról szóló törvény kiemeli azokat a területeket, amelyekre megkülönböztetett figyelmet kell fordítani.

A bizottság megállapította, hogy a beszámoló az eddigi megszokott szakmai színvonalon, a szabályozásoknak megfelelően és kellő részletességgel mutatja be az alapvető jogok biztosának alapjogvédelmi tevékenységét, a gyermekek jogainak, a jövő nemzedék érdekeinek, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok, különös tekintettel a fogyatékkal élő személyek jogainak védelme érdekében kifejtett tevékenységét.

A tavalyi évben, mint ahogy szinte minden szervezetnek, az ombudsmannak is folytatni kellett a koronavírus-járvány okozta kihívások, megváltozott körülmények miatt már új alapokra helyezett intézkedési gyakorlatát, melyet az alapvető jogokkal foglalkozó intézményrendszer is követett.

Tisztelt Képviselőtársaim! A szokásoknak megfelelően, röviden, amely már részben elhangzott, számokban is összefoglalnék pár fontos adatot. Folytatódott az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához érkezett beadványok számának emelkedése. Mint ahogy a biztos úr is elmondta, új hatáskört kapott, több szervezet integrálódott az ombudsmani hivatalba, ez okozta elsősorban a számok emelkedését. Ha összehasonlítjuk, 2019-ben 5693, 2020-ban 7190, 2021-ben pedig 7354 indítvánnyal fordultak hozzá. Ezen indítványokból a hivatal a beszámoló évében közel 6 ezer ügyet be is fejezett. Ezek az újabb hatáskörök és feladatok, amelyekkel az Országgyűlés felruházta az ombudsmani intézményt, szélesebb körben adtak lehetőséget ennek a hivatalnak a jogkereső állampolgárok megkeresésével kapcsolatban.

A bizottság ülésén felmerült kérdések témáiból is megemlítenék néhányat, nem teljeskörűen. '21. január 1-jével a hivatal átvette a korábbi Egyenlő Bánásmód Hatóság feladatait, melyet a hivatal egy elkülönült szervezeti egysége végez. A biztosi beszámoló alapján a bizottság üdvözölte, hogy a beolvadás zökkenőmentesen zajlott le, és a panasztétel tekintetében az integráció nem jelentett visszaesést. A bizottság ülésén a biztos úr kifejtette, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság integrálása a hivatalba alkotmányjogi, közjogi és megalapozott volt, mivel általa nem hogy alacsonyabb, hanem magasabb jogvédelmi

szintre került az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos ügyek kezelése. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság ugyanis egy autonóm államigazgatási szerv volt, míg az ombudsmani intézmény egy közjogi önálló, minden egyéb szervtől függetlenül működő intézmény. A jogalkotói döntés alapján az eljárási szabályokban változás nem történt, csupán az eljáró szerv változott, így az érintettek ügyének intézése egy nagyobb függetlenséggel rendelkező szervhez került. Az adatokból az is megállapítható, hogy közel ugyanennyi ügy érkezett az egyenlő bánásmód főigazgatóságához, mint a korábbi hatóságához.

A bizottság fontosnak tartja azt is, hogy az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala hat új területi irodát nyitott, ahol a kollégák személyesen, folyamatosan, a hét minden munkanapján fogadják az ügyfeleket, és akár egyenlő bánásmóddal kapcsolatos hatósági ügyek is kezdeményezhetők.

(9.40)

Az ügyek besorolása vagy átsorolása kérdésében a biztos úr tájékoztatása szerint, idézem: „a pálya nem az ombudsmané, hanem a hatósági ügyek felé lejt, így van kialakítva a rendszer”. Szintén pozitívként értékelhetjük, hogy minden egyes nemzetiségi érintett ügyben a biztoshelyettes asszony szakértői véleményét is ki kell kérni a tekintetben, hogy hatósági ügyet vagy általános ombudsmani ügyet indítsanak. Megjegyzendő, hogy egyébként magas százalékban ezek az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos ügyek, például a nemzetiséghez való tartozással kapcsolatosak, így a biztoshelyettes asszony szakmai véleménye alapján és erre támaszkodva tudják eldönteni, hogy melyik típusú ügyet, eljárást érdemes az adott ügyben elindítani.

Az alapvető jogok biztosánál továbbra is lehetőség van a rendőrségi törvény szerinti panaszjárásra, és ebben a körben lehet jogorvoslattal is élni a kifejezetten intézkedésként nevesített rendőrségi cselekményekkel, a kényszerítő eszközök alkalmazásával szemben. Ugye, azt tudjuk, hogy 2020. február 27-e óta látja el az ombudsmani hivatal a rendőrségi panasztestület ügyeit. A bizottság üdvözölte, hogy a biztos a tárgyévben személyes látogatás keretében 14 határátkelőhelyen tekintette meg a nemzetközi tranzit- és személyi forgalom biztonságos áthaladását, valamint a járvány terjedésének megakadályozása érdekében hozott intézkedések végrehajtását és a határvédelmet. A bizottság azt kifejezetten üdvözölte, hogy jelentős terepmunkát végez az ombudsmani hivatal, nemcsak a hat területi irodával, ahol személyes jelenlét van, hanem az ilyen ügyeket illetően is.

A biztos jogvédelmi feladata keretében 2021 elején Borsod-Abaúj-Zemplén megyében iskolaellenőri ellenőrzést végzett, amelynek eredményeként megállapította, hogy az iskolai közösségek hosszabb-rövidebb idő után elfogadták az iskolaór jelenlétét, elismerték annak pozitív elemeit, a megkérdezettek elsősorban az

intézmény konfliktusmegelőző jellegét emelték ki. Ez is a terepmunka része.

Elismerésre méltó az alapvető jogok biztosának a pandémia alatt kialakított törekvése, hogy a járvány sújtotta országban ne csak az online térben, hanem a védelmi intézkedések betartása mellett személyesen is tájékozódjon az alapvető jogok betartása érdekében tett intézkedésekről.

A biztos a jogalkotással kapcsolatos tevékenysége keretében 2021-ben összesen 33 jogszabálytervezetet kapott meg véleményezésre, ami megegyezik szám szerint a 2020-as adattal, amelynek oka egyébként a veszélyhelyzeti időszakban életbe léptetett különleges jogrend jogszabályalkotási gyakorlatai.

Tisztelt Képviselőtársaim! A bizottság köszönetét fejezte ki a biztos úrnak, helyettesének és munkatársainak a járványhelyzetben végzett erőfeszítésekért, a terepen végzett munkájukért, a jogalkotásban betöltött szerepükért, és támogatásáról biztosította őket. Az előttünk fekvő beszámoló megfelel a törvényben előírt követelményeknek, ezért kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy annak elfogadását önök is támogassák. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok padsorából.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! A kormány képviselője jelezte, hogy nem kíván álláspontot ismertetni a vita során. Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószólók felszólalása következik, összesen 15 perces időkeretben. Először megadom a szót Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólónak, aki nemzetiségi nyelven ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat. Parancsoljon!

KISSNÉ KÖLES ERIKA, a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója: Spoštovana gospa Predsednica! Spoštovani gospod varuh človeških pravic, spoštovana gospa varuhinja narodnostnih pravic! Hvala za besedo, gospa Predsednica!

Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Tisztelt Ombudsman Úr! Tisztelt Ombudsmanhelyettes Asszony! Köszönöm a szót.

V veliko čast mi je, da na plenarni seji državnega zbora Madžarske smem spregovoriti o poročilu varuha za varovanje človeških pravic na Madžarskem ter poročila varuhinje narodnostnih pravic odgovorne za narodnostne pravice na Madžarskem.

Megtiszteltetés a számomra, hogy a magyar Országgyűlés plenáris ülésén megszólalhatok az alapvető jogok biztosának és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettesnek a 2021. évi tevékenységéről szóló beszámolója kapcsán.

Az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága a 2022. szeptember 26-ai ülésén megvitatta „Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021” címmel, B/16. számon benyújtott beszámolót, és arról állásfoglalást alakított ki.

Az alapvető jogok biztosja és a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes asszony a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága megalakulásától kezdve kiemelten jó kapcsolatot tart fenn a 13 őshonos nemzetiség képviselőjével, szószólóival és az országos nemzetiségi önkormányzatok elnökeivel is, amit ezúton is tisztelettel köszönök nekik.

Magyarországon a nemzetiségek jogairól szóló törvény a nemzetiségek egyéni és kollektív jogainak gyakorlását biztosítja. A jogszabályok megléte azonban több esetben nem elegendő azok maradéktalan érvényesítéséhez; jogsértések az egyes nemzetiségekhez tartozó egyének vagy csoportok esetében a törvény ismeretének hiánya vagy annak félremagyarázása, olykor tudatos megsértése okán alakulnak ki. Ezek feltárása, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes és az irányítása alatt dolgozó munkatársak alapos, minden részletre kiterjedő és kitarító munkája, a konkrét esetekre vonatkozó feltáró tevékenység, majd az azokból elkészült ombudsmani jelentések számos esetben segítik a jobb jogérvényesítést a nemzetiségi élet területén, a jogorvoslati eljárások mellett több esetben előfordul, hogy a jogalkotó számára javaslatot fogalmaznak meg bizonyos jogterületre vonatkozóan a törvényi háttér módosítására is.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet biztoshelyettes asszony és munkatársai, használva a digitális eszközök tárházát, a pandémia idején is törekedtek arra, hogy a nemzetiségi közösségek életében jelentkező ellentmondásokat feltárják, vizsgálati eredményeiket rendszerezzék, segítve ezzel a nemzetiségek aktuális helyzetét is. Munkájukkal jelentősen hozzájárultak a nemzetiségekhez tartozó egyének és nemzetiségi közösségek jogbiztonságtudatához.

Az Alaptörvény és a jó törvényi szabályozás, a nemzetiségi jogvédelmi rendszer fennállása ellenére előforduló visszasságok olykor egy-egy konkrét helyzet esetén rávilágítanak arra, hogy a jól megalkotott jogszabályi háttért is át lehet lépni, ami a jogok csorbulása mellett a nemzetiségi közösségekhez tartozók értelmi és érzelmi életében egyaránt törést okozhat.

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala és a nemzetiségi ombudsmanhelyettes munkája révén megoldódtak korábban vitára, visszaélésekre okot adó kérdések; az ombudsmani vizsgálatok, jelentések szükség szerint a jogsértő magatartást tovább korlátozó, a jogérvényesítést segítő eredményeket hoztak törvény módosítások révén is.

A 2021. évi beszámoló a korábbi évek gyakorlatában tapasztaltaknak megfelelően rendkívül pontos és jól használható dokumentum. Az ügyintézés a világvárvány ellenére sem állt le. A beszámolót tanulmányozók láthatják, hogy a 2021. év során jelentősen megnövekedett a papíralapú vagy elektronikus dokumentumok kezelése, mellyel a helyszíni jelenlétet váltotta ki a hivatal. A hivatalhoz beérkező ügyek nagy százaléka a roma állampolgárokat és közösségeiket érinti. 2021-ben azonban jelentős emelkedést mutat a

valamennyi nemzeti közösséget érintő ügy, köztük az egyenlő bánásmód követelményét érintő, neveléssel-oktatással, gyermekjogokkal, a nemzeti közösségi felsőoktatással kapcsolatos témák, de előfordul a nemzeti közösségek véleményezési és egyetértési jogát sértő magatartás miatti beadvány is.

(9.50)

2021-ben is felmerült a közösségi névhasználat, a nemzeti közösségi önkormányzatok működésével kapcsolatos törvényben biztosított jogok sérelme, vagy a gyűlöletbeszéddel, a gyűlölet hatására kirobbanó vitákkal, a szociálisan hátrányos helyzetben élőkkel kapcsolatos ügy. A fentiekről részletesebben az utánam felszólaló ruszin nemzeti közösségi szószóló asszony fog tájékoztatást adni.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság 2021. január 1-jétől az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala szervezeti egységként, Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgató néven folytatja tevékenységét. Az Országgyűlés Magyarországi Nemzeti közösségek Bizottsága ezt az átalakulást támogatta; előnye már a 2021. év során bizonyítást nyert.

Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2021. évi tevékenységéről szóló beszámolót annak alapossága, szakmai értékei miatt bizottságunk nevében is elfogadásra javaslom. Köszönöm a figyelmet. Hvala za vašo vljudno pozornost. *(Taps a kormánypártok padsoraiból. - Szórványos taps az ellenzéki pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Giricz Vera ruszin nemzeti közösségi szószólónak, aki nemzeti közösségi nyelven ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat. Parancsoljon, öné a szó a fennmaradt időkeretben.

GIRICZ VERA, a Magyarországi Nemzeti közösségek Bizottságának előadója: Köszönöm szépen a szót. Честованный пан Предсідатель! Честовані депутаты! Честованный пан и пані Обудсман! Уд имени русиньскуй сполности Мадярщины из честованём привітствую Вас! Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Tisztelt Biztos Úr és Biztos helyettes Asszony! A hazai ruszin nemzeti közösségi közösség nevében tisztelettel köszöntöm önöket. A nemzeti közösségi jogok védelmét ellátó biztos helyettes alapfeladatai közé tartozik, hogy rendszeresen tájékoztatja az alapvető jogok biztosát, az érintett intézményeket, a nyilvánosságot és a Magyarországon élő, a társadalom közel 10 százalékát kitevő nemzeti közösségi közösségeket a nemzeti közösségek jogainak érvényesülésével kapcsolatos tapasztalatairól, a hazai intézményrendszer helyzetéről, értékeiről, fejlődési irányairól.

A biztos helyettes a kor szellemét követve, a szakmai anyagokhoz való legszélesebb körű és folyamatos hozzáférés érdekében két online felületet is felhasznált. A honlapon a nemzeti közösségi jogterületet és

a biztos helyettesi szakmai dokumentumokat részletesen bemutató, folyamatosan kiegészülő tudástár található, míg a Facebookon elsősorban a napi események, a közlemények és üzenetek, valamint a frissen kiadott szakmai dokumentumok jelennek meg.

Az Info-lapok rövid ismeretterjesztő és szakmai tájékoztató digitális kiadványok, amelyekből az olvasó átfogóan, mégis közérthető módon megismerheti a nemzeti közösségi jogvédelmi rendszer struktúráját, állandó szabályozási elemeit és garanciális intézményeit. Ezekből négy szám jelent meg az idén.

A negyedévente digitálisan megjelenő hírlevél tájékoztat az adott időszakban ellátott aktuális tevékenységről, különösen a hazai, illetve nemzetközi szakmai eseményekről, az ügyforgalmi tendenciákról és a lezárt, átfogó vizsgálatok eredményeiről. A kiadvány Esetjogi mozaik című része konkrét, anonimizált panaszokat, illetve élethelyzeteket mutat be.

A 2020-as adatokhoz képest 2021-ben a nemzeti közösségi érintettségű ügyek emelkedése 11 százalékos volt. Az elmúlt évekhez hasonlóan 2021-ben is a teljes ügyforgalom közel felét kitevő, a roma nemzeti közösségi állampolgárokat érintő ügyek száma volt a legmagasabb: 193. A magas ügyszám, az ügyek tartalma azt jelezte, hogy a roma nemzeti közösségi lakosok korábban is fennálló komplex nehézségei a világjárvány hatására tovább súlyosbodtak.

Kiemelkedően magas, 86 volt a német beadványok száma, ami a közösség jelentős közéleti aktivitása mellett a málenkij robotra elhurcoltak hozzátartozóinak hadigondozotti ellátását érintette. Emelkedést mutat a beérkezett 14, illetve 59 darab beadvány - a több, illetve valamennyi nemzeti közösségi közösséget érintő, átfogó nemzeti közösségi jogi visszasságokat jelző ügyek száma -, amelyek alapvetően az említett járványügyi helyzettel kapcsolatos intézkedésekkel, valamint a neveléssel-oktatással, a kulturális jogokkal, a nemzeti közösségi önkormányzatok működésével és finanszírozásával, valamint jogszabályi véleményezéssel kapcsolatban merültek fel.

A beszámoló kiemeli, hogy 2021-ben Magyarország minden megyéjéből érkezett beadvány: Békés megye kitüntetett helyét a korábban már említett málenkij robottal kapcsolatos ügyek biztosították. Megtartotta kiemelt pozícióját Budapest is, ami egyrészt a minisztériumok, központi hatóságok és az országos önkormányzatok székhelyeinek elhelyezkedésével magyarázható, másrészt viszont a hozzáférhetőséggel kapcsolatos problémákat jelzi: a hivatal 2021-ben nem rendelkezett regionális vagy megyei kirendeltségekkel.

A beadványok tárgykörei és azok arányai hasonlóak voltak az előző évihez, és továbbra is jól mutatják a panaszügyekkel kapcsolatos, a fentiekben többször is jelzett klasszikus nemzeti közösségi és roma esélyegyenlőségi, illetve egyenlő bánásmóddal kapcsolatos ügyek közötti poláris megosztottságot, ami egyben a panaszfeldolgozás módszertanát is meghatározta.

Itt szeretnénk kiemelni, hogy meghatározó jelentőséggel bírtak a nemzetiségi jogok érvényesülése szempontjából a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok működését érintő kérdések. A világvárossal összefüggésben kihirdetett, majd meghosszabbított veszélyhelyzet nagymértékben akadályozta a nemzetiségi önkormányzatok működését, számos új kihívás elé állította, állítja elnökeiket és képviselő-testületeik tagjait. A veszélyhelyzet bevezetését követően a biztoshelyettes a nemzetiségi önkormányzatokra irányadó jogszabályi előírások tisztázására törekedett.

2021-ben a nemzetiségi jog területén öt elvi állásfoglalás és négy közös jelentés született; hét ügyben pedig jogalkalmazási javaslatot tartalmazó zárólevelet adott ki a biztoshelyettes.

2021-ben különösen fontos volt az ismét megélénkülő nemzetközi szakmai párbeszédbe való intenzív bekapcsolódás, Magyarország töltötte be ugyanis május 21. és november 17. között az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának elnöki tisztségét. A fél év során prioritásként jelent meg a nemzeti kisebbségek hatékony védelmének elemzése, előmozdítása, a biztoshelyettes pedig kiemelt partnerként minden kapcsolódó rendezvényen jelen volt, és megosztotta elvi, illetve gyakorlati javaslatait.

A biztoshelyettes 2021-ben különleges felkérést kapott az ENSZ kisebbségi kérdésekkel foglalkozó különmegbízottjától: az ENSZ Emberi Jogi Tanács éves kisebbségi fórumát, valamint a különmegbízott globális kisebbségi jogok helyzetéről szóló jelentését előkészítő Európai Regionális Fórum tematikus ülésnek levezető szakmai moderátora volt.

A beszámoló és az elmúlt év pozitív tapasztalatai alapján a bizottság tartalmaznak és eredményesnek értékelte a biztoshelyettes hivatala és a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága együttműködését, valamint továbbra is bízik a közös, eredményes munka folytatásában.

A fentiek alapján az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága támogatja az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2021. évi tevékenységéről szóló beszámoló plenáris ülésen történő elfogadását. *Дякую за позур! Köszönöm, hogy meghallgattak! (Taps a kormánypártok, szöványos taps az ellenzéki pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Megadom a szót Mérsáros Lajos képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

(10.00)

DR. MÉRSÁROS LAJOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Biztoshelyettes Asszony és Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónokaként pár mondattal én is szeretném

kiegészíteni a képviselőtársam által elmondottakat, illetve a nemzetiségi szószólók által elmondottakat.

Az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága a 2022. július 6-án tartott ülésén rendkívül alaposan és részletesen megtárgyalta az alapvető jogok biztosának, valamint helyetteseinek tevékenységéről szóló 2021. évi beszámolót, melyet a bizottság elfogadásra alkalmasnak ítelt.

Tisztelt Országgyűlés! Az alapvető jogok biztos a törvény vonatkozó rendelkezéseivel és szellemiségével összhangban folyamatos figyelmet fordított a kiemelt vizsgálati területekre. Három ilyen terület volt: az egyik a leginkább veszélyeztetett gyermekcsoportok jogainak védelmét érintő ügyek, a másik a fogyatékkal élő személyek, illetve a gyermekek jogainak védelmét érintő ügyek, harmadrészt pedig a biztoshoz és két helyetteséhez tartozó, Magyarországon élő nemzetiségek jogai, valamint a jövő nemzedékek és az egészséges környezethez való jog védelme.

A Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó ombudsmanhelyettes 391 ügyben intézkedett. A világvárossal és az ennek nyomán elrendelt veszélyhelyzet 2021-ben is megkerülhetetlenül jelen volt a világban, így továbbra is nehezítette a hatóságok, intézmények és közszolgáltatók működését, valamint az állampolgárok mindennapi életkörülményeit, foglalkoztatási helyzetét. A gazdasági-társadalmi élet fokozatos újraindulása azonban a nemzetiségi közélet és a nemzetiségi közösségek többsége számára is az újraindulás lehetőségét jelentette. A világvárossal következőként jelentkező gazdasági problémák súlyosabban érintették a hátrányos helyzetű lakosságot. Gazdasági-társadalmi kirekesztettségük az újraindulási lehetőségeiket is szűkítette.

A fenti folyamatok hatással voltak a nemzetiségi biztoshelyettes munkájára, jelentős kihívást jelentettek, és befolyásolták a beadványok számát és típusát is. 2021-ben a nemzetiségi érintettségű ügyek száma 11 százalékos növekedést mutatott a 2020-as adatokhoz képest. Ez csak visszatérés volt a világvárossal megelőző évek ügyforgalmi trendjéhez, amely azonban az újraindulási folyamat egyik fontos indikátorának tekinthető.

A klasszikus nemzetiségi jogi ügyekben az egyedi visszasságokat kifogásoló beadványok helyett kevesebb, de nagyobb elvi jelentőséggel bíró beadványok érkeztek a nemzetiségi közösségek tagjaitól, míg az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos problémák esetén a szinte kizárólagosan roma származású panaszosok túlnyomó többsége egyedi élethelyzeteket sérelmező beadványokkal fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez.

Tisztelt Képviselőtársak! A jövő nemzedékek szószólója mandátumának essenciája a jövő nemzedékeket érintő alaptörvényi keretek feletti örökös, amelynek keretében a fentiek mellett különösen a következő három alkotmányos cikk alapozza meg a feladatkörét. Az Alaptörvény P) cikke értelmében a természeti erőforrások, a biológiai sokféleség, valamint

a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása, a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Az alapvető jogok biztosának és a szószólónak a 2021. évi környezetvédelmi világnap alkalmából kiadott közös közleménye kiemelte, hogy megkezdődött az ENSZ ökoszisztéma-helyreállítási évtizede. A nemzetközi elvárásokat tükrözve az Európai Parlament 2021-ben fogadta el az EU 2030-ig szóló biodiverzitás-stratégiáját, amelynek egyik fő célja, hogy 2050-re az EU ökoszisztémái helyreálljanak, ellenállóak és megfelelően védettek legyenek.

A biológiai sokféleség kérdése kapcsán számos témakörrel kiemelten is foglalkozott a 2021. évben a szószóló. Ezek közül az egyik a „Beporzók védelme és települési zöldfelületek” című rendezvény volt, amelynek során a szószóló felhívta az önkormányzatok figyelmét a települési zöldfelületek szerepére a beporzók védelmében, tágabb értelemben pedig a biológiai sokféleség egészének megőrzésében.

A szószóló a 2021. évben a vegyszerek ökológiai hatásainak, így az élővilágra kifejtett kedvezőtlen hatásainak a csökkentése érdekében a szűnyoggyérítés jelenlegi gyakorlatával is foglalkozott, amelynek kapcsán műhelybeszélgetést is szervezett.

Az Alaptörvényből fakadó, a jövő nemzedékekkel szemben fennálló felelősség azt kívánja meg a jogalkotótól, hogy intézkedései várható hatását a tudományos ismeretek alapján, az elővigyázatosság és a megelőzés elvének megfelelően értékelje és mérlegelje. Az állam az alkotmányos jelentőségű elővigyázatosság elve és a P) cikkelyben megfogalmazott kötelezettség folytán nem hagyhatja figyelmen kívül az esetleges kockázatokat.

Üdvözlendő, hogy az alapvető jogok biztosa beszámolója során arról tájékoztatta az Igazságügyi Bizottságot, hogy a hivatal a jobb elérhetőség és láthatóság érdekében 2022-ben hat területi irodát nyitott, így 2022 áprilisától immáron hat vidéki nagyvárosban személyesen is elérhetőek. Az eddigi ügyfélszolgálatokat kiterjesztették, és a biztos úr hat munkatársa hat vidéki nagyvárosban személyesen is fogadja immáron a panaszokat, és jogi segítséget tud nyújtani a hozzájuk fordulóknak.

Tisztelt Országgyűlés! Az elhangzottak alapján megállapítható, hogy az alapvető jogok biztosa és helyettesei magas szakmai színvonalon, az alapvető jogok védelme iránt elkötelezett módon látják el az Alaptörvényben és az alapvető jogok biztosáról szóló törvényben előírt feladataikat. Az elhangzottakra tekintettel kérem a tisztelt képviselőtársakat, hogy az alapvető jogok biztosának 2021. évi beszámolóját fogadják el. A Fidesz képviselőcsoportja támogatja annak elfogadását. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartii sorokból.)*

ELNÖK: Most a DK képviselőcsoportjának vezetőszónoka, Sebián-Petrovszki László képviselő úr következik. Megadom a szót. Parancsoljon!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Engedjék meg, hogy egyfajta nulladik pontként, nem szorosan a témához kapcsolódva, de azért mégiscsak előhozzam azt, ami tőlem már több beszámoló kapcsán hallható volt. Konkrétan: meggyőződésem, hogy akkor tudjuk mint Országgyűlés ellátni a feladatunkat akkurátus módon, hogyha egy beszámoló, egy időszakról szóló beszámoló minél közelebbi időpontban érkezik ide elénk és tárgyaljuk, mint amire vonatkozik, amilyen időszakra vonatkozik. Mégpedig azért, mert egy jól működő demokráciában - most egy pillanatra tegyünk úgy, mintha ez egy olyan ország lenne - az a hivatal, hatóság, személy, teljesen mindegy, hogy ilyen értelemben kicsoda, aki a beszámolót teszi, az azért számol be, és azért is van itt köztünk és hallgatja meg a felszólalásainkat, merthogy a megjegyzéseket, kritikákat, javaslatokat jó esetben beépíti a működésébe, és ezáltal jobb lesz a működése annak a hivatalnak.

Most a 2021. évet értékeljük, illetve a beszámolójáról beszélünk, miközben 2022 utolsó negyedévében vagyunk. Tehát ha ombudsman úr mindent megtesz, akkor sem fogja tudni már a mostani megjegyzéseinket beépíteni a '22. év működésébe, legfeljebb majd a jövő évibe, miközben erre a beszámolásra sor kerülhetett volna érzésem szerint sokkal korábban. Hogy csak egy konkrétumot mondjak, az Igazságügyi Bizottságon ezt már nyáron megtárgyaltuk, nyár elején megtárgyaltuk, tehát már azóta is eltelt három hónap, amikorra ideért az első emeletről a főtérembe.

De hogy a konkrétumokról beszéljünk: ombudsman úr nem fog meglepődni, hiszen a bizottsági ülésen is ezeket a témákat tettem szóvá a 2021. évi beszámoló kapcsán, mint amiket most fogok, kiegészítve az azóta történetekkel, illetve ott bizonyos válaszokat, megjegyzéseket kaptam az én felvetéseimre, ám elégedetlen lennék azokkal, tehát újra szóvá kellene ezeket tennem.

Az egyik kérdés az, hogy miért nem szerepel vagy nem szerepel hangsúlyosan - egészen pontosan - a beszámolóban az ombudsmannak, illetve az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának a nemzetközi leminősítése, amely szerintem van annyira fontos dolog, hogy erről önmagában kellene egy beszámolóban szólnia. Egy hasáb egyharmada foglalkozik ebben a 200 oldalas csodaszép kiadványban ezzel.

(10.10)

A történet tulajdonképpen egy évvel korábban kezdődik, már akkor az ombudsmanok nemzetközi szervezete, hívjuk így, jelezte azt, hogy várható a magyar ombudsmani hivatalnak, illetve magának a magyar ombudsmannak a leminősítése, egyszerűsítsük úgy, hogy A kategóriából B kategóriává, de az akkor egy figyelemfelhívás volt, egyfajta lehetőség arra, hogy még lépjen a hivatal, vagy próbálja megakadályozni ezt a folyamatot. Ez nem sikerült, tehát végül

idén májusban történt meg a leminősítés. Erre vonatkozóan mondta az ombudsman úr az Igazságügyi Bizottságban, hogy mivel ez idén történt, majd a következő beszámoló fogja tartalmazni, azonban mégiscsak a kritikák elhangzása, a folyamat elindulása, sőt a nagyobbik része is 2021-ben, tehát korábbi időszakban történt. Ugyanis az a megjegyzés, amit ez az akkreditációs albizottság tett, azok a kritikák, amelyeket megfogalmazott, alapvetően érinti az ombudsman működését.

Mit is tartalmazott ez a megjegyzés? A kritikák között ott volt az, hogy amikor a bíróságok függetlenségét, civil szervezeteket, sajtószabadságot érintő törvényjavaslatokat fogadott el ez a Ház kormányzati előterjesztésre, akkor az ombudsman nem hallatta a hangját, sem nyilvánosan, sem nem nyilvánosan. Tehát semmilyen olyan eszközzel nem élt, amit egyébként most itt a beszámolóban hallhattunk, hogy számos eszköze van, ezekkel nem élt, ezeknek a törvényeknek sem a tárgyalása során nem szólalt föl, sem Alkotmánybírósághoz nem fordult ezekben az ügyekben, de más módon sem.

Amikor bizonyos emberi jogi kérdésekben egyes társadalmi csoportok az érdeklődés középpontjába kerültek - és akkor nagyon finom voltam, mert úgy is fogalmazhattam volna, hogy a kormányzati hecckampány közepébe kerülő társadalmi csoportokról volt szó -, akkor sem történt semmilyen fellépés az ombudsmani hivatal részéről. Természetesen ez nem érinti azokat a kérdéseket, amikor állampolgárok fordulnak önökhöz, de arról majd külön fogok szólni. Tehát amikor ilyen sérülékeny csoportokkal kapcsolatos általános társadalmi kérdések merültek föl, akkor az ombudsman vagy nem foglalkozott vele, vagy nem eléggé foglalkozott vele, nem megfelelően foglalkozott vele - mondja az akkreditációs albizottság, nem én. A politikailag érzékenyebb témákban láthatóan nem fordul az Alkotmánybírósághoz, illetve azokhoz a szervekhez, ahova tehetné.

Azt is leírja ez a jelentés, hogy a kiválasztása az ombudsman úrnak nem volt elég transzparens, hogy pontosan fogalmazzak: a kormánytól való függetlensége nem eléggé megalapozott, ami kellően komoly kritika, bár nagyon szépen van megfogalmazva. Ez a leminősítés egyébként azt jelenti, hogy a magyar ombudsmannek most nincs szavazati joga ebben a nemzetközi szervezetben, világszövetségben, nem viselhet tisztséget, csak megfigyelő lehet a találkozókön, az Emberi Jogi Tanács munkájában nem vehet részt. Ez egy súlyos és komoly probléma, hogy annyi év után ide eljutottunk, mégis ez a jelentés ezzel nem foglalkozik. Erre az ombudsman úr a bizottsági munkában azt mondta, egy olyan furcsa megjegyzést tett, ami tulajdonképpen arról szólt, hogy furcsa jelzések jöttek nemzetközi szinttől őhozzá, mintha úgy várnának el függetlenségét tőle ezek a nemzetközi szervezetek, hogy közben megmondanák, hogy mit kellene tennie, és így összeütközést lát a függetlenség és ezek között a dolgok között. Szeretnék erre rákérdezni, hogy

konkrétan mégis mik voltak ezek, amikre utalt az Igazságügyi Bizottság ülésén, mert ez megint csak nem derül ki a beszámolóból, ez egy teljesen új információ volt, amit a bizottsággal megosztott.

Érintette a beszámolóban, itt is szóban és írásban is az Egyenlő Bánásmód Hatóság beolvasztását az ombudsmani hivatalba. Ismerik az álláspontomat, egészen biztos vagyok benne, hogy ennek politikai oka volt, és semmiféle szakmai megalapozottság emögött nem volt. Az utolsó olyan független hivatal volt, amelyhez még az állampolgárok úgy fordulhattak, olyan ügyekben, amely ügyekben a kormány állította elő azt az emberi jogi sértést, amiben az állampolgár élete rosszabbá vált, és ezért valakihez fordulnia kellett.

Az ombudsmani beszámolóban és szóban is ombudsman úr tulajdonképpen megvédi ezt az intézkedést. Nem pusztán arról beszél, hogy a törvény így rendelkezett, és ezért aztán ők ellátják ezt a feladatot, hanem megvédi ezt. Még a bizottsági ülésen egy ilyen jogelméleti fejtegetést is meghallhattunk tőle, hogy tulajdonképpen egy magasabb közjogi státuszú hivatalhoz kerültek az ügyek, az csak jobb lehet, és csak szebb lehet. Nem találni olyan civil szervezetet vagy állampolgárt, aki ilyen ügyekben az elmúlt egy évben bármilyen kapcsolatba került az önök hivatalával, aki elégedettségéről számolna be. Sorban jönnek azok a jelzések, hogy önök az egyenlő bánásmód hatósági ügyeket... - amiket korábban ez a hatóság intézett volna vagy intézte is, mert hiszen egy csomó ügy elindult akkor, ezek az ügyek alvás alatt vannak, hogy így mondjam. Nem foglalkozik velük a hatóság, nemhogy kiemelten nem, egyáltalán nem foglalkozik velük, nem kapnak erre visszajelzést a civil szervezetek, nem kapnak visszajelzést az állampolgárok. A visszajelzés mindösszesen annyi, hogy ügyét befogadtuk ilyen és ilyen ügyiratszámmal, de érdemi fejlődés ezekben az ügyekben nem tapasztalható.

Itt is el tudom mondani, hogy semmiféle, ezekben a témakörökbe tartozó álláspontot nem fogalmazott meg az ombudsmani hivatal sem itt, a parlamentben, sem nyilvánosan, pedig azért lett volna alkalom, gondoljunk a homofób törvényre vagy a 33. § néven elhíresült ügyre. Egyetlenegy jelentést tett közzé a vonatkozó időszakban az ombudsmani hivatal a transznemű jogok hatálybalépése után, de az is az Alkotmánybíróság ítéletét ismételte meg gyakorlatilag.

Kérdezném azt, amire nem kaptam egyértelmű választ bizottsági szakaszban sem, hogy végül az Egyenlő Bánásmód Hatóság beolvasztásával létrejövő főigazgatóságnak van-e már vezetője, illetve vezetői, ki van-e nevezve a főigazgató, illetve a helyettesei. Ugyanis az önök honlapja minden más szervezeti egység kapcsán rettentő részletes, mindenkinek az önéletrajza, elérhetősége, fotója és neve elérhető, ez az a rész, amely ötsoros, és gyakorlatilag semmilyen konkrétumot nem tartalmaz. Kik végzik ezt a feladatot ma a hivatalban, kik irányítják? - ez nem derül ki.

Itt kell szót ejteni a referensi hálózatról, amelyet valóban a bizottsági vitában is előhoztam. A referensi

hálózat megszüntetését ön nem cáfolta, tehát hogy azokkal az ügyvédekkel, akikkel együtt dolgoztak a korábbi években az Egyenlő Bánásmód Hatóság munkatársai, megszüntették a szerződést, ezek az ügyek véget értek, és erre mondja ön, ombudsman úr, hogy de hát, hat területi iroda nyílt. Ámde az, hogy egy területi iroda nyitva van egy nap vagy két nap négy órában, nyolc órában, és ott egyébként van ügyfélfogadás, nem pont ugyanaz, mint amikor ügyvéddel tartja a kapcsolatot egy-egy ügyben a panaszos és érintett, és az eljár azokban az ügyekben.

A harmadik témakör, amit szeretnék jelezni, amire már kitértem, de most akkor konkrétan beszéljünk róla, ez az, hogyan kommunikál a hivatal a panaszosokkal, az önökhöz forduló civil szervezetekkel, panaszosok nevében eljáró ügyvédekkel. Évek óta jelentős jelzés jön ebből a világból, hogy ez nem működik rendszerszerűen, gyakorlatilag megálltak, abbamaradtak azok a párbeszéddek, amelyek korábban, az ön elődje idején jellemezték az ombudsmani hivatalt és ezeket a panaszosi köröket. Szégyenszemre létrejött egy „Válaszolt-e Kozma Ákos?” nevezetű honlap, ahol civil szervezetek listázzák azokat az ügyeket - most már több tucatnyi van ott, konkrét ügyiratszámokkal, dátummal, leírással, tehát konkrétumokkal -, amelyekben az ombudsmani hivatal, illetve ön, ombudsman úr, nem volt hajlandó válaszolni idáig, semmi nem történt ezekben az ügyekben. Legyünk korrektek: ezen ügyek egy része az ön hivatali elődei alatt indult el, van, ami tizenkét éves ügy, de a nagy része mégiscsak az ön idejére tehető, és az, hogy a korábbi ügyekkel sem történt semmi, nyilván nem tudjuk azt mondani, hogy de hát, az elődöm esetleg nem fejezte azokat be. Miért működik ez így, miért van szükség egy ilyen honlapra, egy ilyen helyzetre, miért történik így az állampolgárok tájékoztatása?

Az utolsó kérdés pedig: külön szeretném szóban kiemelni az LGBTQ-közösséget érintő ügyeket, illetve pontosan azt, hogy ezeknek az ügyeknek a kezelése teljesen el van felejtve jelenleg az ombudsmani hivatalon belül.

(10.20)

Az egész jelentésben egyetlenegy sor nincs erről a kérdéskörrel, miközben, megint csak mondom, 2021-ben jó néhány olyan ügy volt ebben az országban, és most próbálok értékelélem-mentesen fogalmazni, amely ezt a társadalmi csoportot célozta, közérdekűvé, nyilvánosságra tartott számot. Mégsem szerepel egyetlenegy sor sem ebben a kétszáz oldalas jelentésben az LGBTQ-közösséget érő atrocitásokról, jogsértésekről és azoknak a kiváltó okairól, sem arról, hogy esetleg panaszra, beadványra ön mit tett vagy milyen vizsgálatot indított vagy mi történt ilyen ügyekben, sem arról, hogy egyébként, ha nem is panaszra, de érzékelve az ilyen típusú ügyeket, mit tett az ön hivatala.

Egy szó, mint száz: összességében az a beszámoló, amit itt látunk, illetve a beszámoló mögött álló egy év azt a helyzetet alapozza meg, hogy azt mondhatjuk, az ombudsmani hivatal egyfelől bizonyos kérdéseket nem lát el megfelelően, nem foglalkozik velük megfelelően, másfelől meg kell fogalmaznunk azt a gyanúkat, hogy a kormánynak kedvező témákban vagy a kormány által vallott és napirendre tűzött ügyekben feltűnően csendben marad, feltűnően nem tesz semmit, ha pedig mégiscsak el kell hogy indítson bizonyos vizsgálatokat, akkor azokat húzza-halasztja, nem történik meg időben a lezárásuk. Ezért aztán a tevékenységről szóló beszámolóval én nem tudok elégedett lenni, nem voltam az az Igazságügyi Bizottságban sem, itt sem tudok az lenni, ezért a részünkről ezt nem tudjuk támogatni. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az ellenzéki padosorokból.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka, Juhász Hajnalka képviselő asszony következik. Megadom a szót, parancsoljon!

DR. JUHÁSZ HAJNALKA, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Biztos Úr, Biztoshelyettes Asszony, Biztoshelyettes Úr! Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2021. évi tevékenységéről szóló beszámoló átfogó módon mutatja be az ombudsmannak és helyetteseinek 2021. évi tevékenységét, és elénk tárja az ombudsmani hivatal vizsgálatait, beszámol az eredményekről, valamint a jövőbeni kihívásokról.

A 2021-es esztendőre is rányomta a bélyegét a koronavírus-járvány elleni országos és nemzetközi küzdelem, amellyel az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala is szembeszegült. 2020 tavasza óta rendkívüli kihívásokkal szembesülünk úgy nemzeti, mint nemzetközi szinten. Mégis, a tavalyi évben megindult vakcinációs program, a kormány járványkezelésével, valamint az ország működőképességének fenntartásával összefüggő, a két kihívást kiegyensúlyozottan kezelni képes intézkedései, az egészségügy áldozatvállalása, illetőleg az egész társadalom türelme és támogatása nélkül nem tudtuk volna leküzdeni a pandémiát. Külön köszönet illeti az ombudsmani hivatal minden munkatársát és vezetőjét, hogy a tavalyi évben is, dacolva a világjárvány által előidézett rendkívüli körülményekkel, biztosítani tudták a nemzeti emberi jogi intézmény működőképességét, eleget tudtak tenni hivatásuknak, és őrzték a polgári szabadságjogok érvényesülése érdekében.

Tisztelt Országgyűlés! Alaptörvényünk I. cikke normatív élel rögzíti, hogy az alapjogok tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelezettsége. Az Alkotmánybíróság már a rendszerváltozás elején, az 1991-es határozatában rámutatott, hogy az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére a szubjektív alapjogokkal kapcsolatban

nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. E követelményeknek való megfelelés tette indokoltá, hogy a hazai ombudsmani intézményrendszer középpontjában elhelyezkedő Alapvető Jogok Biztosának Hivatala 2021 januárjától jelentős szervezeti változásokon ment keresztül. Az intézményi reform keretében az Egyenlő Bánásmód Hatóságnak a hivatalba való integrációja révén tavaly év elejétől kezdve az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesülésével kapcsolatos feladatok ellátása is biztos úr és munkatársai portfóliójába került. Az antidiszkriminációs hatósági jogkörök megerősítésre kerültek, és egyidejűleg egy még hatékonyabb jogérvényesítést biztosító jogintézmény jött létre ezáltal. E szervezeti átalakulás előfutárának volt tekinthető az a változás is, miáltal a Független Rendészeti Panasztestület feladatait is 2020 februárjától az alapvető jogok biztosja vette át.

Tisztelt Ház! 2021-ben a panaszosok 7354 beadvánnyal keresték fel az alapvető jogok biztosát. Ez a szám 2020-ban 7190, 2019-ben pedig 5693 volt, vagyis az ombudsmanhoz forduló polgárok, intézmények száma az elmúlt időszakban növekvő tendenciát mutatott. A beadványok növekvő számát örömteli jelenségnek tekintjük, hiszen ez arra mutat rá, hogy egyrésztől növekszik az alkotmányos jogokkal kapcsolatos állampolgári tudatosság, erősödik a hivatal láthatósága és pozíciója a hazai jogvédelmi struktúrákban, másrészt pedig a panaszosok, jogkérő polgárok bizalommal fordulnak a nemzeti emberijogvédő intézményhez.

Tisztelt Országgyűlés! A beszámoló statisztikai adatait áttekintve megállapítható, hogy az ombudsmanhoz 2021 során is változatos témákban érkeztek a panaszbeadványok. A befejezett közel 6 ezer ügy legnagyobb hányadát, bő 15 százalékát a jogszabály-értelmezéssel, alkotmányossági jogszabálykritikával kapcsolatban nyújtották be. Ez az információ arra enged minket következtetni, hogy nem állja meg a helyét az a sokszor alaptalanul megfogalmazott állítás, hogy a polgárok érdektelenek lennének az őket érintő politikai és társadalmi folyamatokkal kapcsolatban.

Az ombudsman által vizsgált második legnagyobb gyakoriságú ügycsoportot a büntetőeljárással, a büntetés-végrehajtással és a különböző rendőrségi eljárásokkal összefüggő esetek képezték. A 2021. évben a szociális, munkaügyi, oktatási és egészségügyi témájú panaszok alkották a harmadik legszámosabb ügycsoportot. Ezúton is köszönjük biztos úrnak, dr. Kozma Ákosnak a hazai és nemzetközi jogvédő munkáját.

Tisztelt Ház! A nemzetiségi biztoshelyetteshez 2021-ben eljuttatott beadványok volumene 2020-hoz képest 11 százalékos növekményt mutat, ugyanakkor változott azoknak a struktúrája is. Az egyedi visszasságok helyett egyre inkább az általános, több vagy valamennyi nemzetiséget érintő panaszok vizsgálatára irányuló, kiemelt jogi jelentőségű beadványok érkeztek.

A megkeresések nemzetiségi megoszlását tekintve megállapítható, hogy azokat legnagyobb arányban a roma közösség, a második legtöbb beadványt pedig a német nemzetiség tagjai nyújtották be. A megkeresésekben tematikai szempontból alapvetően nevelési, oktatási, nemzetiségi önkormányzati, kulturális, illetve roma esélyegyenlőségi és az egyenlő bánásmóddal, szociális, lakhatási, gyermekvédelmi, közfoglalkoztatással összefüggő ügyek jelentek meg. Köszönöm innen is Ritter Imre német nemzetiségi országgyűlési képviselőnek, továbbá a nemzetiségi szószólóknak, hogy segítették a biztoshelyettes asszony munkáját, és köszönöm szépen dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet biztoshelyettes asszony munkáját. Azt külön köszönöm, hogy az Európa Tanács kisebbségvédelmi keretegyezményének tanácsadói bizottsági szakértői feladatát is ellátja, amelyre hazánk méltán lehet büszke.

Tisztelt Ház! Tíz évvel ezelőtt hatályba lépett Alaptörvényünk egyik jelentős újítása volt, hogy alkotmányjogi védelemben részesítette természeti erőforrásainkat, különösen a termőföldet, az erdőket, a vízkészletet és a biológiai sokféleséget, mindezeknek egy külön P) cikket szentelve. Az új alaptörvényi rendelkezés kimondta továbbá, hogy e természeti források védelme és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Kiemelkedő jelentőségű áttörésnek lehetünk tanúi a nemzetközi környezetvédelmi jogot illetően. 2021. október 5-én született határozatában ugyanis az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa emberi jogként ismerte el a tiszta, biztonságos, egészséges és fenntartható környezethez való jogot, és e jogot a nemzetközi emberi jogi katalógusba inkorporálta. A határozat felszólította a tagállamokat, hogy e jog érvényesítéséhez építsék ki a megfelelő intézményeket, alkalmazzák a legjobb gyakorlatokat, fogadják el a vonatkozó stratégiákat és általánosságban tartásuk tiszteletben az emberi jogokat.

A jövő nemzedékek érdekeinek védelméért felelős biztoshelyettes 2021-ben bő félezer ügyet kezelt, elvi állásfoglalásokat és figyelemfelhívásokat tett közzé. Munkája során különös figyelmet fordított a természet, az épített környezet és örökség, a táj és a vizek védelmére, de vizsgálódási körébe vonta a körforgásos gazdaság tematikáját, valamint a jelenleg is különös jelentőséggel bíró klíma- és energiapolitikai kérdéseket. A globális felmelegedés és klímaváltozás elleni küzdelem évtizedeiben magától értetődő evidencia, hogy a természet- és környezetvédelmi kérdések mindannyiunk életét érintő ügyek. Ezért kiemelkedő jelentőségű e körben a környezetvédelmi ügyekben az információhoz való hozzáféréstől és a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről szóló aarhusi egyezmény, amelyet az Országgyűlés az első Orbán-kormány idején, 2001 novemberében iktatott törvénybe.

(10.30)

A jövő nemzedékek érdekeinek védelméért felelős biztoshelyettesi intézmény egyedülálló még nemzetközi

szinten is, ezért ugyancsak köszönet illeti dr. Bándi Gyula biztoshelyettes úr munkáját, melyhez további sok sikert és jó egészséget kívánok.

Tisztelt Országgyűlés! A KDNP mindezek alapján támogatja az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2021. évi tevékenységéről szóló beszámolót, továbbá a beszámoló elfogadására vonatkozó határozati javaslatot. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

ELNÖK: Most Gurmai Zita képviselő asszony következik, az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka. Parancsoljon!

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Először is az MSZP egyetért a pedagógusok és a pedagógus-szervezetek jogos követelésével. *(Közbeszólások a kormánypártok soraiból.)* És most akkor kezdjük a beszámolót!

Sajnos, könnyű dolgunk van, amikor az alapvető jogok biztosának tevékenységét kell értékelnünk: a 2021. év második felében ugyanis a magyar ombudsman leminősítését javasolták a külföldi kollégái, 2022 májusában pedig le is minősítették. Magyarországnak most tehát egy B kategóriájú ombudsmanja van. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a magyar ombudsmannak nincs szavazati joga, és nem viselhet tisztséget a világszövetségben, csak megfigyelőként vehet részt a találkozókön, valamint nem vehet részt aktívan az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának munkájában sem. A leminősítés oka, hogy számos alapjogi problémával a magyar biztos nem foglalkozik érdemben. Ez már önmagában elárulja, hogy milyen alacsony színvonalú hazánkban az alapvető jogok biztosának tevékenysége, hiszen ez egy lesújtó bizonyítvány, külföldi kollégái, hozzáértő szakemberek állították ki önről.

Ehhez képest az ombudsman 2021. évi jelentésében egy szó sincs arról, hogy szerinte mi vezetett ehhez a leminősítéshez, és még arról is hallgat, hogy milyen lépéseket tett annak érdekében, hogy a munkájának a szakmai megítélése javuljon. Nem látjuk azokat a pontokat és akciótervet, ami ezt a leminősítést javítaná. Úgy vélem, erre a biztosnak szóban mindenképpen választ kell adnia, különben a beszámolója értékelhetetlen. A szóbeli magyarázat egyébként azért is szükséges, mivel az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához tartozik az Egyenlő Bánásmód Hatóság, de erről Sebián-Petrovszki László kollégám már beszélt.

Mivel a 200 oldalas beszámolóból csak 16 oldal az egyenlő bánásmódot érintő rész, és ebből is 14 oldal csak a különböző jogesetek leírását tartalmazza, semmilyen képet nem kapunk arról, hogy a hatóság beolvasztásával hatékonyabbá vált-e a diszkriminációval szembeni fellépés. A számok azt mutatják, hogy nem, mert sem a beérkezett panaszok, sem a jogsértést megállapító határozatok nagyságrendje

nem változott az elmúlt évekhez képest, így aztán nehezen hihető az a megállapítás, hogy 2021-ben új fejezet kezdődött volna a hivatal munkájában.

A hátrányos megkülönböztetést elszenvedő emberek sokasága azért nem jut hozzá a jogérvényesítéshez, mert az ombudsmani hatóság teljes elszigeteltségben működik. Megszűntek a hatóság megyei irodái, amelyek eddig segítették a diszkriminációk áldozatait, és megszűnt az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület is, amely nemcsak figyelemmel kísérte a jogalkalmazást, de szakmai javaslatokat is megfogalmazott. A hatóság tevékenységének nyilvánossága mostanra szinte láthatatlanná vált.

Nem derül ki a beszámolóból, hogy milyen, és hogyan működik együtt az ombudsmani hivatal a civil szervezetekkel, és az sem derül ki, hogy ezek a szervezetek az eljárások megindításában, a sértettek képviselőjében milyen szerepet töltenek be. Annyit azonban a kevés adatból is meg lehet állapítani, hogy a jogsértések feltárásában, az eljárások megindításában a hivatal leginkább a fogyatékoságalapú diszkriminációt vizsgálta, és kevésbé volt proaktív a nemzetiségi, főként romákat ért diszkrimináció terén.

Bár a beszámoló hangsúlyozza, hogy az alapvető jogok biztosának mekkora szerepe volt a jogszabályok, tervezetek véleményezésében, de arra már egyáltalán nem tér ki, hogy milyen véleményt, javaslatot fogalmazott meg a hajléktalanok, a sokgyermekes családok, a nők vagy az egynemű párok védelmében, illetve az iskolai szegregáció megelőzésére; bár most szóban erről mondott néhány gondolatot, mármint az iskolai szegregációról.

Végül, de nem utolsósorban nem kaptunk választ a beszámolóból arra sem, hogy vajon van-e már felelős, önálló vezetője a hatóságnak, van-e elkülönült költségvetése az igazgatóságnak, hány kérelem esetében vonta magához a hatósági hatáskört az ombudsman, milyen lehetőségük van a vizsgálatot kérelmezőknek, hogy választhassanak az érdemi határozatot nélkülöző ombudsmani vizsgálat és a hatósági vizsgálat között, milyen indokok alapján született a sok kérelmet elutasító határozat.

A beszámoló többi részét nem értékelve, az Országgyűlés ebből az ombudsmani beszámolóból nem tud teljes képet alkotni a diszkrimináció elleni fellépés hatékonyságáról. Ezen beszámoló alapján legfeljebb azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság az ombudsmani hivatal tevékenységének a perifériájára szorult, de ezt Sebián-Petrovszki László szintén említette.

A jelentést lapozgatva megállapíthatjuk, hogy az előbb elmondottakon kívül is számos olyan probléma van az országban, amelyekkel az alapvető jogok biztosa nem foglalkozik érdemben. Én ezekből a gyermekek jogai védelmének témáját emelném ki. A mi leminősített ombudsmanunknak ugyanis a gyermekjogok kapcsán egy szava sincs a gyermekek politikai kampányban történő felhasználásáról, pedig 2019-ben pont az alapvető jogok biztosa és helyettesei kérték a

parlamenti pártoktól, idézem: a gyermekek ne legyenek a pártpolitika díszletei, eszközei. Ez alapján az MSZP számos jogi sikert ért el, amikor választási csalásnak minősítettek olyan eseteket, ahol képviselők, polgármesterek politikai díszletnek használtak gyermekeket. Többek között Borkai Zsolt volt fideszes győri polgármestert is elítélték egy ilyen típusú jog sértés miatt.

Ezt követően a fideszes kormánypárti többség úgy változtatta meg a választási eljárásról szóló törvényt, hogy a hivatalban levő képviselők szabadon használhatják a gyerekeket politikai díszletként akár az iskolákban vagy az óvodákban is. Az MSZP álláspontja szerint ez sérti a gyermekek alapvető emberi jogait és emberi méltóságukat. Ráadásul mindez szembemegy az alapvető jogok biztosának korábbi állásfoglalásával is. Ehhez képest az alapvető jogok biztosa semmit sem tesz azért, hogy ezt a helyzetet kezelje.

Mint ahogy a szülészeti ellátásokkal kapcsolatban is tétlen maradt, pedig tudjuk, hogy számos kórházban veszélybe került az ügyeleti szülészeti ellátás. A kismamáknak gyakran 100-200 kilométert kell megtenniük, hogy szülhessenek. Ez olyan hátrány, ami nyilvánvalóan ellentmond minden alapjognak, ami az egészséghez és az egyenlő egészségügyi ellátáshoz fűződik. Pedig a hosszú és veszélyes utazásra kényszerített kismamák is fizetik a járulékot. Az ombudsman azonban ezeket a kérdéseket érdemi válasz nélkül hagyta, és formai kifogások mögé bújt, hogy miért nem folytatott vizsgálatot. Megállapíthatjuk tehát, hogy az alapvető jogok biztosa a kismamáknak sem nyújtott védelmet.

És hogy még mindig a gyermekeknél maradjunk, az ombudsman a már megszületett gyermekeket ért egészségügyi hátrányokról is hallgat. Egy szava sincs a biztos úrnak arról, hogy 2020-ban 101 021 gyermek nem jutott hozzá helyben háziorvosi ellátáshoz. Az ombudsmani jelentésben egy betű sincs arról, hogy 2016 óta a duplájára nőtt a betöltetlen házi gyermekorvosi körzetek száma.

Tisztelt Képviselőtársaim! Amiket most mondok, nyilvánvalóan nem csak számok. Nemrég azzal kerestek meg minket, hogy két, mentális betegségben szenvedő gyermeket a gyámhatóság a bántalmazó édesanyjukkal való kapcsolattartásra kényszerített. Emiatt a gyermekek mentális egészsége jelentősen romlott, és gyógyszeres kezelést kell kapniuk. Az osztálytársak is bántalmazzák őket. Majd úgy lettek kiemelve a számukra biztonságot nyújtó otthonukból, hogy az ismét traumát okozott nekik. Az állami befogadóotthonban, ahova ideiglenesen kerültek, nincs mentális beteg gyermekek kezeléséhez értő szakszemélyzet, emiatt ezek a súlyosan traumatizált, beteg gyermekek nem tudják megkapni a szükséges segítséget még akkor sem, ha mentális betegségük miatt rohamaik vannak. Mindezt azért mondtam el itt önöknek, hogy megértsék, milyen súlyos problémákat okozhat, ha Magyarországon az állam nem képes biztosítani az emberek alapvető jogainak a védelmét.

Az előttünk fekvő beszámoló világosan igazolja, hogy a világ megalapozottan minősítette le B kategóriájúra a magyar alapvető jogok biztosát. A fentiekre való tekintettel a leminősített rendszer ombudsmanjának beszámolóját az MSZP nem fogja megszavazni. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Sebián-Petrovszki László tapsol.)*

ELNÖK: Most a Momentum képviselőcsoportjának vezérszónoka, Lócsei Lajos képviselő úr következik. Megadom a szót, parancsoljon!

(10.40)

LŐCSEI LAJOS, a Momentum képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Tisztelt Ombudsman Úr! Én rövidre szeretném fogni - rövid és tömör leszek - az ön által beterjesztett évértékelőjének véleményezését, mert ha jól emlékszem, június első hetében kérdeztem önt - önt mint a nép ügyvédjét - a leminősítésről, az A kategóriáról B-re fokozásról, hogy mit kíván tenni annak érdekében, hogy ne csupán díszlet legyen a jogállamiság látszatának fenntartásához. Akkor is elmondtam és most is hangsúlyozom, hogy az ombudsman, illetve a magyarországi jogrendszerben az alapvető jogok biztosának intézménye egy kincs, amire nagyon kellene vigyáznunk.

Az alapvető jogok biztosa a nép ügyvédje, akihez a társadalom peremére került emberek bátran fordulhatnak. Már akkor sem kaptam öntől érdemi választ, csupán terelést. Biztos úr úgy érzékeltette, hogy ez a besorolás, leminősítés nem mérvadó, hiszen több európai ország is ebbe a kategóriába került; én pedig úgy érzékelem, hogy önt nemzetközi viszonylatban is kispadra ültették, és önt nem engedik a nagyok, hogy pályára lépjen, és sajnos okkal kapott ön piros lapot.

Addig, amíg ön politikailag érzékeny kérdésekben nem nyilvánul meg, és nem fordul az Alkotmánybírósághoz akkor, amikor a tanároknak a jelen kormány csorbítja a sztrájkhoz való jogukat, addig ön nem végzi megfelelően a munkáját, és itt az eredménye. A napokban több pedagógust bocsátottak el, mert nem túrték némán, hogy a rendszer porig alázza őket. Érez-e felelősséget ombudsman úr azért, mert ön néma volt akkor, amikor a lehangosabbnak kellett volna lennie ebben az ügyben?

Addig, amíg ön nem fordul Alkotmánybírósághoz és nem foglal állást akkor, amikor Magyarország legnagyobb kisebbségét egy szélsőjobb oldali párt biológiai fegyverhez hasonlítja, addig ön nem végzi megfelelően a munkáját. Néma volt akkor, amikor nem vizsgálta felül az úgynevezett lex Gyöngyöspata törvénynek az Alaptörvénnyel való összhangját az Alkotmánybírósággal; nem gondolta, hogy a homofóbbá eltérített pedofil-ellenes törvény szövegén az egyértelműség számon kellene kérni. Nagyon fontos társadalmi ügyeket említettem, amelyek befolyásolják az ön és intézménye

megítélését, és nagyon súlyos hiányosságok és politikai elfogultság jellemzik a munkáját.

Ezek után én nem kérdezek öntől semmit, nem alkotok további véleményt, és nem fogadom el a beszámolóját, hanem inkább arra kérem a legnagyobb tisztelettel, hogy ne gyalázza tovább a nép ügyvédjét, a magyar ombudsmant, mondjon le tisztségéről. *(Moraj és derűtség a kormánypárti padsorokból. - Közbeszólás a Fidesz soraiból: Jó, hogy bejöttél!)*

ELNÖK: A Jobbik képviselőcsoportjának vezetője, Dudás Róbert következik. Megadom a szót. Parancsoljon!

DUDÁS RÓBERT, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Biztos Úr! Az alapvető jogok biztosának, illetve helyetteseinek tevékenységéről szóló beszámolót a Jobbik - és ezzel, azt gondolom, nem okozok meglepetést - el fogja fogadni. Kereszténykonzervatív pártként nagyra becsüljük *(Szórványos derűtség a kormánypárti padsorokból.)*, hogy a tavalyi esztendőben is kiemelt figyelmet szentelt a biztos és a hivatala a kiszolgáltatottak, a gyermekek, a fogyatékosokkal élők, az idősek és a betegek panaszainak a kezelésére.

Számos kritika elhangzott már az előttem felszólalók részéről, én egyre szeretnék ezek közül reflektálni. Nyilván nem az én feladatom, hanem majd a biztos úr, ugyanakkor azt én is szerettem volna kiemelni, hogy amennyiben egy éves beszámolót nem a következő év októberében, utolsó negyedévében tárgyalnánk, én azt gondolom, hogy számos jogos kritika, ami esetleg itt jó szándékkal elhangzik, azon túl, hogy beépítésre, orvoslásra is kerülhetnének, úgy hogy ezt mindenképpen szeretném. Nagy valószínűség szerint törvényi kötelezettséget teljesít biztos úr azzal, hogy ilyenkor kerül az Országgyűlés elé, ugyanakkor viszont fontos lenne, amennyiben tényleg a jó szándék vezérel mindenkit, hogy a következő évre ezek kijavíthatók legyenek, akkor ne az azt követő év végén tárgyaljuk.

Hogy a hivatal egyébként mennyire képes meghallani a társadalmi igényeket, azt szemléletesen bizonyítja, amikor szülői panaszbeadványok nyomán vizsgálta átfogó jelleggel az iskolakezdés elhalasztásának kérelmezésével kapcsolatos új eljárásrendet és a gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos kérdéseket. A jelentésben szereplő alkotmányossági, alapjogi megállapítások később részben visszaköszöntek a tárgykörben kiadott alkotmánybírói határozatban. Mindezek nyomán az iskolaérettség megállapítására vonatkozó eljárásrend szabályai átalakultak. Az ügy kapcsán a Jobbik is megszólalt, a gyermekek és a szülők pártjára állva jeleztük mi is, hogy a hatalom birtokosai nem léphetnek át egy határt, amit egyébként átléptek, tehát ezt muszáj lesz korrigálni.

A beszámolómból is megtudhatjuk, hogy az alapjogi biztos 2021-ben is kiemelt figyelmet szentelt a

bentlakásos intézmények, így a gyermekotthonok, az idősek otthonai és a fogyatékosokkal élőket ellátó intézmények működési körülményeinek átfogó jellegű helyszíni vizsgálatának a hozzáérkező panaszok és jelzések nyomán vagy akár hivatalból eljárva. A tárgyévben a gyermekotthonok helyszíni ellenőrzései közül a legnagyobb sajtóvisszhangja az EMMI Kalocsai Gyermekotthonának működését monitorozó jelentésnek volt. A gyermekotthon szakmai létszáma, a szakképzett dolgozók aránya, a fluktuáció csökkenése tekintetében ugyanis a korábbi vizsgálatokhoz képest volt előrelépés. Másrészt azonban az intézmény tárgyi feltételei, a tagiskola működése, valamint további kérdések tekintetében a súlyos, konkrét és rendszerszintű problémák orvoslására a biztos ajánlásokat fogalmazott meg.

Tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, a labda az önök térfelén pattog. A szociális rendszer már a tavalyi évben is recsegett-ropogott. Ami azonban most fog következni, látva a tendenciákat, az maga a katasztrófa. Nem lehet elégszer hangsúlyozni: ha volt és van több száz milliárd forintnyi közpénz a veszteséges Vodafone felvásárlására, akkor számunkra itt a Jobbik frakciójában elfogadhatatlan, hogy ne legyen pénz az ellátórendszerek megerősítésére. Rossz belegondolni abba, hogy ha a '21. évről szóló jelentés rendszerszintű problémáit taglal, melyek jelentős részét többlet költségvetési forrásokkal érdemben kezelni lehetne, akkor mi lesz a helyzet a '22-es beszámolóval, mit fogunk olvasni a '23. esztendőről szóló jelentésben.

De hogy ne csak ebbe az irányba vigyem a felszólalásomat, meg kell említenem, hogy XXI. századi pártként számunkra kardinális fontosságú a zöldgondolat és a fenntarthatóság. Nagy öröm számunkra, hogy biztos úr és munkatársai is kiemelten foglalkoztak ezzel a területtel. Teljes mértékben azonosulni tudunk a jelentés azon soraival, ahol azt olvashatjuk, hogy a fogyasztói társadalmunkban egyre rövidebb a megvásárolt termékek életciklusa, az ellátási láncok pedig egyre hosszabbak. A körforgásos gazdaság célja, szemben a jelenlegi lineáris gazdasági modellel, hogy a termékek és azok alkotóelemei, alapanyagai minél hosszabb ideig és minél magasabb minőségben a gazdaság vérkeringésében maradjanak. A jelenlegi lineáris gazdasági rendszerünk átalakítása közvetlen kapcsolatban áll az Alaptörvény P), illetve XX., illetve XXI. cikkeivel, hiszen befolyásolja a jelen és a jövő nemzedékek életfeltételeit. Ezért is követi figyelemmel a szószóló ezt a területet és indított a körforgásos gazdasággal foglalkozó műhelybeszélgetés-sorozatot.

Biztos úr ebbéli törekvéseit a magunk részéről maximálisan támogatni tudjuk, hiszen természeti környezetünk megóvása, a biodiverzitás védelme minden hazáját szerető ember számára alapvető fontosságú célkitűzés. Erről esetleg majd értesítsék egyébként a magukat nemzetinek nevező, de a Balatont körbeépítő, fél tihanyi hegyet elhordó kormánypárti oligarchákat is.

Az alapjogi biztos 2021-ben 27 ügyben kezdeményezte valamely jogszabály módosítását vagy általánosságban a jogi környezet áttekintését. A biztos és biztoshelyettesek által fenntartott jogalkotási javaslatok kapcsán viszont újfent kormányzati felelősségre kell hogy rámutassak. Egy élhetőbb, igazságosabb, szolidárisabb, önmagával békében élő Magyarország esélyét jelentheti számos ilyen javaslat.

(10.50)

Tisztelt Képviselőtársaim! Talán nem tekintik felesleges időrablásnak, ha egy-egy általunk fontosabbnak vélt területnél egy kicsit elidőzök. A legkiszolgáltatottabb embertársaink, a fogyatékosokkal élők ügyeivel kapcsolatos vizsgálatok ugyancsak súlyos kérdéseket vetnek fel. Miként írják, a nagy létszámú szociális bentlakásos intézmények anomáliájával hosszú évek óta foglalkozik az ombudsmani hivatal. A CRPD kifejezetten az önálló élet és autonómia alapelveit védi, amivel eleve összeegyeztethetetlen a nagy létszámú otthonok üzemszerű működése. Mindezzel összhangban alapjogi szempontból a szociális intézményi férőhelyek kiváltása, a kitagolás és annak végrehajtása áll a megoldások fókuszában. Addig is működniük kell azonban az intézményeknek, miközben az ellátás minősége továbbra is nagyon változó. Az intézmények rengeteg akut problémával küzdenek, és a koronavírus-járvány csak tovább nehezítette a kialakult helyzetet.

A beszámolási időszakban több olyan jelentést adott ki a biztos, amely fogyatékosokat ellátó intézménynek vagy magának a rendszernek a működésére fókuszált. Tisztelettel kérdezem a kormány jelen lévő illetékeseit, illetve a kormánypárt jelen lévő illetékeseit, hogy mi a helyzet jelen állás szerint a kitagolási folyamattal. Nagyon profánul és közérthető módon fogalmazva: mi az esélye annak, hogy végre valóban humánus lakhatási környezetet biztosító otthonokba költözhessenek ezek a sérült embertársaink? Hogyan állunk ebben a kérdésben? Mire lehet számítani? Lesz-e végre forrás például az égető szakemberhiány leküzdésére? Iszonyú komor fellegeket látunk gyülekezni ebben a tekintetben is.

Itt hadd utaljak az Ander Balázs képviselőtársam által benyújtott írásbeli kérdésre, amely a végveszélybe sodródott Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesületének jajszavát kívánta az illetékesek felé továbbítani; nem tudom, meghallották-e az illetékesek. Mindenesetre tény, hogy a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete 1600, fogyatékkal élő embertársunkról gondoskodik, állami közfeladatokat el látva igyekeznek megkönnyíteni az ő mindennapjait, olykor a születéstől a halálukig ápolva őket. Önök ugyan megígérték, hogy megvédik a rezsicsökkentést, de az az igazság, hogy az elszabadult villany- és gázárak, valamint a vágatózó infláció miatt kilátástalan számukra a jövő.

Dr. Hegedüs Lajos, az egyesület elnöke így nyilatkozott: „Év végéig még elvergődünk valahogy, utána nincs tovább. A magyar állam összességében átlagosan a normatív támogatás 70 százalékát biztosítja, de ezt is csak a korábbi energiaárakkal számolva, miközben kizárólag egyébként állami közfeladatokat látunk el.” Ha nem történik hathatós állami beavatkozás, akkor újra meg kell kérdeznem, milyen borzalmas esetelekkel találkozunk majd jövőre meg azt követően az ilyen biztosi, ombudsmani beszámolókból, illetve az intézmények vezetői részéről történő beszámolókból.

Az idősök jogainak védelme kapcsán hasonló kínzó kérdéseket tudunk feltenni. Bár most Somogy megyei példát hoztam ide, ugyanakkor minden megye minden városának minden szociális intézménye hasonló problémákkal és hasonló kilátástalansággal küzd, arról már nem is beszélve, hogy a mostoha körülmények miatti szakdolgozói hiány, valamint a fluktuáció ezen a területen is igen súlyosan érezteti a hatását.

Tisztelt Kormánypárti Hölgyek, Urak! Az alapvető jogok biztosa évről évre megküldheti a beszámolóját, de az önök hozzáállásának radikális megváltoztatása nélkül nem fogunk egyről a kettőre jutni. De hogy ne érhessen az a vád minket, hogy csak kritizálunk, konstruktív hozzáállásunkat mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az egyetlen ellenzéki párt voltunk, amelyik a valóságból kiindulva támogatta az iskolaóri rendszer bevezetését. Emlékezzünk, és mondjuk ki őszintén, többek részéről bizony óriási hisztéria övezte ezt az egész ügyet. A normalitás, a józan ész talaján állva mi azt mondtuk, hogy bizony szükség lehet a rendszer bevezetésére, annak indokoltsága megalapozott. Sokan iszonyatos jogsértéseket vizionáltak, és farkast kiáltottak akkor is, amikor nem kellett volna egyébként. A biztosi beszámoló minket, a Jobbik álláspontját igaztalmán az szűrhető le, hogy a tanulók megbarátkoztak az iskolaóri jelenléttel, bátran fordulnak kérdéseikkel, kéréseikkel az iskolaórokhöz, akik a tőlük elvárható szinten rendelkezésre is állnak.”

A beszámolóban a munkavállalókat, különösen a gyermekeket vállalni merő nőket érintő diszkriminációs esetei jól rávilágítanak arra, hogy a valóban családbarát szemlélet elterjedéséért még rengeteget kell tenni hazánkban. És ha van valóban „nemzeti” jelzővel illehető feladat, akkor egy ilyen, évtizedek óta hanyatló demográfiai pályán lévő társadalom esetében ez az.

A Jobbik tudatában van a népességfogyás veszedelemének, a leghatározottabban tudja üdvözölni a biztos úr ilyesféle észrevételeit, mint amit az előbb is említettem tőle. Hiszünk a Széchenyinek tulajdonított mondás igazában is, amely szerint egy nemzet ereje a kiművelt emberfők sokaságában rejlik, ezért nem tudjuk elfogadni azokat a helyzeteket, hogy a megfelelő fejlesztő szakemberek hiánya miatt kerüljenek gyermekek, diákok hátrányos helyzetbe.

Tisztelt Képviselőtársaim! A roppant komplex tevékenységi rendszert átfogó beszámoló mögött álló munkát a Jobbik frakciójának nevében köszönöm, miként pedig azt a felszólalásom elején is jeleztem, azt el fogjuk fogadni. Önnek, helyetteseinek és az egész hivatalának a jövőbeli munkájához pedig jó egészséget és kitartást kívánok.

ELNÖK: Most a Mi Hazánk képviselőcsoportjának vezérszónoka, Dócs Dávid képviselő úr következik. Megadom a szót. Parancsoljon!

DÓCS DÁVID, a Mi Hazánk képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Tisztelt Ombudsman Úr! A biztos urat megkímélném a személyeskedéstől, hiszen a baloldalról már kapott épp eleget. Köszönjük szépen az alapos, csaknem 200 oldalas, szép, színes beszámolót és az elvégzett munkájukat.

Hallgattuk más politikai közösségek képviselőitől, hogy milyen véleménnyel vannak erről a beszámolóról, mindenki más oldalról közelítette meg a témát, ezt magam is így fogom tenni. Van miből csemegezni, ezért én most megpróbálok egypár szegmenst kiragadni és a gyakorlati oldalát bemutatni, összevetni azzal, hogy minek kéne megvalósulni, és mi a leújtó valóság.

A leírtak szerint az alapvető emberi jogok olyan alapvető polgári és politikai jogokat foglalnak magukba, mint az élethez vagy a szabadsághoz való jog, a vélemény és kifejezés szabadsága, a törvény előtti egyenlőség, valamint gazdasági, szociális és kulturális jogokat, mint a kulturális életben való szabad részvétel joga, az élelemhez, neveléshez és munkához való jog.

Nos, tekintve a mostani helyzetet, elmondható, hogy ezek az alapjogok épp most esnek kútba, hiszen láttuk, hogy hogyan korlátozták a szabadságunkat, hogyan zártak be minket az elmúlt két évben; láttuk, hogy hogyan tiporják hazánkban büntetlenül a globális közösségi felületek a vélemény szabadságát, hogyan avatkoznak bele a társadalom formálásába és a választások befolyásolásába. Láthattuk, hogy a törvény előtt mégsem mindenki egyenlő, hiszen vannak jelenleg is meghurcolt, áldozat nélküli, terroristának titulált hazafiak rács mögött, és vannak az államnak temérdek kárt okozó politikai- és gazdasági bűnözők még mindig szabadlábban. Láthatjuk, hogy a magyar gazdaság mégsem válságálló, sőt ez a gazdaság nem is igazán magyar, sőt egyre inkább szembesülünk a sebezhetőségünkkel, a kiszolgáltatottságunkkal, aminek a hatására az állampolgárok is egyre kiszolgáltatottabbak lesznek, és ezzel egyidejűleg egyre inkább csorbulnak az alapvető jogaik is.

Munkához még van joguk a munkavállalóknak, de tisztos megélhetést biztosító keresethez már egyre kevésbé, mint ahogy méltóságteljes élethez sincs, hiszen lassan sem élelemre, sem rezsire nem lesz pénzük. Idézem: „Az emberi jogok második nemzedékéhez tartozó jogokhoz sorolhatók a gazdasági, szociális

és kulturális jogok, melyek pozitív jellegűek, vagyis az állam csak pozitív tevéssel valósíthatja meg azokat.” Az állami beavatkozás, cselekvés ezen a területen követelménnyé válik. Az aktivitás egyrészt a jogi szabályozás kialakítását, másrészt a gazdasági, társadalmi, intézményi feltételek megteremtését jelenti.

(11.00)

A valóság viszont ennek pont az ellenkezője, hiszen látható, hogy a pozitív helyett épp negatívát vett az irány, láthatjuk, hogy az állam épp most hagyja magukra az intézményeket, az intézményeket fenntartó önkormányzatokat, sőt még megpróbálja róluk lehúzni az utolsó utáni bőrt is. Megnyugtató, egyben nem irigylésre méltó az a tény, hogy az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint az alapvető jogaival kapcsolatos visszasság érte. A jövő évi beszámoló terjedelmét tekintve nem lesz kérdés annak nagyobb számokkal való számadása.

Kiváltképp örülök, hogy az alapvető jogok biztonságának és helyetteseinek feladata az Alaptörvény értelmében az alapvető jogok védelme. Bár ez az oktatás minőségében, a pedagógusok megbecsülésében nem látszik az önök munkáltatójától, a magyar államtól, a magyar kormánytól, de magasztos célkitűzésként megkülönböztetett figyelmet fordítanak a gyermekek jogainak, a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak a védelmére. Hát, ilyenből sajnos nem lesz hiány, hiszen lassan az egész társadalom veszélyeztetetté kezd válni.

A jövő nemzedékek érdekei védelmének jelentősége az Alaptörvényben számos helyen tükröződik. Már a Nemzeti hitvallásban is megjelenik, hogy utódainkért felelősséggel tartozunk, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával is védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit. Emellett a nemzeti vagyon kezelését és védelmét illetően is alkotmányos követelmény, hogy annak célja nem lehet más, mint a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése, a természeti erőforrások megóvása és a jövő nemzedékek szükségleteinek a figyelembevétele.

Ilyen az Alaptörvény P) cikke értelmében a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet védelme. Ehhez képest az állam épp most adja el a stratégiai fontosságú földterületeit, most hozott olyan kormányrendeletet, amely nem védi az erdeinket, hanem szakmaiatlanul lehetőséget biztosít azok letarolására, szinte tekintet nélkül annak az ökológiai szerepére, fontosságára vagy megújulásának az idejére és feltételeire. Valamint az elhibázott vízgazdálkodásnak köszönhetően épp idén nézhettük végig, hogy hogyan fog sivataggá válni hazánk, ha sürgősen nem hozunk kielégítő és gyors intézkedéseket. Ezek a nemzet közös örökségét képezik, amelyek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki különös kötelessége.

Érdemes megvizsgálni a közérdekű bejelentések legjellemzőbb tárgyait is a beszámolóban, melyek a következők voltak, nem meglepő módon: a védetség igazolvány szabályozásának kritikája, melyet az ország nagy része negatív diszkriminációként élt meg; a közlekedéssel, az utak forgalmi helyzetével, állapotával kapcsolatos kifogások, ami arról árulkodik, hogy a közúti infrastruktúra-hálózatunk katasztrofális állapotú; illegális személtelhelyezés, vízszennyezés, a levegővédelemmel kapcsolatos kifogások, melyek a XXI. század társadalmának sajnálatos környezetterhelései. Nekünk viszont nincs környezet- és természetvédelmi minisztériumunk, ami sajnós meg is látszik az országon.

A veszélyhelyzet során oktatási, egészségügyi ellátással kapcsolatos sérelmek, melyek nemcsak a távoktatást, de még inkább a táv-nem-gyógyítást kifogásolták jogosan, hiszen a lezárásoknak legalább annyi áldozatuk volt, mint a járványnak magának. S azt is érdemes megtekinteni, hogy a leggyakrabban megkeresett eljáró szervek listáján a második helyen az önkormányzatok voltak, melyek a túlbürokratizálást, a humán erőforrás hiányát, a forráselvonásokat is alig élték túl, s még ez a pluszterher is rájuk rakódott, és a kivézetetésük jelenleg is zajlik.

Summázva a dolgokat: ezeket a célokat nem elég csak meghatározni, hanem megvalósítani is szükséges lenne, hiszen látjuk, hogy hány területe van az életünknek, ahol már az alapvető jogaink is sérülnek. Köszönöm szépen a szót. *(Taps a Mi Hazánk soriban.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk, s mivel kétperces felszólalásra senki nem jelentkezett, most a további képviselői felszólalások következnek. Ritter Imre német nemzetiségi képviselő úr jelentkezett felszólalásra. Megadom a szót. Parancsoljon!

RITTER IMRE nemzetiségi képviselő: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Azt hiszem, talán kétpercesre is jelentkezhettem volna, hiszen szószólótársnőim már elmondták a nemzetiségi bizottság véleményét. Én csak három dolgot szeretnék röviden megemlíteni, köszöntve ombudsman urat, helyetteseit és minden munkatársát.

Egyrészt szeretném megköszönni a nemzetiségi bizottság munkáját ért pozitív megnyilatkozásokat az ombudsmani beszámoló kapcsán.

Másrészt szeretném kihangsúlyozni, hogy a nemzetiségi ombudsmani munkára mindig is szükség lesz, hiszen objektív tény, hogy a nemzetiségek főszabályként kisebbségben vannak, így egy demokráciában közvetlenül nem tudják elérni a jogos igényeiket. Mindig, minden társadalomban a többségi társadalom érzékenységétől, empátiakészségétől függ, hogy a nemzetiségeknek milyen jogokat biztosítanak és adnak. Ezért több mint egy évtizeddel ezelőtt az önálló nemzetiségi ombudsman intézményének a megszüntetését

mi egyértelműen a nemzetiségi jogok csorbításaként éltük meg, és annak idején Heinek Ottó elnök úrnak megígértem, hogy ezt minden parlamenti felszólalásomban szóvá fogom tenni. Az azóta eltelt több mint tíz év alapján ugyanakkor azt is el kell mondani, hogy az elmúlt tíz évben a magyarországi őshonos nemzetiségek és a magyar politika, a mindenkori kormány és parlament kapcsolatában szerencsére nagyon jelentős pozitív változás volt. Azt gondolom, olyan lehetőségeket kaptunk az elmúlt tíz évben, amire az előző száz évben nem volt példa. Ugyanígy az összevont ombudsmani intézményben is mind rendszerszinten, mind a személyes kapcsolatokban szerencsére pozitív értékelést kell adni. Én külön köszönöm ombudsman úrnak, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság integrálása során a nemzetiségi bizottság által tett javaslat, amely a nemzetiségi ombudsmanhelyettes jogköreinek a kiterjesztését szolgálta, egyetértett, és ennek alapján a parlament el is fogadta, és a hivatal azóta így működik.

Egy dolgot szeretnék még kiemelni a jövőre vonatkozóan a múlt tapasztalatai alapján. Ombudsman úr említette, hogy mindössze harminc törvényjavaslatot kaptak meg előzetes véleményezésre. Ha a nemzetiségi bizottság munkáját megnézzük, akkor az általunk a parlamenti eljárás során benyújtott módosító javaslatoknak egy nagyon jelentős hányada kizárólag azért volt szükséges, mert a törvényjavaslat előterjesztője, előkészítője az előkészítés stádiumában nem gondolt a nemzetiségi vonatkozásokra, és előzetesen a nemzetiségi bizottságot, a nemzetiségeket a törvény-előkészítésbe nem vonta be, és ezért kellett a parlamenti eljárás során módosító indítványokat betenni. Hozzá kell tegyem rögtön, hogy ez semmiféle hátsó szándékot vagy rosszindulatot nem feltételez, hiszen kivétel nélkül minden felvetésünkhöz az előterjesztő maximális szakmai segítséggel állt hozzá, sőt jó néhány esetben, ha a parlamenti eljárás miatt bármely okból a nemzetiségi bizottságnak vagy akár nekem mint képviselőnek már nem volt lehetőségem módosítás benyújtására, ezt jó néhány esetben maga az előterjesztő az összegző módosító javaslatban megtette a mi felvetésünkre és kérésünkre. Tehát nem a szándék vagy a jó szándék hiányzik, hanem az időben való egyeztetés. Megint visszautalnék ombudsman úr beszámolójának arra a mondatára, amikor azt mondta, hogy nem kell mindenben mindig egyetérteni, de mindig beszélni kell, és meg kell tenni a szükséges egyeztetéseket.

(11.10)

Azt gondolom, ha az ombudsmani hivatal is több törvényjavaslatot kap az előkészítés stádiumában, a nemzetiségi bizottság, a nemzetiségi szervezetek is az előkészítés stádiumába jobban be lesznek vonva, ezzel nagyon meg tudnánk könnyíteni a törvényjavaslatok nemzetiségekre vonatkozó részeinek a megnyugtató megoldását, és biztosítani azt, hogy minden esetben

megfelelő időben és szakmai előkészítéssel történhesenek meg.

Szeretném megköszönni az ombudsmani hivatal munkáját a nemzetiségi ombudsmanhelyettesnek, és szeretném kihangsúlyozni, hogy minden munkatársának, hiszen az elvégzett munka egyik garanciája és alapja az, hogy egy olyan stabil garnitúra, csapat dolgozik a nemzetiségi ügyekben, akiknek egyrészt megvan a megfelelő speciális szakmai tudásuk, gyakorlatuk, tapasztalatuk, és megvan az az empátiakészség is, ami a nemzetiségi ügyekben kell, hiszen a nemzetiségi ügyek nagyon sokszor nagyon komoly érzelmeket korbácsolnak fel, és érzelmi hullámokat vetnek. Ez nem csak egy tisztán jogi kategória és munka, amit a nemzetiségi kérdésekben tenni kell, úgyhogy ezt köszönöm mindenkinek. Természetesen bízom benne, hogy a parlament el is fogadja a beszámolót. Köszönöm szépen. Danke für Ihre Aufmerksamkeiten! (*Taps a kormánypártok soraiban.*)

ELNÖK: Megkérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki hozzászólni a vitában. (*Jelzésre:*) Z. Kárpát Dániel képviselő úr jelentkezett hozzászólásra. Megadom a szót. Parancsoljon!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Nagyon örülök, hogy az érintett tárgykörökről beszélhetünk. Úgy gondolom, hogy a biztos úr munkája és a hivatal munkája nagyon alábecsült és alulbecsült terület még most, jelen pillanatban is. Tehát ha rajtam múlna - ez egy személyes megjegyzés -, sokkal szélesebb jogköröket tennék lehetővé, sokkal terebélyesebb költségvetési támogatást és sokkal nagyobb apparátust, mert a mai vita által érintett területek is azt mutatják, hogy enyhén szólva nincsen megoldva minden területen minden Magyarországon.

Úgy látom, hogy bár óriási kellemetlenséget okoz, hogy októberben tárgyaljuk adott esetben az előző évi időszaknak a különböző fejleményeit, azok a jelenségek, amikről beszélünk, éveken, sőt néha évtizedeken át húzódnak. Elég csak a népességfogyás problémáját említeni, nagyon örülök, hogy ez szóba került. De szeretném azt is kiemelni, hogy bár a gyermekotthonok, időotthonok tekintetében átfogó vizsgálat következtetéseivel nem áll módomban vitatkozni sok esetben, azért itt bőven lenne tennivaló, és bőven látunk olyan, akár alapjogokat érintő sérelmeket, amelyekkel kapcsolatban pusztába kiáltott szavakat hallunk. Elhangzik, egy jelentés 47. oldalára bekerül, és ezt udvariasan végighallgatja a jogalkotó vagy éppen a többségben lévő kormányoldal, és végül is sokszor nem következik ebből semmi.

Én a nyilvánosság erejét mégsem becsülném le, ennek ellenére sem becsülném le. Még az élelmiszeráfa-csökkentésnél is azt mondom, hogy ha a kereskedő lenyelne az áfacsökkentést, akkor a nyilvánosság erejét kell rászabadítani, hogy ne kockáztassa a jó hírnevét vagy a goodwilljét azzal, hogy a jogalkotói

szándékkal ellentétesen cselekszik. Éppen ezért önök is arra szeretném kapacitálni, hogy sokkal bátrabban fogalmazzák meg azt a kritikát, ami nagyon sokunkkal szembejön minden esetben.

Nagyon örülök, hogy a fogyatékkal élők bentlakásos intézményei is szóba kerültek, és következtetéseket vontak le ezt illetően, de értetlenül állok az előtt, hogy az intézményrendszer elképesztő létszámbeli hiánya kapcsán miért nem találkozunk erősebb megfogalmazásokkal. Miért nem mondja ki senki azt, hogy mondjuk, egy speciális nevelési igényű gyermek esetén, ha az intézménynél még jogilag van is státusz arra, hogy megfelelő szakember foglalkozzon ezzel a gyermekkel, hiába van jogilag státusz, nincsen élő munkaerő, aki ezért a fizetésért, ezen a munkaerőpiacon, ilyen körülmények között betöltené ezt a státuszt. Gyerekek tömege szenved folyamatos jogsérelmet azáltal, hogy bár jogilag a státusz létezik számára, és megkaphatná a szükséges fejlesztéseket, segítséget, fizikai korlátok híján ezt nem tudja megkapni.

Könnyen orvosolható lenne a problémakör egy része, nyilván a finanszírozási oldalról. Ennek mellennének a feltételei, még a költségvetési mozgástérbe is beleférne, ezzel szemben azt látom, hogy beszélünk a probléma egy részéről, persze; a magjáról nem beszélünk. Pontosabban, itt említésre került a demográfiai vetület, és nagyon örülök, hogy erről majd néhány mondatot lesz alkalmam szólni, de azt látjuk, hogy a demográfián kívül is a finanszírozási kérdés, nagyon sok minden olyan alapprobléma, aminek a magjáig nem jutunk el.

Azt is megjegyeztük, hogy egyetlen ellenzéki pártként támogattuk például az iskolaári rendszer felállítást. Én nagy reményekkel bírok azt illetően, hogy ez a rendszer még jobb lehet, még hatékonyabb lehet, és el lehet érni vele egyébként nemzetstratégiai fontosságú célokat is, már ami a mindennapi biztonságérzetet és a tisztességes körülményeket, feltételeket illeti, mégis arról kell beszéljek most itt, hogy leszögezzük, hogy a népességfogyás valós probléma. A hivatal ezzel foglalkozik, megállapításokat tesz. Már eljutottunk oda, hogy az Állami Számvevőszék is foglalkozik ezzel a területtel, néha még azt mondja, hogy nem ő, mert ő igazából csak publikál tanulmányokat, amiket szakértők tesznek közzé, de látni kell, hogy nagyon sokszor az egészségügyben, a szociális ellátórendszerben, a fogyatékkal élőkkel foglalkozó rendszerben, ahogy említettem, hiába lenne rendezett vagy közel rendezett a jogi státusz, nincsen emberi erőforrás, nincsen élő munkaerő, aki a kötelező feladatokat ellássa.

Egészen elképesztő problémákat okoz mindez, és nem szeretnék beszélni róla. Engem rettenetesen irritál - és ez nem a hivatalnak szól és nem a munkatársainak - az, amikor kormánypárti képviselőtársaim felállnak, dicshimnuszokat zengenek, hogy hát, a demográfia frontján micsoda óriási eredményeket sikerült elérni - mint ahogy egyébként sajnos nem. És ebben nem szabad ellendrukkernek lenni, mert aki demográfiai téren ellendrukker, az hazaáruló.

A helyzet az, hogy óriási a baj. Velem nagyjából egykorú, tehát azért kicsit már több mint 40 éves a népességfogyás, és tüneti kezelést sikerült valamilyen úton-módon foganatosítani. A brutális 1,25-ös termékenységi arányszám 1,5 fölé vagy környékére mozgott. Hozzáteszem, a régió minden országában így volt, tehát nincs itt magyar csodafegyver, nincs itt magyar találmány, és pont az a szegénységi bizonyítványunk, a nagyon ijesztő helyzetképünk, hogy a relatíve sok idecsoportosított családtámogatási forrás ellenére nagyjából ugyanazt az eredményt tudjuk felmutatni, mint a környező országok. Nagyon sokáig az uniós átlag alatt is voltunk, bár nyilván az csalóka, hiszen ott a nagymértékű bevándorlást is beleszámítják a mutatókba, amit talán nem kellene ilyen formában, és semmiképp nem támogatandó, de azt látjuk, hogy nem sikerült kiugró eredményt elérni, és 90 ezer környéken beállt az elveszületések száma, de folyamatosan csökkenni fog az érintett szülőképes korban lévő hölgyek száma.

Tehát várhatóan egyre kevesebb gyerek fog születni, egyre inkább elöregedő társadalomban fogunk élni, a kivándorlás folyamatos. Lehet itt a migrációs egyenleg megfordulásáról politikai science fictiont kreálni a parlamentben, de amíg 930 meg 1000 milliárd könyvéki a külföldön élő magyarok hazautalása minden egyes költségvetési esztendőben, addig nekem egyikük se próbálja bemesélni, hogy többen jönnek haza, mint ahányan éppen kivándorolnak. Ezek a kormányok, amik mögöttünk vannak, semmit nem tettek várható jelenségekkel szemben. Várható és tudható volt, hogy a különböző nyugat-európai munkaerőpiacok melyik év melyik napján nyílnak meg a magyar munkavállalók előtt. Nem kell senkit kényszerrel itthon tartani, de egy lakhatási programmal, a fogyasztóvédelmi jogok és egyéb jogok garantálásával igenis egy olyan motivációs rendszert lehetett volna, lehetne csinálni, amivel a szülőföldön boldogulni vágyók itthon tudnak maradni.

És ha már fogyasztóvédelem: rettenetesen idegesít az, hogy a fogyasztóvédelmi jellegű jogok sérelme mindig átöltözik, de különböző köntösben visszaköszön. Ugye, itt a fogyasztói csoportok kapcsán, főleg idős, kiszolgáltatott honfitársaink esetében sokat vitatkoztunk arról, hogy hogyan lehet ezt a folyamatot megállítani. Ott is azt láttuk, hogy a fogyasztói csoportokat is a jövőre vonatkozóan gyakorlatilag betiltotta ez a kormány, de a régiek további működéssel nem nagyon tudott vagy akart mit kezdeni. Én nem hallottam a komoly kritikát ezt illetően, és most is azt látom, hogy most már inkább a különböző digitális platformokon keresztül, tehát elektronikus módszerekkel folyik, zajlik fogyasztók átverése, jellemzően idősek átverése, és nem látom azt az erős felkészült magyar intézményrendszert, amely a magyar polgárokat megvédené ettől.

Tehát összességében azt látom a javaslat kapcsán, hogy rengeteg teendő lenne még, viszont nagyon fontos területeket érint, amit szeretnék megköszönni ezúton is,

tehát a mai vitában szerintem különösen fontos területekről volt szó. A megoldásokat illetően azért vannak nézetkülönbségek, de még erősebb bennem a hiányérzet különböző területeket illetően.

(11.20)

Azt például nem értem, hogy demográfiai fronton miért nem ismeri el a kormány, hogy rettenetesen nagy a baj, miért százezres munkaerőimporttal Brazíliából, Indonéziából képzeli el a helyzet megoldását, miközben több mint százezer olyan munkanélküli honfitársunk van, aki kipörgött már a három hónapból, Európa egyik legszűkmarkúbb munkanélküliségi ellátási rendszeréből, de ő nem kap átképzést, ő nem kap lehetőséget. Ha úgy vesszük, bizonyos jogai ennek a csoportnak is sérülnek.

Én ezeknek a csoportoknak a jogsérelméről szeretnék sokkal markánsabb, sokkal terebélyesebb megállapításokat látni, mert minél erősebben jelezzük a bajt, annál nagyobb az esélye, hogy ennek legalább egy része eljut a kormányzati fülekhez, és legalább egy részéből valamifajta megoldásra emlékeztető javaslat lesz. Azért vagyok egy kicsit szomorú, mert az itt felsorolt nagyon érzékeny csoportok érdekvédelme - idősek, fogyatékkal élők, gyermekek - egy nemzeti minimum tárgyát kellene hogy képezzék, nem kellene nekünk feltétlenül éles vitákat folytatni erről a parlamentben.

Tehát én nagyon bátorítom mind a hivatalt, mind az itt lévő szakértőket, hogy fogalmazzák meg a kritikát még markánsabban, és legyen belőle végre valamifajta nemzeti minimum. Mert az, hogy nekünk ezekről a kérdésekről szűk egy év csúszással kelljen vitatkozni, a hatékonyságot biztosan nem javítja. De azt látom, hogy minden évben ezekről a kérdésekről fogunk vitatkozni, és ez nem lehet célunk. Éppen ezért a megoldások érdekében egy megoldáspárti emberként arra kapacitálom önöket, hogy minél hangosabban juttassák el ezeket a figyelmeztető szavakat oda, ahová kell.

Köszönöm a türelmét, elnök asszony.

ELNÖK: Megkérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Nem érkezik jelzés.)* Jelentkezőt nem látok. Az együttes általános vitát lezárom.

Megkérdezem Kozma Ákos urat, az alapvető jogok biztosát, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Dr. Kozma Ákos bólint.)* Jelzi, hogy válaszolni kíván. Akkor megadom a lehetőséget, 30 perces időkeretben öné a szó. Parancsoljon!

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosja: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Ígérem, hogy nem fogom kitölteni a 30 perces időkeretet, azonban azt gondolom, hogy elhangzott néhány olyan állítás, felvetés, amire érdemben reagálni szükséges.

Mindenekelőtt megköszönöm mindannyiuknak ezt a konstruktív, egyébként, úgy látom, hogy minden évben konstruktív vitát és beszélgetést. Köszönöm a kérdéseket, köszönöm a kritikát is, és köszönöm mindazon érdemi felvetéseket, amelyek munkánk tekintetében előremutató jelentőséggel bírnak.

Engedjék meg, hogy először is összefoglalóan - talán sok kérdést ezzel megválaszolando - egy paragrafust felolvassak az alapvető jogok biztosáról szóló törvényből. A 11. § így szól: „Az alapvető jogok biztos eljárása során független, csak a törvénynek van alárendelve, tevékenységével összefüggésben nem utasítható.” Bízom benne - nem ragozva és nem magyarázva ezt a passzust -, hogy sok itt elhangzott felvetésre, kritikára és kérdésre is választ tud adni ez a törvényi rendelkezés.

Tisztelt Országgyűlés! Sorban az elhangzottakra reflektálva először is köszönöm Kovács Zoltán alelnök úr Igazságügyi Bizottság részéről történő észrevételeit. Köszönöm a bizottság munkáját, együttműködését. Köszönöm, hogy felvetette az idén megnyitott hat területi irodánk kérdését. És ha már az alelnök úr megemlítette területi irodáinkat, engedjék meg, hogy néhány mondatot erről szóljak. Hivatalunk jobb elérhetősége, láthatósága kapcsán igyekeztünk 2022-ben érdemi lépéseket is tenni, és idén áprilistól immáron hat vidéki nagyvárosban, Debrecenben, Szegeden, Miskolcon, Győrött, Pécsen és Székesfehérváron is elérhető a hivatalunk ügyfélszolgálat. Ez soha korábban nem létezett. Azt gondolom, hogy ebben a digitális világban nagyon fontos, hogy hivatalunk személyesen legyen elérhető azok számára is, akik esetleg a legmodernebb és legfejlettebb digitális eszközökkel nem rendelkeznek, vagy számukra nem elérhető. Hivatalunk személyesen Budapesten kívül immáron hat területi irodában is fogadja az ügyfeleket, minden ügytípusban kezdeményezhető ezekben az irodáinkban is az eljárás. Köszönöm alelnök úr szavait.

A Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága hozzászólói, Kissné Köles Erika szószóló asszony és Gircz Vera szószóló asszony szavait is köszönöm. Azt gondolom, hogy a bizottsággal történő együttműködés példaszerű. Biztoshelyettes asszonynak is még egyszer köszönöm azt a kiváló és magas színvonalú szakmai munkát, amit e tekintetben végez, és amely a bizottság részéről megfogalmazottak alapján a bizottság elismerését is kiváltotta.

Még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy azt a szakmai kapcsolattartást, amely a megbízhatóságot, a jog- és érdekérvényesítési tapasztalatokat, valamint a nemzetiségpolitikai cselekvőképességben kiváló szakmai partnerekkel történő együttműködést jelenti, számunkra a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága minden tekintetben kielégíti. És azt gondolom, hogy számunkra is feladatot határoz meg a jövőben, hogy a bizottsággal történő együttműködésünk ugyanilyen keretek között folytatódhasson.

Ha szabad még egy területet e téren megemlítenem, amit az expozéban nem tettem: kiemelten fontosnak tartjuk a Nemzetiségek Bizottságával való

együttműködésben is a jelenleg zajló népszámlálás előkészítésének és lebonyolításának kérdéseit. Azt tudom megemlíteni, hogy a népszámlálás adatai elvi és gyakorlati szempontból is rendkívül fontosak a nemzetiségi jogterület érintettjei számára, ezt szeretném itt a plenáris ülésen is hangsúlyozni. Kiemelt jelentősége van annak, hogy a Magyarországon élő természetes személyekről felvett adatok valós, megbízható és minél árnyaltabb képet mutassanak a hazánkban élő 13 nemzetiségi közösség komplex helyzetéről.

A népszámlálás számos, a nemzetiségi közösségek tagjait megillető alapvető jogot érint. Ebbe a körbe tartozik a nemzetiségi önazonosság szabad megválasztásához és vállalásához, megőrzéséhez való jog, a magánszférához és a személyes, illetve különleges személyes adatok védelméhez való jog, valamint a nemzetiségi önkormányzatok létrehozásának joga.

Azt tudom mondani, hogy biztoshelyettes asszony is a népszámlálás szakmai előkészítésében is részt vett, és figyelemmel kísérjük a népszámlálás folyamatát. Szerettem volna ezt mindenképpen kiemelni a nemzetiségek vonatkozásában.

Szószóló asszonyoknak köszönöm a hozzászólásukat, és ígérem, hogy törekedni fogunk ennek a jó együttműködésnek a megtartására a jövőben is.

Engedjék meg, hogy a vezérszónoki hozzászólásokról néhány szót szóljak. Mészáros Lajos úrnak köszönöm a támogató szavait. Külön köszönöm, hogy két helyettesem tekintetében részletesen elemezte azt a munkát, amit elláttunk. Azt gondolom, hogy számomra is megtisztelő, hogy nemcsak a hivatal egészének, hanem a két biztoshelyettes munkáját is ilyen elismerő szavakkal illette képviselő úr. Köszönöm szépen.

A DK részéről Sebián-Petrovszki László bár jelenleg nincs a teremben, azért hadd reagáljak az általa felvetetésekre. Ha már szóba hozta a nemzetközi megítélésünket, az ő szavaival nemzetközi leminősítésünket, engedjék meg, hogy erről két szót szóljak, bár ahogy ezt a bizottsági vitában is jeleztem, ez az általuk leminősítésnek jelzett tény 2022-ben történt meg.

Szóval, a nemzeti emberi jogi intézmények akkreditációját ötévente kötelező felülvizsgálni. Hivatalunk esetében ez 2019-ben kezdődött. Itt csak zárójelben jegyzem meg, hogy én 2019. szeptember 26-án léptem hivatalba. A 2015-től '19-ig terjedő időszakra vonatkozóan az eljárás a kifogásokra való válaszadáshoz először egy év időtartamra, majd a koronavírus-járványra tekintettel újabb egy évvel elhalasztásra került, és végül a végleges döntés ez év májusában született meg. Az intézménnyel szemben megfogalmazott kritikák jelentős részben tehát 2019 szeptemberére, tehát a hivatalba lépésemet megelőző időszakra vonatkoznak.

A 2019. szeptemberi hivatalba lépésem óta én azon dolgozom, hogy személyesen és munkatársaimmal együtt közvetlenül ismerjem meg az emberek problémáit. Mindehhez jelentős tapasztalatszerzési lehetőséget jelentett az az országos látogatássorozat,

amit az elmúlt években végrehajtottunk, és a jövőben is folytatni kívánunk, illetve ennek során jelentett egy jelentős lépést, komoly mérföldkövet a 2022-ben az előbb említett módon megnyitott hat területi irodánk.

(11.30)

2021-ben egyébként a Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Globális Szövetsége 128 nemzeti emberi jogi intézmény akkreditációját végezte el, ezek közül A, B és C kategóriát adva. Példaként említem, hogy B státusszal rendelkezik ma is a szlovák, a svéd vagy a belga nemzeti emberi jogi intézmény, mint mondjuk, A kategóriás nemzeti jogi intézmény Afganisztán, Oroszország és Irak. (*Moraj.*)

Végül engedjék meg, hogy ezzel kapcsolatosan még egy gondolatot kifejtsék: a nemzeti emberi jogi intézményekkel szembeni legfőbb elvárás a függetlenség. A reakkreditációs döntés háttérében pedig éppen az állt, hogy az alapvető jogok biztosja nem az akkreditációs bizottság iránymutatása alapján, hanem kizárólag saját maga és munkatársai szakmai ismereteit alapul véve kívánja eldönteni, hogy megítélése szerint felmerül-e olyan alapjogi sérelem, melynek feltárására vizsgálatot kell indítania, illetve maga kíván dönteni az intézkedési eszközök kérdésében is.

A párizsi alapelvek által kinyilvánított függetlenség áll tehát szemben azzal, hogy a reakkreditációt végző albizottság megkérdőjelezi az alapvető jogok biztosja szakmai kompetenciáját azáltal, hogy kijelöli az általa elvárt alapjogi felfogást, ebbe az irányba próbálja befolyásolni a tevékenységét, és az emberi jogok védelmének más megközelítését nem ismeri el.

Továbbmenve: engedjék meg, hogy még egy gondolatot ehhez a témához megtegyek. Az elmúlt hónapban Magyarországon járt Chris Field úr, a Nemzetközi Ombudsmani Intézet elnöke, aki a világ több mint 150 országának közel 400 ombudsmani és emberi jogi intézményének a vezetője.

Hadd olvassak fel egy idézetet elnök úr Magyar Nemzetnek adott interjújából. Idézem: „Kivételesen pozitívan értékelem és kivételesen tartom Magyarországon az ombudsman által az emberi jogokért végzett tevékenységet. Azt gondolom, hogy a hazájukban nagyon jól őrzik az alapvető emberi jogokat, és betartják az azokra vonatkozó előírásokat. Kozma Ákos, akít most már jó barátomnak mondhatok, nagyrabecsült tagja az ombudsmani közösségnek mint a magyarországi alapvető jogok biztosja, és az általam elnökként vezetett IOI-nak is nagyon fontos tagja. Ahogyan láttam biztos urat és munkatársait, a magyar-román és a magyar-ukrán határon például az Ukrajnából érkező menekültek fogadása során, ahogyan az emberi jogaikat biztosítják, védik, az mindenképpen szívmengető tapasztalat volt számomra. Mindebből jómagam is sokat tanultam.” Így zárja sorait Chris Field úr, a Nemzetközi Ombudsmani Intézet elnöke. Ennyit szerettem volna a nemzetközi megítélésünkkel kapcsolatos felvetésekhez hozzátenni.

Továbbmenve, még mindig Sebián-Petrovszki képviselő úr felvetéseinél maradván: az Egyenlő Bánásmód Hatóság integrálásáról már nagyon sokat beszéltünk, nekem is volt alkalmam már tavaly is, a '20-as beszámoló során néhány gondolatot e tekintetben megfogalmazni. Azt tudom mondani, hogy a hatósági ügyek - a képviselő úr állításával szemben - komoly és szigorú eljárási rend szerint kerülnek elbírálásra, itt nincsenek és nem is lehetnek alvó ügyek, ahogy képviselő úr fogalmazott. Az Egyenlő Bánásmód Főigazgatóság tekintetében az eljárási szabályok szigorúak, eljárási határidők vannak, ezeket minden esetben betartjuk, betartottuk.

Nincs kevesebb ügy, ahogy említettem az expozéban, az ügyszám lényegében megegyezik a korábbi évek Egyenlő Bánásmód Hatósága által teljesített ügyek számával, és azt gondolom, hogy e tekintetben a hivatalunk honlapján minden ezzel kapcsolatos adat rendelkezésre áll, a beszámolóknak pedig, ahogy említettem, része az Egyenlő Bánásmód Főigazgatóságunk munkájáról szóló beszámolás.

Szóba került a referensi hálózat. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság mellett korábban egy referensi hálózat működött, ami azt jelentette, hogy vidéki városokban egy-egy ügyvéd volt megbízva azzal, hogy ezekben az egyenlő bánásmódi ügyekben segítsenek az állampolgároknak. Ezt mi sokkal magasabb kategóriába helyeztük át, hiszen ahogy említettem, idén hat regionális területi irodát nyitottunk Magyarországon hat vidéki nagyvárosában, és így már nem esetlegesen, nem havonta egy-egy alkalommal, hanem folyamatosan, a hét minden napján személyesen, illetve a személyes ügyfelfogadáson kívül pedig telefonon is állnak a vidéki kollégáim az állampolgárok rendelkezésére. Azt gondolom, hogy ez egy magasabb kategória.

Azt gondolom, hogy a korábbi referensi hálózatot nemhogy nem megszüntettük, hanem egy jóval magasabb, szakszerűbb és hivatalosként, hivatalosként működő helyi ügyfélszolgálati irodákká alakítottuk át. Azt gondolom, hogy ebben a kritika semmiképpen nem áll meg.

A képviselő úr felvetette még az ügyek megválaszolásának időtartamát. Azt tudom itt is mondani, hogy a hatósági ügyeknél természetesen az erre vonatkozó eljárási szabályokat minden tekintetben megtartva, az ombudsmani típusú eljárásokban pedig legjobb tudásunk szerint egy részletes alapjogi elemzést követően adjuk ki a jelentéseinket.

Azt azért képviselő úr is nyilván látja, és mindannyian tudják, hogy a mi jelentéseink nem egy-két oldalas, összecsapott munkáról tanúskodnak, hanem sok esetben 40-50 oldalas, alapos alapjogi elemzést is tartalmazó munkák, ahol igyekszünk minden területre és érintett kérdésre kitérni. Úgyhogy e tekintetben is azt tudom mondani, hogy mint ahogy eddig, a jövőben is, és ahogy 2021-ben, úgy idén is, 2022-ben mindent meg fogunk tenni azért, hogy minél részletesebb, tartalmasabb, minél előremutatóbb jelentéseket tudjunk kiadni, természetesen a rendelkezésre

álló humán erőforrásainknak megfelelően minél gyorsabban. Ezért személyesen is felelősséget tudok vállalni.

Felvetette a képviselő úr az LGBTQ-közösség ügyeit. Itt is azt tudom mondani, hogy mint ahogy minden ügyben, ez a terület is ugyanolyan fontossággal bír számunkra, mint minden más ügy, folyamatosan haladnak előre az ügyek, és ezen a téren is voltak olyan, akár az Egyenlő Bánásmód Főigazgatóság által kiadott, akár klasszikus ombudsmani hatáskörben kiadott jelentéseink, határozataink, amelyek ezen a területen foglalkoztak meg különböző megállapításokat. Úgyhogy azt tudom mondani, hogy minden ügy fontos számunkra, minden ügygel azonos mértékben és azonos intenzitással foglalkozik a hivatal.

Juhász Hajnalka képviselő asszonynak köszönöm a KDNP nevében megfogalmazott elismerő szavait. Igyekezni fogunk a jövőben is részleggelni mindarra, amit a képviselő asszony említett.

Gurmai Zita képviselő asszony, aki szintén nincs most itt, fölvetett néhány kritikus megjegyzést, ezért engedjék meg, hogy így, a távollétében is válaszoljak az általa felvetetteknek. Lényegében Sebián-Petrovszki Lászlóval azonos témákban tett kritikus megjegyzéseket. B kategóriájú intézmény, erre igyekeztem a mostani válaszom első felében részletes választ adni, és az EBH beolvasztásával kapcsolatosan is azt gondolom, hogy megtettem már a szükséges választ. Itt még egy dolgot vetett fel képviselő asszony, a korábbi tanácsadó testületet hiányolta. Ez a tanácsadó testület már jóval az integrálás előtt megszűnt.

Egyébként pedig a hivatalunk a civilekkel való együttműködés jegyében - ha nem is csak ehhez a területhez kapcsolódóan, hanem a nemzeti megelőző mechanizmus keretein belül - civil konzultációs testületet működtet, aminek közel két tucat tagja van, és éppen tavaly bővítettük ki a tagok számára azt a pályázati lehetőséget, amely alapján ebbe bekerülhettek. Idén már ülést is tartottunk, úgyhogy azt gondolom, hogy a civilekkel való együttműködés problémamentes, egyébként minden, a konzultációs testületen kívüli civil jelzést, kérést is természetesen figyelembe veszünk. De ez egy intézményesült együttműködés a civil szférával, amit én is nagy örömmel működtetek. És ahogy említettem, kibővítettük, úgyhogy a civil konzultációs testületünk továbbra is rendelkezésre áll és működik.

Dócs Dávid képviselő úrnak a Mi Hazánkból: igazából köszönöm azt a felvetését, hogy nagyszámú ügygel foglalkozunk, és ezt a képviselő úr is elismerte.

Nem sorban haladva, elnézést kérek, Lőcsei Lajos képviselő úrnak a Momentumtól: egy dolgot emelnék ki az ő hozzászólásából; talán azt a mondatot: „Az ombudsmani intézmény egy kincs.” Azt gondolom, hogy számomra ez a mondat volt az ő felszólalásából a legpozitívabb tartalmú mondat.

(11.40)

Dudás Róbert képviselő úr, a Jobbik részéről: köszönöm a munkánkkal kapcsolatosan megfogalmazott

pozitív megjegyzéseit. Itt szólnék arról, bár többen is felvetették, hogy miért most tárgyalja az Országgyűlés a tavalyi beszámolónkat. Itt két mondatot tudok mondani: a jogszabály számunkra március 31-ei benyújtást ír elő, mi ennek, mint ahogy a múltban, a jövőben is minden tekintetben eleget fogunk tenni, mi 2021. március 31-éig az előírásoknak megfelelően benyújtottuk a beszámolónkat. Bizottsági üléseken, a beszámolónkat tárgyaló bizottsági üléseken természetesen a meghirdetett időpontban ott voltunk, részt vettünk, és most is örömmel állunk a tisztelt Ház rendelkezésére, a többi pedig nem a mi asztalunk.

Külön köszönöm Dudás képviselő úrnak a fogyasztókkal élők jogvédelmében folytatott munkánkkal kapcsolatos elismerő szavait. Azt gondolom, hogy van néhány olyan kiemelt terület, amely számomra, számunkra is különös jelentőséggel bír. Az egyik ilyen a fogyasztókkal élők jogainak védelme kapcsán ellátott munkánk; igyekezni fogunk a jövőben is minden erőnkkel jelentős kapacitásokat csoportosítani erre a területre, hogy itt is, a jövőben is minél szélesebb körben tudjunk vizsgálatokat folytatni és megállapításokat tenni.

Az pedig, hogy a jelentéseinknek, vizsgálatainknak, a megállapításainknak mi az utóélete, és hogyan, milyen módon tesznek eleget vagy értenek egyet az általunk megszólítottak a jelentésünkben foglaltakkal, az nyilván a mi szerepünkön túlmutató kérdés. Mi igyekszünk minden esetben határozottan, egyértelműen megfogalmazni azokat a kéréseinket, jelzéseinket, elvárásainkat, amelyeket az adott jelentés kapcsán összegzésként állítunk, illetve megfogalmazunk. Amennyiben a jelentés címzettje nem ért egyet vagy ellenkező véleménye van a jelentésünkben megfogalmazottakkal, ott a törvény szerint még egy bizonyos egyeztetési procedúra következik, ahol mi újra el tudjuk mondani számára, hogy miért tartjuk fontosnak azt, amit a jelentésünkben megírtunk, felvetettünk, illetve lehetőségünk van arra, hogy a nem elfogadott, tehát a nem megvalósult, jelentéseinkben foglaltak tekintetében az országgyűlési beszámolónk kapcsán ezeket a témákat külön fölvegyük.

Ahogy említettem az előbb, kicsit előreszaladtam, Dócs Dávid képviselő úrnak köszönöm azt, hogy megemlítette, hogy nagyszámú ügygel foglalkozunk. Ez így van, és ahogy igyekeztem az expozéban bemutatni, ez a tavalyi esztendőben növekedett, valószínűleg idén szintén növekedni fog az ügyszám. Ez tulajdonképpen annak tudható be részben, hogy az állampolgárok is felismerték azt a jogi lehetőséget és élnek azzal a jogi lehetőséggel, amelyet hivatalunk működése biztosít számukra. De például a területi irodáink létrehozása is nyilván generálni fogja azokat a személyesen benyújtott ügyeket, azoknak a számát növelni fogja, amelyeket az állampolgárok immár hat vidéki irodánkban is be tudnak nyújtani. Ezt fontosnak tartjuk, úgyhogy azt gondolom, hogy az ügyszámnövekedés azt támasztja alá,

hogy a hivatalunk működése jó irányba halad, szükség van erre az intézményre, és mi pedig igyekszünk megszolgálni azt a bizalmat, amivel az állampolgárok megtisztelnek bennünket.

Végül, de nem utolsósorban, Ritter Imre képviselő úr, elnök úrnak szintén köszönöm a szavait, és még egyszer szeretném megköszönni a szép számban felsorakozott Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága tagjainak és elnök úrnak is azt az együttműködést, amit eddig is tapasztaltunk a részükről. Igyekezni fogunk a jövőben is megszolgálni ezt a bizalmat, és biztoshelyettes asszony a garancia arra, hogy ez a terület a jövőben is jó kezekben lesz. Természetesen jómagam is személyesen kiemelten fontos területnek tartom a nemzetiségek jogvédelmét.

Végül, de szintén nem utolsósorban, Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak is köszönöm a javaslatait, köszönöm a támogatásukat a munkánkkal kapcsolatosan. A nyilvánosság ereje talán, amit kiemelnék képviselő úr hozzászólásából: igen, mi is fontosnak tartjuk, és ahogy említettem a civil konzultációs testületünk működését, a nyilvánosság kapcsán megemlíteném még különböző, sajtóval kapcsolatos megnyilvánulásainkat, a honlapunkat, a Facebook-oldalunkat és mindazt a nyilvánosságot kereső és munkánkat a nyilvánosság elé táró platformokat, amelyeket használunk és használni szeretnénk a jövőben is. Igen, a mi munkánknak egy jelentős része a nyilvánosság, a mi munkánk eredményességében a nyilvánosság együttműködésére van szükség, és ebben igyekezni fogunk a jövőben is minden lehetőséget kihasználni.

Az órára nézve azt ígértem, hogy nem töltöm ki az időt, úgyhogy itt szeretném még egyszer megköszönni a tisztelt Országgyűlésnek az érdemi, szakmai vitát. Elnök asszonytól és az Országgyűléstől pedig azt kérem, hogy a 2021. évről szóló beszámolómat fogadják el. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Kovács Zoltán képviselő úrnak, az Igazságügyi Bizottság előadójának is lehetősége van válaszolni a vitában elhangzottakra. Megadom a szót képviselő úrnak. Parancsoljon!

DR. KOVÁCS ZOLTÁN, az Igazságügyi Bizottság előadója: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa részletesen válaszolt a felvetésekre, ezeket én nem kívánom megismételni, hiszen ezek részben már a bizottság ülésén is elhangzottak, és mint bizottsági előterjesztő, néhány dologra szeretnék csak reflektálni.

Egyrészt szeretnék egy általános megjegyzést tenni az idő kérdésével illetően, hogy mikor kerül a Ház elé a beszámoló. Valóban közelebb van a '22. év végéhez a '21. évi beszámoló, de tudjuk azt, hogy '22 egy speciális esztendő volt, hiszen választások voltak, és elég ritkán ülésezett a választások miatt az Országgyűlés, de valóban, az mindenképpen szükséges, hogy

közelebb legyen a beszámoltatási évhez a parlamenti vitája.

A másik, hogy vannak-e egyeztetések, vagy nem, és mikor; Ritter Imre vetette ezt fel. Most új jogszabály születik, amely az egyeztetés mechanizmusát sokkal szorosabbra fűzi, mint az eddigiekben, úgyhogy reményeink szerint ez a probléma megoldódik.

Ami a nemzetiségi szószólók hozzászólását illeti, ők a saját speciális szemszögükből szoltak hozzá a beszámolóhoz, és azt támogatták. Úgy gondolom, hogy ez igazolja a nemzetiségek oldaláról azt az együttműködést, amely az Országgyűlés, a szószólók, illetve az ombudsmani hivatal között jól zajlik.

Nincs új a nap alatt, szeretném elmondani. Ami a baloldali képviselők hozzászólását illeti, megszokhatjuk már: bejönnek, néhány frázist elpufogatnak, majd távoznak, és azzal sem tisztelik meg egy közjogilag független intézmény vezetőjét, hogy megvárják, hogy milyen válaszokat ad az ő felvetéseikre. Amiket Sebián-Petrovski László és Gurmai Zita felvetett, azokat az ombudsman úr megválaszolta, én ezekre nem szeretnék kitérni. Egy dolgot talán meg lehet említeni; idézem, amit Sebián képviselő úr mond: „alvás alatt vannak az ügyek”. Én emlékszem, egyszer még futballista koromban azt mondta az edző, hogy a csatárok törekedjenek arra, hogy a gólhelyzetek kihasználása jobb végrehajtást nyerjen. Ez egy körülbelül ahhoz hasonló megjegyzés volt. De nem ez a lényeg, hanem az a lényeg, hogy mintegy hatezer ügyet intéztek el a 2021. esztendőben, és ez mutatja a hivatal erejét, tevékenységét és az elhivatottságát.

Talán Lócsei Lajos mondta, hogy a politikailag érzékeny témákban többször kellene megnyilvánulni; én meg pont azt mondom, hogy egy független intézménynek a függetlenségét kell megőrizni minden körülmények között, és akként kell viselkedni az eljárásuk során. Ami talán szorosabbra fűzi ezt a viszonyt a jogkereső állampolgárok, illetve az ombudsmani hivatal között, hogy az alapvető jogok biztosa azt mondta, hogy a hatósági eljárások erősödnek, abba az irányba tolnak el, hogy még inkább a ius scriptum alapján kerülnek végrehajtásra.

(11.50)

Z. Kárpát Dánielnek néhány megjegyzést, aki szintén elhúzott az imént innen a parlamentből: demográfia-problémákat feszegetett elsősorban. Ezt nem az ombudsmani hivatalnak kell megoldani véleményem szerint. Európában a magyar családtámogatási rendszer az elsők között van. Ez pont a gyerekvállalást erősíti. Azt gondolom, hogy soha ilyen támogatottsága a családnak, a gyermekvállalásnak nem volt, mint az elmúlt időszakban az Orbán-kormányok idején.

Úgyhogy még egyszer köszönöm a lehetőséget, hogy én képviselhettem a bizottságot. Köszönjük szépen az ombudsmani hivatal munkatársainak, a helyetteseknek és ombudsman úrnak a munkáját. Végezzék ezt továbbra is ugyanilyen elánnal és erőteljes

munkával, és reméljük, hogy az alvó ügyek száma még inkább csökkenni fog, és az elégedettség, ami egyébként övezi ezt a hivatalt, továbbra is nőni fog. Úgyhogy jó munkát kívánok. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Soron következik **„Az Egyetemes Postaegyesület Alapokmánya Kilencedik, Tizedik és Tizenegyedik Pótjegyzőkönyvének, az Egyetemes Postaegyesület Egyetemes Postaegyezményének a 2012. évi dohai kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve, a 2016. évi isztambuli kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve, a 2018. évi addisz-abebai kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve, a 2019. évi genfi kongresszuson aláírt módosítása és Második Kiegészítő Jegyzőkönyve, valamint a 2021. évi abidjani kongresszuson aláírt módosítása és Zárójegyzőkönyve kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1306. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Fónagy János államtitkár úrnak, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm, elnök asszony. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az Egyetemes Postaegyesület alapokmánya kilencedik, tizedik és tizenegyedik pótjegyzőkönyvének, az Egyetemes Postaegyesület egyetemes postaegyezményének a 2012. évi dohai kongresszuson aláírt módosítása és zárójegyzőkönyve, a 2016. évi isztambuli kongresszuson aláírt módosítása és zárójegyzőkönyve, a 2018. évi addisz-abebai kongresszuson aláírt módosítása és zárójegyzőkönyve, a 2019. évi genfi kongresszuson aláírt módosítása és második kiegészítő jegyzőkönyve, valamint a 2021. évi abidjani kongresszuson aláírt módosítása és zárójegyzőkönyve kihirdetéséről szóló törvényjavaslat célja, hogy a nemzetközi és a magyar jog összhangjának biztosítása érdekében e nemzetközi szerződések kihirdetése és a magyar jogrendbe történő emelése által lehetővé tegye a nemzetközi postai szolgáltatások harmonizált ellátását.

Tisztelt Ház! Az Egyetemes Postaegyesület a nemzetközi postai együttműködés kiemelkedő jelentőségű, világméretű fóruma, az ENSZ egyik legnagyobb és legrégebbi szakosított intézménye, amelyet 22 ország, köztük Magyarország államközi szerződéssel alapított 1874-ben. Magyarország a 192 tagú szervezet munkájában ma is aktív szerepet játszik. Az Egyetemes Postaegyesület legfőbb döntéshozó szerve a rendszeresen ülésező kongresszus, amelyen minden

tagország kormánya a szükséges felhatalmazással el látott meghatalmazottakkal képviselteti magát.

A kongresszuson hozott döntéseket tartalmazó okiratok az alapokmány, az általános szabályzat, valamint az egyetemes postaegyezmény és annak szabályzatai egyrészt az Egyetemes Postaegyesület szervezetének működését biztosítják, másrészt pedig a nemzetközi postaszolgáltatásra vonatkozó szabályokat, valamint a levél- és postacsomag-szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezéseket foglalják magukba. Ezeket az Egyetemes Postaegyesület minden tagországa önmagára nézve kötelezőnek tekinti, és ezt megerősítendő a saját jogrendjébe emeli.

Tisztelt Ház! Mindezek alapján kérem, hogy a T/1306. számú törvényjavaslatot megvitatni és a törvényjavaslatban szereplő nemzetközi szerződések kihirdetését támogatni szíveskedjenek. Megtisztelő figyelmüket és támogatásukat többek között az úgynevezett szűkebb körű egyesületek létesítéséről, a különmegállapodásokról, magáról az egyesület kiterjedéséről és céljáról, a kivételes kapcsolatokról, a postai biztonságáról, valamint az Egyetemes Postaegyesület és az ENSZ közötti kapcsolatokról. Rendezik továbbá, ahogy elhangzott már, az egyesület pénzügyi és működési hátterét és az esetleges tagországi kilépések esetét is.

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak, a Fidesz vezérszónokának.

DR. ZSIGMOND BARNÁ PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Magyarországon 1967-ben hirdették ki az Egyetemes Postaegyesület alapokmányát, zárójegyzőkönyvét, az egyesület általános szabályzatát, valamint annak zárójegyzőkönyvét.

A nagy múltú és globális feladatokat ellátó intézmény jogi szabályozását időről időre a mai kor kihívásainak megfelelően illik felülvizsgálni. Az előttünk fekvő nemzetközi szerződésben foglalt jegyzőkönyvek és pótjegyzőkönyvek rendelkeznek többek között az úgynevezett szűkebb körű egyesületek létesítéséről, a különmegállapodásokról, magáról az egyesület kiterjedéséről és céljáról, a kivételes kapcsolatokról, a postai biztonságáról, valamint az Egyetemes Postaegyesület és az ENSZ közötti kapcsolatokról. Rendezik továbbá, ahogy elhangzott már, az egyesület pénzügyi és működési hátterét és az esetleges tagországi kilépések esetét is.

Az Egyetemes Postaegyesületben való tagságunk fenntartása, a működéséhez kapcsolódó dokumentumok változtatásának elfogadása fontos ügy, ezért a Fidesz országgyűlési képviselőcsoportjának nevében kérem tisztelt képviselőtársaimat, támogassák a törvényjavaslat elfogadását. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: A következő hozzászólónk Dudás Róbert, a Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka. Megadom a szót, parancsoljon!

(Az elnöki széket dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

DUDÁS RÓBERT, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Tisztelt Országgyűlés! Államtitkár úr azt mondta, hogy az egyetemes postaszolgáltatás - valami hasonló szinonimával élt - a harmonikus működés biztosítását célozza. Teljes mértékben egyet tudok ezzel érteni. Ugyanakkor viszont számos olyan történet van jelenleg hazánkban, ami viszont pontosan nem a harmonikus működést célozza, és amennyiben ez tovább folytatódik, akkor pedig abszolút nem fogja biztosítani a harmonikus működést.

Bő egy évvel ezelőtt egy határozati javaslatot nyújtottam be az Országgyűlésnek, amit viszont leszavaztak a kormánypárti képviselők, a kormánypárti képviselői többség. Ez arról szólt, hogy a jelenleg érvényben lévő szabályozást módosítsuk. A jelenlegi szabályozás azt célozza, hogy ezer főt meghaladó lélekszámú településen a postai szolgáltatás kötelező. Látna azokat a folyamatokat, amik egyébként általában vidéken jellemzőek, ugyanakkor az elmúlt napok és hetek hírei arról tanúskodnak, hogy Budapesten is számos postahivatal zár be, de tudom, hogy még így is a törvényi minimumnak megfelelő darabszámú hivatallal fognak működni, látva azt, hogy vidéken mekkora problémát és mekkora károkat okozhat, ha ez a folyamat elindul, én azt javasoltam, hogy az ezer főt vigyük le 500 főre, tehát azokon a településeken, ahol az állandó lakosság száma meghaladja az 500 főt, ott a posta köteles legyen hivatalt nyitva tartani. Leszavazták, még egyszer mondom.

Sőt, továbbmegyek: megjelentek olyan nyilatkozatok, és most nem feltétlenül politikusokra gondolok, de akár a Magyar Postára is, aki a honlapján is feltüntette, ha minden igaz, hogy álhíreket terjeszttek azokkal az információkkal kapcsolatban, amiket én mind a törvényjavaslatban, mind az előző ciklusban, még egyszer mondom, nagyjából egy évvel ezelőtt, itt, a tisztelt Ház falai között megfogalmaztam. Nos, az a baj, akkor is elmondtam, és újra elmondom, én lennék és énmeltem a vidék lakossága lenne a legboldogabb, hogyha azok álhírek lettek volna, ugyanakkor viszont abszolút nem voltak azok.

(12.00)

És most meg fogom ismételni nagyjából azokat a gondolatokat, kiegészítve az új információkkal, hogy akkor is mit mondtam, és sajnos valósággá kezdenek válni.

Nagyjából öt-hat évvel ezelőtt a takarékszövetkezetek átalakítása kapcsán is azt mondták, hogy racionalizálni kell azok működését és nyitva tartott hivatalainak darabszámát. Számos vidéki településen zártak be takarékszövetkezetek. Én abban az időben polgármester voltam egy mátrai kis településen, és amikor ezt jeleztem a takarékszövetkezet vezetésére irányába, hogy ez mekkora károkat fog okozni, azt mondták, hogy nem probléma, ne kiáltunk farkast, hiszen,

mondjuk, 15 kilométerrel arrébb van nyitva és hagnak nyitva takarékszövetkezetet. Csak azt nem nézték meg, és ez nagyon jellemző általában a döntéshozókra, hogy elhiszem, hogy egy akár budapesti klímás irodából a 15 kilométer nem tűnik nagy távolságnak, de azon a területen éppen egy vagy akár esetenként kettő átszállással tudnak busszal - mert egyébként a vasúti forgalom is sajnos meg van szüntetve azon a területen, egy vagy két átszállással tudnak busszal - eljutni. Tehát a közlekedés nem egészen ugyanaz, mint a budapesti vagy nagyvárosi viszonylatban. Ezeket sajnos bezárták, nem vették figyelembe a vidék, a települések és az ott élők hangját.

Talán még egy kicsi gyógyírt jelentett az a hír, amit sajnos azóta nem váltottak valóra, hogy egyébként a takarékszövetkezetek és a posták összeolvadásából fakadóan a két pénzügyi intézet közül az egyik biztosan meg fog maradni. Ez egy kicsi gyógyírt jelentett az ott élőknek, hiszen azért ne felejtjük el, itt a posta mellett a vidék lakossága azért áll ki és azért kardoskodik, mert ez az egyetlen megmaradt pénzügyi intézet a vidék Magyarországon, ez az egyetlen lehetőség és ez az egyetlen hely, ahol a pénzügyeiket a kistelepülésen élők, sok esetben azok a kisnyugdíjasok, idősek, betegek, akik sok esetben akár a települések határát sem feltétlenül hagyják el túl gyakran... - számukra ez az egyetlen hely jelenti a biztonságot és a biztos pénzügyi intézkedéseket.

Nos, tehát ez az összevonás nem valósult meg, és most, mint egy évvel ezelőtt is elmondtam, a jelenlegi postahivatalok átalakítása zajlik. Akkor tagadták, és nagy valószínűség szerint most sem fognak helyeselni nekem, és nem fognak ebben igazat adni, csak az a baj, hogy a valóság az, amit én mondom.

Olyanformán próbálják egyébként központosítani most a kis vidéki postahivatalokat - van, ahol már ez megvalósult, van, ahol pedig folyamatban van, jövő tavaszra, nyárra datálódik sok esetben ez az átalakítás -, hogy megszűnnek helyben a hivatalok, a kézbesítő átmege a szomszéd településre, ott megkap egy kis elektromos mopedet, amire addig neki le kell vizsgáznia, azzal az elektromos mopeddel visszamegy a saját településére, ott elvégzi a kézbesítői szolgáltatást, majd visszamopedezik, ott elszámol, leszámol, ott hagyja a járművét, és hazabuszozik a saját településére.

Szintén el kell hogy mondjam, hogy aki ezt egy klímás budapesti irodából kitalálta, javasolom, hogy egyébként menjen ki a vidék Magyarországra. Tehát plusz 40-ben, mínusz 20-ban, térdig érő hóban, sok millióval a táskájában, hátizsákjában, bármijében felelőtlenység és átgondolatlanság illet eltervezni, úgy, hogy egyébként a jelenleg is komoly munkaerőhiánnyal küzdő magyar postai szolgáltatás még inkább komoly problémákkal fog küzdeni, mert ezt nagyon sokan nem fogják vállalni.

Tehát javasolom a tisztelt államtitkár úr figyelmébe, államtitkár úron keresztül pedig a kormány figyelmébe, hogy ezt a szolgáltatást, ezt a fajta átalakítást

gondolják át. Illetve a tavalyi évben benyújtott törvényjavaslatomat természetesen átfogalmazva és aktualizálva újra be fogom nyújtani, és arra kérem önöket, hogy ha önöknek, kormánypárti képviselőknek és a magyar kormányknak is fontos a vidéki postahivatalok és a vidéki postahivatalokon keresztül a vidéki emberek ellátása és érvényesülése, akkor kérem, szavazzanak igennel a törvényjavaslatomra, támogassák azt, támogassák azt, hogy minden 500 főt meghaladó településen kötelező legyen a postahivatali nyitva tartás. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Szerezzel köszöntöm képviselőtársaimat. Folytatjuk a vezérszónoki felszólalásokat. A KDNP képviselőcsoportjából Juhász Hajnalka képviselő asszony következik. Parancsoljon, öné a szó.

DR. JUHÁSZ HAJNALKA, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! A jelenleg tárgyalt törvényjavaslat alapvetően az Egyetemes Postaegyesület alapokmányának és az Egyetemes Postaegyesület postaegyezményének módosításait tartalmazza, melyet a dohai, az isztambuli, az addisz-abebai, a genfi kongresszusain fogadott el az Egyetemes Postaegyesület.

Ez a postaszakmai nemzetközi egyezmény ma az ENSZ szakosított szervezete, melyet eredetileg 1874-ben államközi szerződéssel 22 ország alapított, köztük Magyarország is. A szervezet célja, hogy biztosítsa az általános postaszolgálat megszervezését és hozzájáruljon annak fejlesztéséhez. Ezt tükrözik az előzőekben említett kongresszusokon elfogadott módosítások is, melyek számos aktuális kérdésben pontosították az alapokmányt és az egyetemes postaegyezményt.

A módosítások érintik a levél- és a csomagküldemény kezelését, de magukba foglalják a postabiztonsági, a terrorizmus elleni küzdelemhez kapcsolódó és az adatvédelmi kérdésekre vonatkozó szabályok felülvizsgálatát vagy a küldeményforgalmi elszámolási rendszer átalakítását is. A változtatások kiterjednek továbbá a nemzetközi webáruházakból a magánszemélyek által rendelt termékek kézbesítésével kapcsolatos tagállami postai szolgáltatók közötti elszámolás szabályozására is.

A szolgáltatások operatív működésének harmonizációja érdekében módosították a tiltott vagy feltételesen szállítható küldeményekre vonatkozó szabályokat és a nyomkövetést lehetővé tevő informatikai szabványokat. A kongresszuson az Egyetemes Postaegyesület szervezetének működését is érintették, többek között például a ki- és belépés, illetve a kizárás szabályainak pontosításával.

Tisztelt Képviselőtársak! Ahogyan az előzőekben elmondottak alapján is látszik, a módosítások célja, hogy a nemzetközi postaszolgálat és az 1964-es bécsi kongresszuson elfogadott dokumentumok

megfeleljenek a XXI. század kihívásainak. A törvényjavaslat elfogadásával a nemzetközi postai szolgáltatások ellátásához szükséges harmonizált jogi és szakmai háttér megteremtéséhez járulnak hozzá. Az egyetemes postaegyesületi tagságunkból fakadó kötelezettségünk, hogy a nemzetközi szerződést kihirdessük és a tagállami jogrendünkbe illesszük, ezáltal biztosítva a hazai és a nemzetközi jog harmóniáját. Ebből kifolyólag a KDNP frakciója támogatja. Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmet. *(Taps a kormánypárti sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Gurmai Zita képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony, öné a szó.

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! Nagyon pontosan az előtem lévők elmondták, hogy valóban ez egy 1964-es bécsi kongresszuson elfogadott dokumentum, az Egyetemes Postaegyesület okmányai. Az okiratokat Magyarország az 1967. évi 26. számú törvényerejű rendelettel hirdette ki anno.

Azt is tudjuk, hogy az egyesület közgyűlése rendszeresen ülésezik, és az aktuális kihívásokhoz igazítja az egyesület okmányait, és ahogy Juhász Hajnalka képviselőtársam éppen megemlítette, valóban a modern kornak szeretne megfelelni, és nyilvánvaló, hogy túl azon, hogy 2012-ben Dohában, '16-ban Isztambulban, '18-ban Addisz-Abeában és 2019-ben pedig Genfben született döntés, amelyet az egyesület alapokmányát módosító kilencedik, tizedik és tizenegyedik pótjegyzőkönyvének szövege tartalmaz, nyilvánvaló, a tartalmi észrevételeket illetően itt most önálló cikkben került meghatározásra az egyesület kiterjedése, feladatköre és természetesen célja.

Módosították az alapokmányban használt fogalom meghatározások körét. Átalakításra került az egyesület okiratainak számító dokumentumok listája. Megjelent a szűkebb körű egyesületek és a különmegállapodások szabályozása. Rögzítésre kerültek az ENSZ-szel való kapcsolat szabályai. Kiegészítik az egyesülethez való csatlakozás és a felvételi eljárás szabályait, és természetesen módosítják az egyesület okiratainak aláírására, hitelesítésére, ratifikálására, elfogadására, jóváhagyására és az okirathoz való csatlakozásra vonatkozó előírásokat.

Ezt a törvényjavaslatot a Magyar Szocialista Párt támogatja. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Meg szeretném kérdezni képviselőtársaimtól, hogy kíván-e valaki elni a felszólalás lehetőségével. *(Jelzésre:)* Igen, Zsigmond Barna Pál képviselő úr jelentkezett, a Fidesz képviselőcsoportjából.

(12.10)

DR. ZSIGMOND BARNÁ PÁL (Fidesz): Köszönöm, elnök úr, csak nagyon röviden szeretnék reagálni Dudás Róbert képviselőtársam szavaira. Ugye, itt egy nemzetközi egyezmény kihirdetéséről van szó, ő mégis fontosnak tartotta, hogy egészen másról beszéljen. Nagyon furcsán hangzik az, hogy a baloldali koalíció egyik tagszervezete, az a koalíció, amelyik tönkretette a vidéket, az most a vidéki településeket félti.

Én csak annyit szeretnék röviden elmondani, hogy az elmúlt évek egyik legsikeresebb programja a „Magyar falu” program, és három év alatt több mint 600 milliárd forintot költött a kormány, irányozott elő a vidéki magyar emberek életminőségének javítására. Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna elmondani. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdem képviselőtársaimat, hogy van-e még valaki, aki szeretne élni a felszólalás lehetőségével. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, az általános vitát lezárom.

Most megkérdem Fónagy János államtitkár urat mint előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Miniszterhelyettes, államtitkár úr, öné a szó.

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm a támogató hozzászólásokat, amelyek az előterjesztés témájához szóltak. A szakmai korrektség és a jegyzőkönyv kedvéért azonban engedjék meg, hogy nagyon röviden utaljak azokra, hiszen maga az előterjesztés több mint 200 oldal sűrű szakmai szöveg, hogy az itt a tárgyhoz szorosan nem tartozó hozzászólások kapcsán elmondjam, hogy az előterjesztés miről szólt.

A 2012-es dohai kongresszus postabiztonsági, terrorizmus elleni és adatvédelmi kérdésekkel foglalkozott. A '16-os isztambuli kongresszus a levél- és csomagportfólió egyes elemeinek felülvizsgálatát, valamint a küldeményforgalmi elszámolási rendszer átalakítását tárgyalta. A '18. évi addisz-abebai kongresszus az Egyetemes Postaegyesület szervezeti és működési átalakítása mellett módosította a nemzetközi postai küldeményportfóliót, amely a legjelentősebbek közül, és erről nem esett szó, a vakok írásának továbbítását és a nemzetközi postai küldemények útjának nyomon követésére vonatkozó informatikai szabványokat érintették. A '19-es genfi kongresszuson a webáruházak magánszemélyek által megrendelt árutartalmú küldeményei kézbesítése után a tagállami postai szolgáltatók közötti elszámolást szabályozta. Ezt a két utóbbi témakört azért emlitem, mert mind a kettő szorosan érintette a Magyar Posta szolgáltatásait igénybe vevő hazai ügyfelek egyébként nagyon gyakori problémakörét és nagyon gyakori, sajnos többnyire megalapozott panasza okot adó észrevételeit. A 2021. évi kongresszus a tagországok szervezetbe történő ki-be lépése, és mint

képviselő asszony utalt rá, kizárása tekintetében foglalt állást, és az operatív működés harmonizációja érdekében módosította a tiltott vagy feltételes szállítható küldeményekre vonatkozó szabályokat és ugyanezeknek a nyomonkövetési szabályait.

Tisztelt Ház! Ezeket azért tartottam fontosnak elmondani, hogy az előterjesztés erről szól, az előterjesztés tartalma jelentős nemzetközi egyezményeket érint, melyeknek a magyar jogrendbe iktatása elősegíti a Magyar Posta ügyfeleinek ellátásbiztonságát és a hazai szolgáltatási színvonal javítását. Ezért ismételen kérem, hogy a tisztelt Ház előterjesztésünket támogassa. Köszönöm, elnök úr, a lehetőséget. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön, azaz holnap 16 óráig van lehetőség.

Most soron következik **a Magyarország Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között a Magyar Köztársaság Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás megszűnéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1204. számon a Ház informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető.

Most megadom a szót Azbej Tristan államtitkár úrnak, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkáranak, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

AZBEJ TRISTAN külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Az önök előtt lévő törvényjavaslat célja a Magyarország és Norvégia közötti beruházásvédelmi megállapodás megszüntetése, amely összhangban áll Magyarország európai uniós tagságából fakadó kötelezettségeivel, valamint az Európai Unió Bírósága által meghozott, a tagállamokra nézve kötelező ítélettel.

Kérem, engedjék meg, hogy először röviden ismertessem a törvényjavaslat alapjául szolgáló ítélet tartalmát és annak Magyarországra vonatkozó jogkövetkezményeit. Az Európai Unió Bírósága a Szlovák Köztársaság kontra Achmea B. V. ügyében hozott ítéletében kimondta, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel ellentétes a tagállamok között létrejött nemzetközi beruházásvédelmi megállapodásokban szereplő választottbírói klauzula.

A választottbírói klauzula értelmében, ha az Európai Unió egyik tagállamának beruházója egy másik tagállamban létesít beruházást, és a beruházással kapcsolatban vita merül föl, a beruházó által az érintett uniós tagállammal szemben választottbírói eljárás indítható. A bíróság ítélete szerint az EU-n belüli kétoldalú beruházási megállapodásokban szereplő, az

imént ismertetett választottbírósi kikötések ellen-tétesek az uniós joggal.

Az Achmea-ítélet végrehajtása és az ehhez kapcsolódó uniós szintű összehangolt cselekvés megteremtése érdekében a tagállamok vállalták, hogy megszüntetik valamennyi egymás közötti kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásukat. Figyelemmel az EGT-megállapodás azon célkitűzésére, hogy az uniós jogszabályokban foglaltakkal azonos rendelkezéseit az Európai Unió jogával egységesen szükséges értelmezni és alkalmazni, a Bíróság korábbi döntéseiben egyértelművé tette, hogy a beruházásvédelemhez kapcsolódó alapvető szabadságok megfelelően vonatkoznak az Európai Unió és Norvégia, Izland és Liechtenstein között megvalósuló beruházásokra. Mindezekre tekintettel a Bíróság Achmea-ítélete hatással van a Magyarország Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodásra is, amelynek megszüntetése így összhangban áll az Európai Unió jogával.

A magyar szabályozás alapján a szóban forgó nemzetközi jogi kötelezettség megszüntetésének magyar fél által történő elfogadásához az Országgyűlés felhatalmazására van szükség. A megszüntetést törvényben kell elrendelni, és a közös megegyezéssel történő megszüntetést tartalmazó jegyzékváltást is ugyanezen törvényben kell kihirdetni. Emellett a korábbi kihirdető jogszabály hatályon kívül helyezéséről is rendelkezni kell.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarország a Norvégiával kötött beruházásvédelmi megállapodás megszüntetéséről szóló megállapodás megkötésével az uniós jogból fakadó kötelezettségeivel összhangban jár el. Ezért kérem a tisztelt képviselő hölgyeket és urakat, hogy a törvényjavaslatot elfogadni szíveskedjenek. Megtisztelő figyelmüket ezúttal is köszönöm. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Zsigmond Barna Pál képviselő úr. Parancsoljon, öné a szó.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Tisztelt Ház! Utoljára júniusban feküdt előttünk egy hasonló törvényjavaslat, amely az Egyesült Királysággal kötött beruházásvédelmi megállapodásunkat érintette. Alapja, ahogy ez elhangzott, az Európai Unió Bíróságának egy egyedi ügyben meghozott döntése volt. Az úgynevezett Achmea-ügyben hozott ítélet értelmében ellentétesek az uniós joggal az olyan beruházásvédelmi megállapodások, amelyek lehetőséget biztosítanak két uniós tagállam számára, hogy választott bíróság előtt indítsanak egymás ellen eljárást. A bíróság érvelése szerint ezáltal veszélyeztetve lenne

az uniós jog elsőbbsége, hatékonysága és közvetlen hatálya, valamint az uniós szerződésben biztosított jogorvoslati rendszer.

(12.20)

Az ítéletet követően a tagállamok vállalták, hogy felszámolják az egymással kötött ilyen tartalmú megállapodásaikat. A Norvég Királyság Kormányával 1991. áprilisban kötött megállapodás éppen ilyen lehetőséget biztosított a feleknek, ezért ugyanúgy felszámolási kötelezettség terheli, ahogy korábban a Magyarország Kormánya és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának Kormánya vagy az Osztrák Köztársaság Kormánya között korábban fennálló megállapodásokat is.

Úgy gondolom, hogy az Európai Unió Bíróságának döntése és az azt követő uniós tagállami válaszok egyértelműek, és a megindult nemzetközi és magyar gyakorlat követhető példaként áll előttünk. Ezért ezúton is kérem a tisztelt képviselőtársaimat a Fidesz-frakció nevében, hogy támogassák a törvényjavaslatot. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Gurmai Zita képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony, öné a szó.

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Kedves Képviselőtársaim! A javaslat értelmében az Országgyűlés felhatalmazást ad a magyar és a norvég állam között fennálló beruházások elősegítéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás megszüntetésére.

Tartalmi észrevételekről valóban annyit, bár nagyon pontosan elmondta államtitkár úr, hogy mi áll az ügy háttérében, hogy az Európai Unió Bírósága 2018. március 6-án kimondta a Szlovák Köztársaság kontra Achmea B. V. ügy kapcsán, hogy a tagállamok között létrejött nemzetközi beruházásvédelmi megállapodásokban szereplő választottbírósi klauzula ellentétes az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel, mivel aláássák az uniós szerződések által biztosított jogorvoslati rendszert, ezáltal veszélyeztetik az uniós jog autonómiáját, hatékonyságát, elsőbbségét és közvetlen hatályát, illetve a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvét. Figyelemmel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás azon célkitűzésére, hogy az uniós jogszabályokban foglaltakkal azonos rendelkezését az Európai Unió jogával egységesen szükséges értelmezni és alkalmazni, a Bíróság korábbi döntéseiben egyértelművé tette, hogy a beruházásvédelemhez kapcsolódó alapvető szabadságok vonatkoznak az Európai Unió és Norvégia, Izland és Liechtenstein között megvalósuló beruházásokra is, így a Magyar Köztársaság Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodásra is,

amelynek megszüntetése így összhangban áll az Európai Unió jogával. A tavalyi év novemberében egyébként Svédországgal, illetve Finnországgal kötött hasonló megállapodások megszüntetéséről szóló megállapodások megkötésére került sor ugyanebből az okból.

Úgy tűnik, képviselőtársamtól eltérően másik két ügyet hoztam, nem a mostanit, de fontos, hogy ezek is a jegyzőkönyvben rögzítve legyenek. A kérése mind az államtitkárnak, mind a kormánypárti képviselőtársamnak fog teljesülni: ezt a javaslatot a Magyar Szocialista Párt támogatja. Köszönöm szépen. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Juhász Hajnalka képviselő asszony. Parancsoljon, öné a szó.

DR. JUHÁSZ HAJNALKA, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Ez a törvényjavaslat is példa arra, hogy milyen fontos a magyar kormány számára a Luxembourgi Bíróság ítéleteinek betartása és végrehajtása.

2018-as ítéletről beszélünk, Szlovák Köztársaság kontra Achmea ügy, amelynek a legfontosabb klauzúla az uniós joggal való jogharmonizáció megteremtése. Ez a célunk, hiszen a kétoldalú választottbírói klauzula kikötése az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. és 344. cikkelyébe ütközne. Erre vonatkozik a törvényjavaslat, ezért az Európai Unióval való jogharmonizáció érdekében a KDNP természetesen támogatja. Köszönöm a megtisztelő figyelmet. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki a vitában felszólalni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok, az általános vitát lezárom.

Most megkérdezem Azbej Tristan államtitkár urat, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Azbej Tristan: Köszönöm, nem.)* Nem kíván válaszolni.

Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön, azaz holnap 16 óráig van lehetőség.

Most soron következik **„Az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény módosításának kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat, **„Az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotrop anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény módosításának kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat, valamint **„Az 1998. évi L. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni, 1988. december 20-án, Bécsben kelt Egyezmény módosításának kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat együttes általános

vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1205., T/1206. és T/1207. számon a Ház informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető.

Most megadom a szót Takács Péter államtitkár úrnak, a Belügyminisztérium államtitkárának, a törvényjavaslatok előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

DR. TAKÁCS PÉTER belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Az Egyesült Nemzetek Szervezetének egyezményei alkotják a nemzetközi kábítószer-ellenőrzési rendszer sarokkővét. A céljuk kettős: a pszichoaktív hatású anyagokkal történő visszaélés megelőzése és az ilyen anyagok orvosi és tudományos célra való rendelkezésre állásának biztosítása. A kábítószer-egyezmény és a pszichotropegyezmény terápiás értékű, egészségre való veszélyességük és a visszaélés kockázata alapján osztályozza a kábítószereket és a pszichotrop anyagokat.

A kábítószer-egyezményt a kannabisz-, kokain- és az ópiumszerű hatású anyagok szabályozására dolgozták ki, azonban az új pszichoaktív szerek, mint például az amfetamin típusú stimulánsok, az ecstasy megjelenésével a tagállamok szükségesnek tartották egy új szerződés megalkotását, így jött létre a pszichotropegyezmény. Az 1988. évi egyezmény a kábítószer és a pszichotrop anyagok tiltott előállítására leggyakrabban használt anyagokat, úgynevezett prekursorokat helyez nemzetközi ellenőrzés alá, és további intézkedéseket ír elő a kábítószer-kereskedelem elleni fellépés érdekében.

Az ENSZ Kábítószeres Bizottságának a három egyezményben foglalt normatív funkciói közé tartozik az anyagok ellenőrzési köréről történő döntés, egy anyag listára vétele, a listák közötti áthelyezése vagy a listáról történő törlése. A törlésre irányuló folyamat a főtitkárhoz intézett értesítéssel indul, ez tartalmazza a javasolt módosítást, az azt alátámasztó információkat, például statisztikai adatokat, kutatási eredményeket, klinikai vizsgálatok adatait. Az egyezmények értelmében az adott egyezményben részes államoknak joguk van kezdeményezni a listára vételi eljárást. Ezenkívül a kábítószer-egyezmény és a pszichotropegyezmény értelmében az Egészségügyi Világszervezet, a WHO is benyújthat listára vételi javaslatot. A WHO feladata a kérdéses anyag orvosi és tudományos szempontú értékelése a kábítószer-függőséggel foglalkozó bizottság útján, melynek tagjai kábítószerek és gyógyszerek területén jártas független szakértők. Az 1988. évi egyezmény jegyzékeinek módosítása tekintetében a nemzetközi kábítószer-ellenőrző testület jogosult kezdeményezőként eljárni.

A részes államok a listára vételi eljárás során kifejthetik álláspontjukat a listára vételt illetően, kiegészítő információkat rendelkezésre bocsáthatnak az érintett anyagokkal kapcsolatban. Az ENSZ Kábítószerek Bizottságának éves ülésén a részes államok többségi szavazással, határozati formában döntenek a

listára vételről. A határozatok a közléstől számított 180 napon belül lépnek hatályba, a részes államoknak pedig kötelezettsége meghozni azon jogalkotási intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az egyezmények rendelkezéseit a saját területükön hatályba léptessék, illetve azokat végrehajtsák.

(12.30)

Az alábbi törvényjavaslataink közül a T/1205. Az ENSZ Kábítószeres Bizottsága két anyagnak a kábítószeregyezmény-jegyzékre történő felvételéről döntött. A hatályos magyar szabályozás szerint a metonitazene új pszichoaktív anyagnak minősül, így Magyarországon jelenleg is büntethető a vele való visszaélés. A kábítószerlistára-vétel ezt segíti, és a súlyosabb büntetést is lehetővé teszi.

A T/1206. javaslat. Az Egyesült Nemzetek Szervezete Kábítószerügyi Bizottságának döntése alapján újabb vegyület kerül fel a pszichotrop egyezmény jegyzékére.

A T/1207. javaslat. Az Egyesült Nemzetek Szervezete Kábítószerügyi Bizottsága három anyagnak a kábítószeres és pszichoaktív anyagok tiltott forgalmazása elleni egyezmény jegyzékére történő felvételéről döntött.

A szóban forgó ENSZ-határozatok nemzetközi megállapodások, így elengedhetetlen, hogy az Országgyűlés annak kötelező hatályát elismerje, és a határozatok szövegét kihirdesse. Kérem a tisztelt Házat, hogy támogassa a három törvényjavaslat elfogadását. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormányparti oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Zsigmond Barna Pál képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Ahogy az előttünk fekvő három törvényjavaslat is mutatja, több évtizede több fronton is zajlik a kábítószeres, a tudatmódosító szerek elleni nemzetközi harc Magyarország részvételével is. Az innováció sajnos ezt a területet sem kerüli el, így a nevezett egyezményekben időről időre újabb és újabb anyagok rögzítését szükséges megtenni. Ennek megfelelően vett fel két anyagot az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága az egységes kábítószer-egyezmény első jegyzékébe. A pszichotrop anyagokról szóló egyezmény II. jegyzéke pedig egy új anyaggal egészült ki. Mindezek mellett a bizottság három anyagnak az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni egyezmény I. jegyzékébe történő felvételéről hozott döntést.

Tisztelt Ház! A Fidesz országgyűlési képviselőcsoportja támogatja az előttünk fekvő törvényjavaslatok elfogadását. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Gurmai Zita képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony, öné a szó.

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Kedves Képviselőtársaim! Három törvényjavaslatról beszélt államtitkár úr. Tényleg nagyon röviden mindegyiknek egy picit a tartalmáról, megerősítve, amit államtitkár úr is mondott.

Az első törvényjavaslat esetében az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága 2022. március 14-18. között tartotta meg a 65. ülészakát, és úgy döntött, hogy a bromphine és a metonitazene elnevezésű anyagot felveszik az egységes kábítószer-egyezmény jegyzékére. Itt nyilvánvaló, hogy azok, akik ebben szakértők, tudják, hogy az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága évente ülésezik Bécsben, ahol a nemzetközi kábítószer-politika alakításán kívül meghatározhatja, mely anyagok kerüljenek a nemzetközi ellenőrzés alá.

Az ENSZ kábítószerekkel kapcsolatos egyezményei az egészségre való veszélyességük, a visszaélés kockázata, terápiás értékük alapján osztályozza a kábítószereket és pszichotrop anyagokat, és négy jegyzékbe sorolja a kábítószereket. A fent megjelölt két anyagot az I. számú jegyzékbe sorolták, ami azt jelenti, hogy a bizottság szerint ezek visszaélésekre adhatnak alkalmat, és káros hatásaik lehetnek, vagy kábítószerré átalakíthatók. Az egyezmény szerint a részes államok kötelezettsége meghozni azon jogalkotási intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy rendelkezéseit saját területükön hatályba léptethessék és végrehajthassák.

A másik a T/1206. számú törvényjavaslat. Itt nyilvánvaló, hogy a fent említett anyagot - nem ismétlem - a II. jegyzékbe sorolták, és nyilvánvaló, hogy az egyezmény szerint a részes államok kötelezettsége meghozni azokat a jogalkotási intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a rendelkezéseit saját területükön hatályba léptessék és végrehajthassák.

És a harmadik törvényjavaslat pedig: az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága 2022. március 16-ai ülésén a 65/4-6. számú döntéseivel a 4-AP, az 1-boc-4-AP és a norfentanyl elnevezésű anyagokat az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószerek és a pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni egyezménynek szintén az I. jegyzékébe vette fel. Nyilvánvaló, hogy ezt a három anyagot, amerről most éppen beszéltem, az I. jegyzékbe vette fel, ami azt jelenti, hogy a bizottság szerint ezek olyan pszichotrop anyagok, melyek visszaélésekre adhatnak alkalmat, káros hatásaik lehetnek, illetve kábítószerré átalakíthatók, ahogy ezt az előzőekben is említettem.

Ezeknek a döntéseknek az elismerése eddig nem történt meg hazánk részéről, ezért szükséges az ENSZ

keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása ellen 1988. december 20-án, Bécsben kelt egyezmény kihirdetéséről szóló törvényt módosítani.

Mind a három törvényjavaslatot, tehát a T/1205., T/1206. és a T/1207-est a gondos előkészítést követően a Magyar Szocialista Párt frakciója támogatni fogja. Köszönöm szépen, elnök úr, államtitkár úr, képviselőtársaim, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Képviselőtársaim! A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Hollik István képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

HOLLIK ISTVÁN, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Olyan időket élünk, amikor már evidenciákat is megkérdőjeleznek, megkérdőjelezik azt, hogy az anya nő, az apa férfi, az Európai Parlamentben arról hoznak döntést, hogy a férfiak is szülhessenek. Úgyhogy én örömmel látom, hogy most van itt egy evidencia, hogy a kábítószer ellen küzdeni kell, és ezért mindent meg kell tenni, amit nem kérdőjelez meg a magyar Országgyűlés. Ebben, úgy látszik, hogy nemzeti egység van, legalábbis, ahogy Gurmai Zita képviselő asszony elmondásából érzékeltem, az ellenzék is támogatja ezt a javaslatot, úgyhogy örömteli, hogy ezt az evidenciát legalább nem kérdőjelezzük meg.

Természetesen a Kereszténydemokrata Néppárt is elkötelezett a kábítószer elleni küzdelemben, éppen ezért a Fidesszel együtt ezt az előttünk levő három törvényjavaslatot a Kereszténydemokrata Néppárt támogatni fogja. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Dudás Róbert képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DUDÁS RÓBERT, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Országgyűlés! Azt gondolom, az előző felszólalásokban, főleg a Gurmai Zita által elmondottakban minden dátum, minden képlet, minden benne volt. Hollik képviselő úr említette azt, hogy evidens lesz, most nagyon úgy néz ki, evidenssé válik az, hogy minden képviselő, minden frakció, minden párt ezt el fogja fogadni.

Én azt gondolom, hogy az ENSZ-től az Unión keresztül bármely szervezet, amelyik ezzel a témával foglalkozik, azok számára ténylegesen evidencia, hogy ebben pozitívan kell hogy megnyilvánuljunk. El kell hogy ítéljük, és mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy minél több szer kerüljön a tiltólistára, a fogyasztást, a terjesztést és minden ehhez kapcsolódó dolgot pedig visszaszorítsunk. Én azt gondolom, hogy a magyar parlament plenáris ülése mellett

a szakbizottságokra is jellemző volt az elmúlt években, hogy ebben a kérdésben egyetértés volt, így én biztos vagyok benne, hogy jelenleg is ez fog történni.

Ugyanakkor viszont szeretném arra felhívni minden tisztelt képviselő hölgy és úr figyelmét, hogy azzal, hogy döntést hozunk a parlamentben, rábólintunk, igen gombot nyomunk, elméletileg foglalkozunk ezzel a témával, ez bár nagyon fontos, a gyakorlati oldala véleményem szerint legalább ennyire, ha nem fontosabb.

Szeretném jelezni, tisztelt államtitkár úr, hogy évről évre költségvetési módosítókat nyújtunk be ehhez a területhez, vagy éppen határozati javaslatot nyújtunk be, ami ezt a területet célozza meg, és azt célozza meg, hogy ne csak elméletben, hanem a gyakorlatban foglalkozzunk vele, próbáljuk meg visszaszorítani a fogyasztást és a terjesztést, mint ahogy már említettem is.

(12.40)

Napjainkban rendkívüli méreteket ölt a kábítószer fogyasztóinak a száma. Hiába bővül folyamatosan a tiltott szerek listája, az intézkedések nem tudják követni az új összetételű drogok piacra kerülését.

Itt szeretném közbeszúrni, hogy említésre került, hogy évente ülésezik Bécsben az a szervezet, amelynek a döntéseit próbáljuk mi most a magyar jogrendbe is beépíteni. Az egyrészt dicséretes, hogy minden évben ülésezik, ugyanakkor viszont ha évente kötött időpontban ülésezik egy ilyen jellegű szervezet - csak hogy értse, államtitkár úr, arra próbálok rávilágítani -, a terjesztők és a készítők a kieső egy évben nem pihennek, tehát lehet, hogy lépéselőnyben vannak. Itt egy folyamatos utánkövetésre, folyamatos munkára van szükség, s ha kell, akkor nem évente kell ezeket a nyilatkozatokat idehozni, hanem akár gyakrabban is. Nagyon fontos, hogy a jelen statisztikák azt mutatják, hogy a használók között egyre több a 18 év alatti, sőt az egészen gyermek is.

A leszakadó és elmaradott településrészekben a szerek használata közösségeket tett függővé, családokat tett tönkre, és fiatal életek veszttek kárba az egész országban. Ebből kiindulva javasoltuk egy költségvetési módosító formájában, hogy hozzanak létre olyan programot, amely során az Országos Rendőr-főkapitányság civil szervezetek bevonásával meg tudja erősíteni az eddigi drogprevenciós vonalát. Kiemelten fontos, hogy jussanak el minden általános és középiskolába felvilágosító előadásokat tartani a droghasználat veszélyeiről. Meggyőződésem, hogy nem elég a problémát kezelni, ami nagyon fontos, de akkor már egy kialakult helyzetet kell hogy kezeljenek. A megelőzésre legalább ekkora, ha nem nagyobb hangsúlyt kell hogy fektessenek.

Szeretném javasolni, hogy amennyiben a jövőben az ellenzéki oldalról, a Jobbik részéről is, s biztos vagyok benne, hogy a jövőben is fogunk benyújtani ehhez a témához kapcsolódó határozati javaslatokat, akkor azokat fogadják meg, de minimum fontolják meg,

mert higgyék el, hogy számos fontos kérdést vetetünk már fel, ami lesöprésre került, majd egy következő formában az önök részéről került visszahozásra. Higgyék el, hogy mi is a jót akarjuk. Természetes, hogy támogatjuk ezt a törvényjavaslatot.

S a végén szeretném kiemelni, hogy a prevencióra nagyon nagy hangsúlyt kell fektetni. Kérem önöket, hogy erre helyezzenek nagyobb hangsúlyt, és minden olyan szervezettel legyenek kapcsolatban, ha kell, jöjjenek létre új egyesületek, amelyek a felvilágosítással próbálják megakadályozni azt, hogy a droghasználat minél jobban visszaszoruljon Magyarországon, mert bár most a magyar Országgyűlésben vagyunk, ez Magyarországon nagy probléma, ez a magyar embereknek is nagy probléma, de egyébként egy világszintű problémával állunk szemben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Tisztelettel kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki a vitában felszólalni. *(Jelzésre:)* Ismételt felszólalásra Zsigmond Barna Pál képviselő úr jelentkezett. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Nagyon röviden reagálnék Dudás képviselő úr szavaira, aki egyetért a mi politikánkkal. Azért emlékeztetném arra, hogy a választási kampányban a baloldali miniszterelnök-jelölt a drogliberalizációról beszélt, és vannak olyan pártjai a baloldali összefogásnak, amelyek többször is képviselték ezt az álláspontot. Talán célszerű lenne, ha egyeztetnék egymás között, hogy mi is a baloldal álláspontja ebben a kérdésben. *(Z. Kárpát Dániel: Ezt beszéljétek meg a baloldallal!)* De örömmel hallom, hogy most változtattak az álláspontjukon.

Szeretném emlékeztetni arra, hogy az elmúlt években szigorította a nemzeti kormány a büntető törvénykönyvet, és a prevencióra is sokkal több forrást fordítunk, mint korábban. 2018-tól pedig elérhetővé vált az iskolai szociális segítőhálózat minden gyermek számára. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ismételten megkérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki még a vitában felszólalni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. Az együttes általános vitát lezárom.

Megkérdezem Takács Péter államtitkár urat, hogy kíván-e a vitában elhangzottakra válaszolni. *(Dr. Takács Péter: Igen.)* Igen, kíván. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

DR. TAKÁCS PÉTER belügyminisztériumi államtitkár: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Dudás képviselő úr szavaira reagálnék, de sajnos ő már távozott időközben, de azért ezt megteszem.

Először is köszönöm a képviselőcsoportoknak a szakmai alapon nyugvó támogatását. Tájékoztatás-ként elmondanám, hogy prevencióra az elmúlt kormányzati időszakban részben uniós, részben hazai forrásból 13 milliárd forint nagyságrendű összeget költött Magyarország Kormánya. Külön foglalkoztunk a felzárkóztatásra szoruló települések iskolai programjával. Ezt 2016-tól kezdődően több ciklusban folyamatosan az EMMI-n keresztül a Magyar Addiktológiai Társaság vezetésével megteszük.

A prevenció fontosságát pedig nem győzzük hangsúlyozni. A későbbiekben a Belügyminisztérium hollisztikus szemléletben, valamennyi függőséget együttesen kezelve, tehát a legmodernebb nemzetközi trendeknek megfelelően együtt kezelné prevenció, népegészségügyi szempontból a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a drogfogyasztás és egyéb szenvedélybetegségek zavarait. Erre tudunk mi is ígéretet tenni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön, azaz holnap 16 óráig van lehetőség.

Mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk. Most a napirend utáni felszólalások következnek. Tájékoztatom önöket, tisztelt képviselőtársaim, hogy ketten jelentkeztek **napirend utáni felszólalásra**.

Elsőnek megadom a szót Brenner Koloman képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. BRENNER KOLOMAN (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A kultúra nemzeti alap. Azt hiszem, pontosan ebben a kiemelkedően nehéz időszakban, ebben a nehéz gazdasági és szociális válságban, amelyben jelenleg minden magyar polgár a bőrén érzi azt, amikor az elmúlt 12 éves fideszes egypárti túlhatalom Patyomkin-falva kezd összedőlni, kiemelten fontos számunkra mint felelős konzervatív párt számára az, hogy leszögezzük, még ebben a nehéz időszakban is a magyar kultúra megérdemli a kiemelt támogatást, hiszen mi ezért harcolunk.

Nem véletlen talán, hogy be is nyújtottam már a költségvetéshez korábban azokat a módosító javaslataimat, amelyeknek megfelelően például a Nemzeti Kulturális Alap költségvetését meg kívántam emelni. Ezt sajnos a fideszes kormánytöbbség lesöpörte az asztalról, holott azért azt lássuk be, hogy főleg a kisebb településeken is nagyon fontos szerepet játszanak azok a pályázatok, amelyek a helyi közösségek, hagyományőrző egyesületek támogatását szolgálják. Ráadásul, ha ezt egy kicsit általánosabb képbe is belehelyezzük, az önkormányzatok kivéreztetése, amely már a pandémiás időszakban csúcsra lett járva a fideszes egypárti túlhatalom részéről, oda vezetett, hogy egyes településeknek egyszerűen nem jut forrása

a kultúrára, hiszen olyan nagyon komoly szociális és egyéb nehézségekkel küzdenek, ami gyakorlatilag lehetetlenné teszi az egyébként kiemelten fontos kulturális menedzserek támogatását.

Az, hogy a Fidesz mit gondol egyébként a kultúra napszámairól, szerintem abból is nyilvánvaló, ahogy például egy levéltáros vezető nekem elmondott egy történetet. Eszerint behívták a minisztériumba, és egy csónadrágos fideszes fiatalember megkérdezte tőle, hogy a levéltárak mit is csinálnak voltaképp, és hogy holnapra erről írjon neki egy féloldalas anyagot. Tehát itt tart az állítólagos nemzeti kormány kultúrpolitikája.

Demeter Szilárd nevét hadd említsem meg ebben az összefüggésben. Szégyen, gyalázat, hogy egy ilyen ember a mai napig a magyar közéletben lehet. Ezt azért szögezzük le. Én már akkor felszólítottam a távozásra, amikor egy olyan másort finanszírozott az általa irányított PIM, Petőfi Irodalmi Múzeum, amelyben a némettség kiirtásán viccelődtek. Aztán lett Európa gázkamrája, és így tovább, hogy idézzek a fideszes kultúrától. Szégyen és gyalázat, hogy egy ilyen ember osztja a mai napig a magyar kultúrában a pénzt, akiről az előző igazgató, Próhle Gergely fideszes kolléga azt nyilatkozta, hogy azért lett ő leváltva a Petőfi Irodalmi Múzeum éléről, mert a Fidesz bekebelezte a szélsőjobbot. Nem, kedves fideszes elvtársak, a Fidesz „a” szélsőjobb, szatellitpártjával, a Mi Hazánkkal együtt.

(12.50)

Egy olyan konkrét intézkedést is idehoznék most ebben a napirend utáni hozzászólásomban, amely mutatja, hogy önök még ebben a válságos időszakban is nemhogy támogatnák a magyar kultúrát, hanem veszik azt a magyar polgároktól. A váci önkormányzat szeretné egyrészt a Káptalan utcai épületet megtartani, ebben egyébként önkormányzati lakások is vannak, másrészt a Görög Templomot felújítani.

Mit tesz az önök kormánya? Egyrészt úgy tűnik, hogy a Káptalan utcai épületet, a tulajdonjogát át akarják juttatni az úgynevezett Dunakanyari Védegyelet Alapítványnak, meg lehet nézni, hogy ennek az alapítványnak egyébként ki a vezetője, és melyik fideszes államtitkárhoz tartozik, másodsorban pedig a váci görög templom épületét, amely benne volt egyébként a barokk belváros felújítási programjában, azt pedig a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Orthodox Exarchátusa szeretné ingyenes tulajdonába venni. Remélem, minden jelen lévő fideszes kolléga, mondjuk, ennek az egyháznak a nevének a kimondásával is már megpróbálkozott egyszer. Ilyen tulajdonvesztést támogat a fideszes álnemzeti és álkeresztény kormány.

Számunkra, akik tudjuk felelős konzervatív pártként, hogy a kultúra nemzeti alap, és még ebben a nehéz időben is áldozni kell rá, mi tudjuk, hogy pont ilyen időszakban az a konzervatív válságkezelés, ha

juttatunk az oktatásra, az egészségügyre és a magyar kultúrára, hiszen a XXI. században, a tudás és az információ évszázadában a kultúra szövete nélkül szertehullik a magyar polgárok azon közössége, amelyet magyar hazának nevezünk. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a Jobbik padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak a Jobbik képviselőcsoportjából jelentkezett napirend utáni felszólalásra Z. Kárpát Dániel képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ma több feddést kaptak ellenzéki képviselők kormányoldalról, hogy miért nem tartózkodnak folyamatosan az ülésteremben. A helyzet az, hogy most, amikor egy nemzeti sorskérdésünkről szeretnék beszélni, akkor két kormánypárti képviselőtársam tartózkodik az ülésteremben, ők fogják hallani azt, hogy bizony Budapesten előfordulhatott, hogy egy bizonyos mérés, bizonyos statisztika szerint az átlagos albérlési díj már 200 ezer forint fölött van, tehát 201 ezer forintot hoztak ki. Nyilván ide a pluszrezszi értendő még, és a következő hónapokban ez a pluszrezsziadás vélhetően olyan magasságokba fog eljutni, amelyekre most még nem is gondolunk.

Egészen elképesztő, hogy ez a kormányzat több mint 12 év alatt hagyta elterebélyesedni azt a lakhatási katalizmust, ami egyébként számos magyar család külföldre kényszerüléséhez járult hozzá, tehát ahhoz, hogy az érintett családok, bár szerettek volna, mégsem tudtak a szülőföldjükön boldogulni, mert ne felejtjük el, hogy a megalázóan alacsony bérszínvonal mellett a második kivándorlási faktor általában a lakhatási nehézségekre vezethető vissza, konkrétan egy életérzésre, miszerint egy tipikus körülmények között élő fiatal nem érzi azt, hogy képes lenne önálló otthon szerezni, önálló lakástulajdonhoz jutni belátható határidőn belül.

Éppen ezért elhibázott a Fidesz lakhatási politikája, hiszen ők szinte kizárólag azokra koncentrálnak, akik önálló ingatlantulajdont valamilyen úton-módon tudnak szerezni, vagy elég vagyonosok hozzá, vagy családi segítséggel, de mégis képesek arra, hogy saját lakáshoz jussanak, de elfeledkeznek azokról a százazokról, akiknek egy bankhitel önrészére összeszedni az odavalót is nehézséget okoz, főleg azóta, mióta éppen ez a kormány a lakáscélú előtakarékoság állami támogatását megszüntette, kivette, és bár annak idején tett egy ígéretet, hogy ehelyett majd egy másfajta konstrukciót fog behozni, ez a széles tömegek számára mind a mai napig nem érhető el.

Éppen ezért szólítjuk fel régóta a kormányt arra - és a „Mi várunk” koncepció, a „Mi várunk” program mint lakhatási program pont erről szól -, hogy tömegesen, állami háttérrel kell bérlakásokat építeni, a költségvetés biztosítsa ehhez a forrásokat. Nyilvánvaló módon utána az önkormányzatok mint a legjobb helyismerettel rendelkező közületek végezhetnék a gondozást és azt, hogy

egyáltalán jó gazda, felelős gazda módjára gazdálkodjanak ezzel a vagyonnal.

Szeretném hangsúlyozni, hogy ha bérlakásprogram, nem szabad egy szociális lábbal megelégedni, ez nem szociális program, ez nem segélyprogram. Legyen szociális lába, legyen benne egy szociális pontrendszer, ami alapján lehet kedvezményezni a sok gyermeket vállalókat, a pedagógusokat, illetve azokban a nemzetstratégiaileg kiemelt fontosságú ágazatokban dolgozókat, akik nélkül ez a haza nem tud működni napi szinten. Legyen egy ilyen lába, de egy teljesen átlagos élethelyzetben lévő fiatal pár esetében is tegyük lehetővé azt, hogy megspórolja azt a tíz évet, amit adott esetben egy bankhitelt nyögve kellene hogy a családi vagy családbővítési terveiket későbbre tolvá végigszenvedjenek.

Ha mi a szülőföldön való boldogulást komolyan gondoljuk, akkor meg kell spórolni a magyar fiataloknak ezeket az éveket. Évente legalább 5-10 ezer bérlakást kellene emelni, és hosszú szakmai vitákat kell folytatni arról, hogy milyen körülmények között tudjanak az érintettek majd saját lakástulajdont szerezni, akár bekerülési költség környékén megvásárolni úgy a saját bérleményüket, hogy annak másodlagos piaca ne alakulhasson ki, illetve spekulánsok és befektetők erre a területre még csak véletlenül se tévedjenek. Ha ennek a garanciarendszerét kidolgozzuk, akkor a jövő adófizetői számára elérhetővé tudjuk tenni azt, hogy kényszerből ne kelljen külföldre vándorolniuk, tehát

aki ebben a hazában akar és szeretne boldogulni, az tehesse meg Magyarországon mindezt.

Éppen ezért a Jobbik a következő hetekben, hónapokban számos idevágó, a lakhatást érintő javaslatot fog letenni az asztalra. De van ennek egy 1.0-ás ilyen belépő kategóriája. Tehát ha mi arról akarunk beszélni, hogy a lakhatási gondokat enyhítjük, a lakhatási piacon bármilyen eredményt érünk el, meg kell állítani a kilakoltatásokat, tehát kilakoltatási moratóriumot kell meghirdetni, illetve a végrehajtók 33, illetve 50 százalékos letiltásait nem szabad engedni érvényesülni az alapvető megélhetéshez szükséges bevételen, legyen szó dolgozó emberről vagy éppen kisnyugdíjasról.

Van tehát egy alapvető szociális hálóra vonatkozó kötelességünk, de afölött mindenki számára nyitottá kell tenni a bérlakásprogramot, és minden tekintetben alá kell rendelni a demográfiai és a szülőföldön való boldogulást célzó céloknak. Ennél kevesebbel nem érhetjük be. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a napirend utáni felszólalások végére értünk.

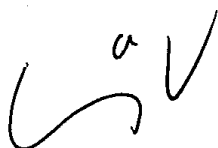
Megköszönöm munkájukat. Az Országgyűlés jövő héten hétfőn, 11 órakor B héttel folytatja ülését. Az **ülésnapot bezárom**. Mindenkinek szép napot, szerencsés hazatérést kívánok.

(Az ülés 12 óra 57 perckor ért véget.)

Berki Sándor s. k.
jegyző

Földi László s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv

Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés Hivatala főigazgatója

Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,

Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda

Budapest, V. Kossuth tér 1-3.

Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4

Telefon: 441-4222

Telefax: 441-4599

MINDEN JOG FENNTARTVA!

ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)

ISSN: 2064-8367 (Online)